Poštnina plačana v gotovini

Leto VIII, št. 193

Ljubljana, četrtek 18. avgusta 1927

Cena 2 Din

Izhaja ob 4. zjutraj.

Stane mesečno Din 25·—, za inozemstvo Din 40·— neobvezno.

Oglasi po tarifu.

Uredništvo: Ljubljana, Knaflova ulica štev. 5/I. Telefon št. 2072 in 2804, ponoči tudi št. 2034.

Rokopisi se ne vračajo.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Upravništvo: Ljubljana, Prešernova ulica št. 54. — Telefon št. 2036.

Inseratni oddelek: Ljubljana, Prešernova ulica št. 4. — Telefon št. 2402

Podružnici: Maribor, Aleksandrova št. 13 — Celje, Aleksandrova cesta

Račun pri poštnem ček. zavodu: Ljubljana št. 11.842 - Praha číslo 78.180. Wien, Nr. 105.241.

Ljubljana, 17. avgusta.

Rok za vlaganje kandidatnih list za volitve v Narodno skupščino je potekel. Nastop strank je s tem završen, prva faza volilne borbe zaključena.

Politična razcepljenost našega naroda se tokrat posebno mučno dokumentira. Po poročilih iz Beograda je vloženih v 56 volilnih okrožjih okrog pol tisoča kandidatnih list — povprečno 8 do 9 v enem volilnem okrožju!

Posebno žalostna usoda je zadela radikalsko stranko. Število radikalskih list je ogromno: skoraj v vseh okrožjih so po tri, v nekaterih okrožjih celo po 4 radikalske liste, celo po 5 jih imajo. Pulverizacija radikalske stranke je v polnem razvoju in reči se sme, da stranka kot taka danes prav za prav ne obstoja več. Najbolj značilno je, da njena najvišja instanca, glavni odbor, nima moči, da proglasi, katere liste so oficijelne in katere ne, in še manj, da bi v smislu strankinih statutov izključil disidentske kandidate iz stranke. V tem postopku vidi glavni odbor edino možnost, da prepreči tudi formalni razpad stranke in da po volitvah zopet zlepi vsaj nekaj raztresenih udov nekdaj tako mogočne in kompaktne strankine organizacije.

Volilne izglede posameznih radikalskih struj je težko oceniti. V Srbiji so gotovo najjačji pašićevci, v ostalih krajih se g. Vukičević nadeja uspeha. Pripomniti pa je, da ima g. Vukičević na svojih listah vse polno kandidatov, ki ga bodo pri prvi priliki zapustili. Treba je tudi povdariti, da so tako zvani centrumaši njegovi protivniki, akoravno nekateri izmed njih (n. pr. g. Maksimović) kandidirajo kot vladni radikali. V Beogradu velja kot aksiom, da bodo radikali izšli iz volitev silno oslabljeni, popolnoma neenotni, a med njimi da bodo relativno najslabše odrezali ožji prijatelji g. Vukičevića.

Tudi Davidovićeva demokratska stranka je morala tokrat prebroditi velike težkoče. V številnih okrožjih so njene liste razcepljene, toda vodstvo stranke je imelo moč in avtoritete dovolj, da je povsod jasno obeležilo službeno listo od disidentske ter je v večini slučajev disidentske kandidate iz stranke izključilo. Izgledi stranke so zlasti v Srbiji jako povoljni in mnogokje bo prevzela dedščino radikalov. Latentna kriza, ki se izraža v obeh imenih Davidović-Marinković, stranke po vseh znakih sodeč ne bo spravila v nerešljive težave, ker je na eni strani premoč g. Davidovića v narodu evidentna, na drugi strani pa g. Marinković gotovo ne želi uničiti volilnega uspeha stranke s tem, da bi jo po volitvah strmoglavil v opasnost razcepa. Zavezništvo z muslimani se je obneslo in je položaj g. Davidovića še pojačalo. Muslimani računajo pod okriljem Dem. zajednice na večji uspeh, nego so ga dosedaj imeli.

Z velikim interesom opazujejo politični krogi volilno kretanje Radićeve stranke. V južni Srbiji bo vlada poskrbela, da ostanejo Radićeve skrinjice prazne, a tam, kjer je Radić bil dosedaj absoluten gospodar, se vedno občutnejše pojavlja nezaupanje širokih ljudskih mas napram politiki predsednika HSS. Diktatorske geste g. Radića, ki postavlja kandidate po svoji mili volji ter predvsem skrbi, da bi njegova ožja okolica in njegovo sorodstvo prišlo do mandatov, so izzvale oster odpor. Radićevskih mas se polašča apatija in gotovo je, da bo število glasov HSS silno nazadovalo.

Podoben pojav postavljanja kandidatov od zgoraj beležimo — če izvzamemo seveda g. Vukičevića in njegove prijatelje — le še pri SLS, v kateri preko glav vseh zaupnikov končno odloča tajni duhovniški komite, ki tvori pravo vodstvo stranke. Tudi letos je šla SLS s svojo listo preko vseh ugovorov in želj svojih zaupnikov, kar se je posebno eklatantno pokazalo v litijskem in brežiškem okraju.

Zemljoradniki ostanejo tudi v naprej mala stranka, ki pa v nekaterih srbskih krajih čvrsto drži svoje pozicije in jih bo verjetno še ojačala. Delavstvo je zopet razcepljeno. Ekstremistični elementi rajše dajejo vladi povod za nasilne korake, mesto da bi se odločili za realno politiko, ki edina more izvojevati jugoslovenskemu proletarijatu ono veljavo in moč v državi, ki jo po svojem številu in po svoji kulturni moči zasluži. Pomanjkanje realistične delavske fronte kot skrajne levice v borbi za napredek naroda in države je velik nedostatek.

Relativno najbolj bo po sodbi vseh poznavalcev razmer napredovala pri volitvah SDS. Ona se je pokazala kot izredno borbena in disciplinirana stranka, ki je tokrat nesla svojo ofenzivo tudi v srbijanske kraje. Njene liste so vložene skoraj v vsej državi, sestavljene povsod pravilno, demokratično po predpisih statutov, od spodaj navzgor. Nikjer ni razcepljenosti, niti v enem slučaju glavnemu odboru SDS ni bilo treba presekati. SDS je v glavnem prečanska stranka, toda nesporno si osvaja tudi v Šumadiji vedno več terena ter bo tudi v srbijanskih okrajih dobila mandate.

Kar se posebej Slovenije tiče, se je število list od zadnjič nekoliko znižalo. Vseh skupaj je 17, ostali smo torej precej pod povprečkom. V Ljubljani in okrožju Ljubljana-Novo mesto ni več radikalske liste. Po paktu, ki sta ga skleniła g. Vukičević in SLS, o katerem pa glavni odbor NRS nič ne ve, je položaj te stranke zelo težaven. G. Vukičević ima v radikalni stranki svoje »radikale«, drugih mu torej ni treba. Ni dvoma, da tisti radikali v Sloveniji, ki so res pristaši radikalske stranke, nočejo postati politični klerikalci, to postopanje g. Vukičevića obsojajo in si glede udeležbe na volitvah pridržujejo povsem proste roke. Dr. Ravnihar je s svojo tezo, da naj radikali volijo klerikalce, ostal popolnoma osamljen. Tudi lista g. dr. Ravnika na Štajerskem, čeprav se na zunaj zove radikalska, ni nič drugega nego podružnica SLS, ki naj pritegne od SDS odcepljene glasove naprednih ljudi, ki niso še dovolj preparirani, da volijo klerikalce. Poskus mistificirati javnost, da je v Mariboru sklenjena radikalsko davidovićevska volilna koalicija, je, kakor znano, propadel.

Socijalisti in komunisti nastopajo tudi v Sloveniji razcepljeno in v hudem medsebojnem sovraštvu. Klerikalci z veliko radostjo izrabljajo ta razcep, vendar je upati, da bo uvidevnost napredno misličega delavca prečrtala nade SLS.

Radićevci v Sloveniji so v razsulu. Zopet enkrat se je zagrebško vodstvo izkazalo kot neprimerno za slovenske prilike. G. Pucelj je storil veliko uslugo SLS, vendar bo ta usodna njegova napaka vsaj nekoliko popravljena s tem, da so se pristaši bivše »Samostojne« v veliki večini, enako kakor NSS, odločili za skupen nastop z SDS, ki bo znatno pridobila na moči.

SLS se bije za svojo reputacijo. Njena nesrečna politika je pričela ljudstvu odpirati oči in tudi v najtemnejših kotih se svetli. Ni dvoma, da bo izšla iz volitev oslabljena.

Dr. Marinković o svojem blejskem boravku

Definitivna regulacija vprašanja manjšinjskega šolstva med nami in Rumunijo. — Trgovinska pogodba z Nemčijo podpisana. Bodočnost g. Vukičevića in blejskega pakta je odvisna od volje naroda. — Dr. Korošcu je svoboden vstop v vlado kakor vsakemu drugemu, ki jo hoče podpirati

Bled, 17. avgusta, p. Kralj s svojim gostom bivšim grškim kraljem in min. predsednikom je bil danes v Triglavskem pogorju na lovu.

Zunanji minister Marinković je ves dopoldan konferiral z diplomati ter je imel dolg sestanek z rumunskim poslanikom g. Emandijem in nato z italijanskim poslanikom g. Bodrerom.

Zvečer ob 18.40 se je g. Marinković z brzovlakom vrnil v Beograd. Pred odhodom je sprejel novinarje, katerim je najpreje sporočil, da ima za nje nekaj novega. Povedal jim je, da je danes dopoldne izmenjal note, s katerimi se končno urejuje **vprašanje manjšinjskega šolstva v našem in rumunskem Banatu** v smislu določb, ki jih vsebuje tudi že prijateljska pogodba med našo državo in Rumunijo.

Nato so novinarji stavili razna vprašanja. Razvil se je sledeči razgovor:

— Ali ste danes g. minister razpravljali z italijanskim poslanikom g. Bodrerom tudi o obnovi direktnih pogajanj z Rimom?

«Prav ničesar. Vse je ostalo tako kakor je bilo.»

— G. Radić je v Petrovaradinu govoril, da je bolgarski kralj pripravljen na največje žrtve, če gre za ujedinjenje Bolgarije z Juogslavijo. Kaj nam morete povedati o tem?

«Ne vem ničesar. V naših odnošajih z Bolgarijo v zadnjem času ni nobenih novih momentov.»

— Kaki so naši odnošaji z Albanijo? Zagrebški listi so nedavno poročali o neki novi aferi.

«Nimam ničesar novega. Tudi mi ni znano o nikaki novi aferi. Ne more še biti govora o aferi, če italijanske oblasti koga aretirajo. Najprej je treba ugotoviti ali je aretirani sploh naš državljan, in drugič zakaj prav za prav gre.»

— Kako stoje pogajanja z Nemčijo?

« Z Nemčijo je dosežen sporazum v vseh točkah, tako da je pogodba že podpisana.

— Ali je že sestavljena naša delegacija za jesensko zasedanje Društva narodov? Ali bo v delegaciji tudi gospod Radić?

«Sigurno je le to, da grem v Ženevo jaz. Delegacija pa še ni sestavljena. Gospod Radić lahko gre v Ženevo, toda ne kot član naše delegacije.»

— Ali je vprašanje kandidature doktorja Spaha v Novem Pazarju že rešeno?

«Tu nimamo nič več reševati. Vse je že gotovo. Morali pa bomo nekaj napraviti, da se taki spori v bodoče preprečijo. Treba bo uvesti določbo, da bo sodišče pred potrditvijo kandidatne liste ponovno zahtevalo pismen pristanek nosilca liste, vsako zlorabo pa najstrožje kaznovalo.»

— Govori se, da ste g. minister že izdelali nov načrt volilnega zakona.

«Da, da. Izdelal sem ga že pred 5. leti in upam, da bo ta načrt sedaj v celoti sprejet. S tem bo dana vsakemu volilcu možnost, da voli kogar hoče. Če glasuje za stranko, mu ne bo treba glasovati za osebe, ki mu niso všeč. Tako bo volilcem dana možnost, da jim ne bo treba žrtvovati programa radi oseb in ne oseb radi programa.»

— Ali mislite g. minister, da bo sedanja vlada ostala tudi po volitvah? Kako stališče zavzemate glede vstopa dr. Korošca v vlado, ki mu je baje zasiguran z blejskim paktom?

«Vse je odvisno od volje naroda. Lahko se dogodi, da bo dobila sedanja koalicija komaj eno tretjino poslancev. Če bodo volilci pri volitvah glasovali za program vlade, bo vlada ostala, če pa ne pa ne. Mislim pa, da bo sedanja vladna koalicija dobila potrebno večino. Glede vstopa dr. Korošca v vlado nimam ničesar proti, če hoče g. Korošec sodelovati pri programu, ki nam konvenira. Na tej podlagi lahko sodelujemo in hočemo sodelovati tudi z vsako drugo stranko.»

— Veliko pozornost je vzbudilo, da sta prispela z g. Vukičevićem ločeno na Bled. Trdi se, da je to v zvezi z nesoglasji v vladni koaliciji.

«Ne vem, zakaj bi bila v vladi nesoglasja. Morda zato, ker z g. Vukičevićem ne spiva skupaj v eni sobi? Položaj je stabilen in **zaenkrat ni nobenega vzroka za kake spremembe.** Prišel sem na Bled, da referiram kralju, ki ga že mesec dni nisem videl. Sami veste, da vsega ni mogoče urediti pismenim potom.»

— Ali ste imeli sestanek z g. ministrskim predsednikom? Ali ste na tem sestanku reševali kaj važnejšega?

«Sestala sva se sicer kakor je pač to že običajno, vendar pa nisva razpravljala o ničemer važnejšem. Položaj je dober.»

G. Marinković se je ljubeznivo poslovil ter se v spremstvu svoje gospe soproge odpeljal na stanico Lesce-Bled.

Smrt komandanta žandarmerije za Slovenijo

Ljubljana, 18. avgusta. Opolnoči je nenadoma umrl komandant 8. žandarmerijskega polka (za Slovenijo) g. podpolkovnik Marko S. Manigotić. Pokojnik je bil rodom iz Podhuma-Ostrožac v Hercegovini ter je bil star komaj 48 let.

Naš poslanik na potu v Albanijo

Beograd, 17. avgusta. p. V soboto odpotuje v Tirano naš poslanik gosp. Bora Jeftić v spremstvu vojaškega atašeja gosp. Simića. V pondeljek ali najkasneje v torek bo oficijelno posetil albanskega zunanjega ministra, s čimer bodo diplomatski odnošaji med Jugoslavijo in Albanijo definitivno obnovljeni.

Srednjeevropska prometna konferenca

Beograd, 17. avgusta. p. Koncem avgusta se bo vršila v Budimpešti mednarodna prometna konferenca, na kateri bodo zastopane vse srednjeevropske države. Našo državo bo zastopala posebna delegacija, ki jo bo te dni imenoval prometni minister.

Pobijanje italijanske propagande

Split, 17. avgusta. n. Danes je dospel iz Amerike znani dobrotnik jugoslovenskih nacijonalnih društev gosp. Mihanović, eden najbogatejših Jugoslovenov, kar jih živi v Ameriki. Zvečer se je vršil sestanek zastopnikov vseh nacijonalnih društev v Dalmaciji, na katerem so razpravljali o osnovanju posebnega urada, ki bo imel nalogo, da pobija nam sovražno italijansko propagando. Urad bo začel že prihodnje dni poslovati.

12 skrinjic v zagrebškem okrožju

Zagreb, 17. avgusta. Za skupščinske volitve je vloženih v mestu Zagrebu 7 kandidatnih list: 1. HSS, 2. SDS, 3. NRS, 4. komunistična, 5. federalisti, 6. socijalisti in 7. davidovićevci. V zagrebškem okrožju pa bo celo 12 skrinjic: tri radičevske, dve radikalni ter po ena sam. demokratska, klerikalna, federalistična, socijalistična, komunistična, davidovićevska in zemljoradniška.

Aretacije komunistov v Karlovcu

Karlovac, 17. avgusta. n. Tukajšnja policija je aretirala včeraj in danes več komunistov radi komunistične agitacije povodom občinskih volitev.

Nova fašistična kampanja proti naši državi

Glavno glasilo fašistične stranke je pričelo hujskati proti naši državi z neosnovanimi očitki. — Očividno boli Italijo neuspeh njene politike v Sofiji

Milan, 17. avgusta, o. Današnji «Popolo d'Italia» objavlja dolg dopis svojega poročevalca iz Tirane, v katerem razpravlja o «jugoslovenskih naklepih v Albaniji».

Uvodoma pravi, da so Italijani rešili srbsko vojsko, ki se je umikala pred pritiskom Avstrijcev in Nemcev v Albanijo. To pa Srbov ni zadrževalo, da ne bi takoj po vojni začeli ostre gonje proti Italiji. «Ugrabili so Dalmacijo» in sedaj rujejo proti Italijanom v Albaniji. Jugoslavija, nadaljuje člankar, je z mirovnimi pogodbami spravila pod svojo oblast nad dva milijona tujerodcev. Jugoslovenski imperijalizem ni še sit. Tajna vojaška sekta ukazuje vojski, vladi in dvoru ter hoče novo vojno, ki naj bi uresničila sanje o velikem jugoslovenskem imperiju, ki bi segal od Trsta do Drača in Soluna. Temu imperiju naj bi se priključila tudi Bolgarija. Srbija je vedno igrala na Balkanu veliko vlogo, ker jo je protežirala carska Rusija, katero so beograjski vojaški krogi zavlekli v svetovno vojno. Carske Rusije ni več in zato se je Jugoslavija obrnila na Francijo, od katere uživa vso podporo. Francija pa se ne more zapletati v balkanske zadeve, ker jo Porenje drži v kleščah. Zato se je Beograd skušal svojčas približati Italiji, ker je upal, da bo imel tako bolj proste roke na Balkanu. Obenem je skušal dobiti albansko vlado v svoje roke. Čeprav se je prestiž Jugoslavije znatno omajal zaradi neuspeha z incidentom Gjuraškovič, se Jugoslavija vendarle še ni odpovedala svojim naklepom proti Albaniji, kjer skuša izzvati nerede. Po teh načrtih naj bi se v Skadru in drugih mestih ustanovile začasne vlade, ki naj bi odpovedale tiransko pogodbo z Italijo in sklenile novo zvezo z Beogradom.

«Popolo» zaključuje, da se Italija dobro zaveda svoje moči in svojih pravic in da zato lahko z mirnim srcem sledi jugoslovenski igri. V članku se opozarja tudi, da so oni Italijani, ki žele, da bi Rusija zopet postala močna, v veliki zmoti. Kajti obnovljena Rusija bi zopet postala voditeljica vseslovanstva, čije pritisk bi tudi Italija morala občutiti na svoji vzhodni meji.

Francosko-nemška trgovska pogodba podpisana

Včeraj je bila podpisana v Parizu prva prava trgovinska pogodba med Francijo in Nemčijo

Berlin, 17. avgusta (be.) Po dolgotrajnih pogajanjih je bila danes ob 9. uri podpisana francosko-nemška trgovinska pogodba.

Pariz, 17. avgusta (pa.) Nemško-francoska trgovinska pogajanja so prišla do srečnega zaključka. V imenu francoske delegacije je podpisal pogodbo francoski minister Bokanovsky, v imenu nemške delegacije njen predsednik. Zunanji minister Briand in Hoesch podpišeta pogodbo najbrže danes. Bokanovsky odpotuje danes v Newyork.

Pariz, 17. avgusta (pa.) Francosko-nemška trgovinska pogajanja so se nadaljevala pozno v noč in so bila ob dveh zjutraj prekinjena, da se omogoči nemškim delegatom odpošiljatev izdelanih tekstov na vpogled berlinski vladi. Splošno se domneva, da trgovinski dogovor ne vsebuje političnih določb, posebno pa ne vprašanja razdelitve kolonijalnih protektoratov. Nemci so zahtevali, da se dovoli agentom nemških paroplovnih družb delovanje v Maroku. Bokanovsky je to zahtevo odklonil, ker je to vprašanje že svoječasno rešila mirovna pogodba, ki za dogledno dobo prepoveduje delovanje nemških agentov v Maroku.

Berlin, 17. avgusta (be.) Časopisje zelo simpatično komentira podpis francosko - nemške trgovinske pogodbe. Akoravno listi pričakujejo priobčitev teksta pogodbe in nočejo izrekati definitivnih sodb, navzlic temu povdarjajo važnost dogodka, ki bo konsolidiral razmerje med Francijo in Nemčijo.

Lord Rothermere — osamljen

Angleška javnost sama zavrača njegovo akcijo. — Francoski glas o madžarskih aspiracijah. — Oficijozni rumunski list proti angleškemu lordu

Pariz, 17. avgusta. d. «Journal de Debats» je začel objavljati serijo člankov izpod peresa Pierre de Quiriellea pod naslovom «Politika Češkoslovaške in stabilizacija Evrope». V svojem prvem članku se obširno bavi z madžarsko kampanjo in akcijo lorda Rothermerea. Pisec naglaša, da je lord Rothermere o razmerah v srednji Evropi popolnoma nepoučen in slepo sledi madžarskim inspiracijam. Njegova akcija je vzbudila v češkoslovaški javnosti pozornost šele takrat, ko je bila naperjena očitno proti tej državi. Z zadovoljstvom se je ugotovilo, da velika večina angleške javnosti ne odobrava teh idej, četudi je bila madžarska propaganda na Angleškem zelo razširjena. V Franciji pa je akcija naletela naravnost na odpor. V Italiji je bilo sicer opažati s to akcijo precejšnje zadovoljstvo, ker so upali na oslabitev Male antante; toda izkazalo se je baš nasprotno. Značilno je, da je Češkoslovaška baš v trenutku, ko je razvijala Madžarska proti njej najljutejšo propagando, ratificirala trgovinsko pogodbo z Madžarsko. To je nov dokaz miroljubne politike ČSR in ni dvoma, da bodo tesnejši gospodarski odnošaji rodili mnogo boljše rezultate, kakor pa vse akcije in manifestacije.

Bukarešta, 17. avgusta. d. «Vitorul» razpravlja o akciji lorda Rothermerea in jo najodločneje zavrača, povdarjajoč, da je trianonska mirovna pogodba organični sestavni del mirovne Worbe celokupnega človeštva. Mednarodna javnost v nobenem slučaju ne bi pristala na kakršnokoli spremembo. Člankar se nato podrobno bavi z argumenti, ki jih navaja lord Rothermere in jih po vrsti izpodbija. Zlasti naglaša, da Sedmograška nikdar ni bila madžarska pokrajina, marveč je bila šele tekom minulega stoletja pomadžarjena. Končno povdarja, da se lord Rothermere in vsi njegovi madžarski simpatizerji silno motijo, ako mislijo, da si one pokrajine, ki so bile potom mirovnih pogodb odcepljene od nekdanje Madžarske, sploh žele nazaj pod madžarski režim.

Madžarska se pripravlja na pogajanja z nami

Budimpešta, 17. avgusta. d. Te dni so se vršila pri ministrskem predsedniku grofu Bethlenu na njegovem letovišču važna posvetovanja, katerih se je udeležil tudi zunanji minister Valko. Posvetovanja so se tikala tudi akcije lorda Rothermerea. O priliki zasedanja Društva narodov se bo sestal zunanji minister Valko z jugoslovensko delegacijo glede pogajanj o madžarskem tranzitu čez jugoslovensko ozemlje na Reko.

Nova grška vlada

Atene, 17. avgusta. s. Nova vlada je sestavljena takole: Predsedstvo in notranje zadeve Zaimis, zunanje Mihalokopulos, finance Kafandaris, vojna Mazarakis, mornarica Mertopulos, pravosodje Tarkovasilis, gospodarstvo Veletsas, poljedelstvo Papanastasiu.

Iz letalskega sveta

Newyork, 17. avgusta. (be.) Ameriška letalca Bertaud in Hill nameravata poleteti iz Newyorka v Rim. Pot je dolga 7300 km.

San Francisco, 17. avgusta. (be.) Nad 100 tisoč gledalcev je prisostvovalo startu ameriškega letala na havajske otoke.

Curih, 17. avgusta. (pa.) Nemški letalec Fischer je letel 10 minut in 6 sekund z obrnjenim letalom in potolkel tozadevni svetovni rekord.

Odgoditev irskega parlamenta

Dublin, 17. avgusta. (be.) Parlament je bil danes do 11. oktobra odgoden. Medtem bo skušal ministrski predsednik sestaviti novo koalicijsko vlado.

Po odstopu generala Čangkajška

Šanghaj, 17. avgusta. (be.) Posledica odstopa generala Čangkajška bo, da bo Hankov prevzel zopet vodstvo v kitajski nacijonalistični stranki. Vrhovnim poveljnikom južnih armad bo imenovan general Feng, ki pritiska na severne čete, da jih odtrga od njihove operacijske baze. Kantonske čete se še vedno umikajo.

Harbin, 17. avgusta. (pa.) General Feng se je odpovedal kristjanstvu, češ da niti krščanska vera niti komunizem nista ustvarjena za kitajsko mentaliteto.

Nanking, 17. avgusta. s. Severne čete so včeraj zjutraj zavzele Pukau ter so popoldne bombardirale Nanking.

London, 17. avgusta. s. «Times» poročajo iz Pekinga: Skoraj vsi vodilni člani nankinške vlade so dospeli v Šanghaj. V Nankingu vlada panika. Pričakuje se spopad med nacijonalisti in severnimi četami.

Šanghaj, 17. avgusta. (be.) Angleški krogi zahtevajo, da se razširijo evropske koncesije na kitajska predmestja Čapei, Paošan, Nontei in na cono 50 kilometrov okrog mesta. Za to ceno bi pustile v Šanghaj mednarodne čete severno kitajsko armado.

Vladna kriza v Gdansku

Gdansk, 17. avgusta. (be.) Vsled demisije dveh liberalnih senatorjev zaradi šolskega vprašanja je izbruhnila vladna kriza.

Nove smrtne obsodbe v Moskvi

Moskva, 17. avgusta. d. Sodišče je obsodilo tri osebe na smrt, ki so obdolžene, da so sodelovale pri umoru bivšega trgovinskega pooblaščenca sovjetske vlade v Berlinu Turova, člana sovjetskega gospodarskega sveta.

Skoraj pol tisoča kandidatnih list

Rok za vlaganje je bil po sklepu Državnega volilnega odbora zaključen še le včeraj. — Komentarji o blejskih avdijencah. — Muslimani in Vukičević

Beograd, 17. avgusta. p. Političnih dogodkov danes ni bilo. Mnogo komentarjev je vzbudil sklep Državnega volilnega odbora, da rok za vlaganje kandidatskih list ni potekel že včeraj, temveč šele danes ob 13. Ta sklep je bil javljen danes zjutraj vsem volilnim sodiščem. Kolikor se je moglo izvedeti, pa je bila danes vložena le ena kandidatska lista, in sicer lista predsednika Narodne skupščine Marka Trifkovića v Banjaluki. Kolikor je dosedaj znano, je bilo v 56 volilnih okrožjih vloženih 457 kandidatskih list.

Glavna pozornost politične javnosti velja dogodkom na Bledu. Napovedujejo se v zvezi z afero kandidature dr. Spaha razna presenečenja. Vaš dopisnik je imel priliko govoriti z osebami, ki dobro poznajo položaj in ki so mnenja, da se te senzacijonalne napovedi ne bodo obistinile. Vlada, taka kakršna je, bo ostala do volitev. Dosedanji konflikti in nasprotstva so le znak, da je trajna koalicija demokratov z Vukičevićem nemogoča. Danes se je vrnil iz Bosne gosp. Davidović, ki napoveduje, da bo Vukičeviću na njegovo blejsko izjavo odgovoril v petek na svojem shodu v Lazarevcu. Vukičevićeve besede o kandidaturi dr. Spaha, so posebno raztogotile muslimane. Član vodstva JMO je izjavil danes Vašemu dopisniku: «Mi vemo, da je glavni vzrok Vukičevićeve jeze velik uspeh, ki ga ima dr. Spahova kandidatura v Južni Srbiji že sedaj. Če je to enotna država in če je dr. Spaho kraljev minister in uživa poverjenje krone, ne morejo nikaki nacijonalni interesi preprečiti njegove kandidature. Septemberske volitve bodo prinesle popolnoma novo sliko našega političnega življenja in bodočega parlamenta. Če se lahko druži sam ministrski predsednik Vukičević s Turki, Arnavti, Nemci in Madžari, potem je tudi zahteva, naj bi se dr. Spaho odpovedal svoji kandidaturi džemijetovcev absurdna. Dr. Spaho doslej svoje kandidature ni umaknil in le čaka, kaj misli ukreniti gosp. Vukičević.»

Za soboto je sklicana seja ožjega glavnega odbora demokratske stranke, na kateri bodo potrjene poedine kandidature. Glavni odbor je danes pozval vse demokratske organizacije, naj mu dostavijo seznam onih oseb, ki se nahajajo na disidentskih demokratskih listah. Vse te osebe bodo izključene iz stranke.

Kaj imamo pričakovati od predvidene komercijalizacije železnic?

Ali naj saniramo železnico z linearnim povišanjem tarifov? — Železnice je treba spraviti v gospodarsko zvezo z ostalimi državnimi podjetji

Pred par tedni je minister saobračaja Milosavljević sprožil komercijalizacijo železnic, ki bi se imele sprovesti na ta način, da prevzame kompletno upravo vseh železnic osemnajst mož, ki jih bodo nominirale Narodna skupščina, Trgovske obrtne zbornice in druge institucije. Ta konzorcij bi vodil upravo železnic, nabavljal ves materijal, nastavljal in odpuščal uradništvo, določal tarife itd. a ne bi nosil nobene odgovornosti za materijalni uspeh državnih železnic. Eventualno izgubo bi plačala država, bodisi direktno ali indirektno, ob prevzemu uprave pa bi konzorcij dobil od države 500 milijonov Din kot »obratni kapital«. Mislimo, da ni državljana v Jugoslaviji, ki ne bi z vsemi štirimi silil v ta konzorcij. Kdor zna šteti do 10, si lahko izračuna koliko je vredno tako mesto.

Gospodarske korporacije, ki so dobile načrt te uredbe in ga preštudirale, se po redu oglašalo ter se z vso odločnostjo izjavljajo proti realizaciji takega načrta. Vse so mnenja da bi taka »komercijalizacija« ne le uničila državne železnice, ampak tudi oškodovala ostalo gospodarstvo. Pod pritiskom javnega mnenja se je sedaj minister saobračaja odločil, da skliče že za 25. avgusta zastopnike gospodarskih korporacij, da povedo svoje mnenje o komercijalizaciji železnic.

Kolikor se spominjamo, je bil g. Milosavljević nominiran za ministra saobračaja zato, da vzpostavi v železniškem prometu disciplino, da izpopolni železniški promet v tehničnem oziru da izžene iz tega državnega podjetja korupcijo, da odpravi iz njega nepotreben birokratizem, da zmanjša nepotrebne izdatke ter da uvede na ta način finančno ravnotežje v saobračajnem resoru. Spominjamo se dobro, da je bilo iz parlamentarnih ozirov jako mnogo pomislekov proti njegovemu imenovanju, a da se je končno vendar prišlo do zaključka, da naš parlamentarizem ne bo preveč okrnjen, če dobimo ministra generala, ki bo s svojim strokovnim znanjem tehnično in financijelno uredil naše železnice. Tako se je tudi SLS zagovarjala, ko je skupaj z aktivnim generalom sedela v vladi.

G. minister Milosavljević upravlja ta resor že dobrih sedem mesecev. Priznati se mora, da je med tem časom naš železniški promet v **tehničnem** oziru napredoval. **V gospodarskem oziru pa smo v dobi njegovega ministrovanja nazadovali.** Za gradnjo novih železnic ni denarja, železniški park se obnavlja večinoma le iz reparacij, popravila železniških prog so nezadostna, nabave se ravno tako počasi plačujejo, kakor prej, izvršitev železniških naprav gre svojo staro pot na birokratski način in neracijonalno, izkoriščanje prog in železniškega parka ni nič napredovalo, **sploh v nobeni panogi železniškega prometa ni opažati komercializacije in napredka v ekonomski izrabi materijala.** Pod njegovim vodstvom se je gospodarsko stanje železnic poslabšalo, ker kljub neusmiljeni redukciji personala in deloma tudi njegovih dohodkov se je pasivnost naših železnic povečala.

Da odvali odgovornost za financijelni neuspeh, hoče g. Milosavljević »komercializirati« železnice na en mah s tem, da podredi železniško upravo 18članskemu komitetu, obstoječemu iz ljudi, ki stoje danes izven uprave železnic. Po načrtu prometnega ministrstva bi delegirali v ta komite svoje zastopnike Narodna skupščina industrijska centrala. Trgovske zbornice in na koncu še tudi društvo odvetnikov v Beogradu. Novi »upravni odbor« ne bi bil materijalno prav nič odgovoren za eventualni primanjkljaj državnih železnic, ker bi vodil ta posel na račun in na riziko države. Najbrže bi dobil od ministra instrukcije, da spravi za vsako ceno železniški proračun v ravnovesje v glavnem pač s tarifno politiko. Državne železnice imajo pri nas efektivni prometni monopol vsaj na daljše distance. Nič lažjega ni, kakor doseči financijelno ravnovesje, če ne drugače, **s proslulim linearnim povišanjem tarifov.** Še precej na dlani je, da je predvidena korporacija 18. mož popolnoma nepotrebna, ako se hoče »komercializirati« železnice s pomočjo povišanja tarifov. Če hoče g. minister na ta način sanirati naše železnice, naj se posvetuje s svojim šefom tarifnega oddelka in za pol ure je sanacija gotova.

Mi pa vidimo sanacijo železnic v tem da se uvede finančno ravnovesje brez povišanja tarifov, odnosno da se tarifi povišajo samo za tako blago, ki pri sedanjih občih gospodarskih prilikah povišanje prenese. Tega problema pa ne bo rešila povoljno za narodno gospodarstvo predvidena osemnajstorica. Ta težak problem morejo rešiti samo **strokovnjaki**, ki v okviru ministrstva saobračaja tam pod stalnim nadzorstvom ministra in pod kontrolo Narodne skupščine preiščejo detajlne postavke železniškega proračuna ter v zvezi z ostalim državnim gospodarstvom zmanjšajo nepotrebne izdatke državne blagajne.

Take strokovnjake ima naša država, oziroma železniška uprava, samo se pri njih izbiri ne bi smelo postopati tako, kakor finančni minister, ko je sestavljal »Državni odbor«. Ne bi smel videti samo do beograjskega obzidja, nego bi jih moral iskati v prvi vrsti izven tega obzidja.

Samo s štednjo in ekonomiziranjem se ne bo odpravila pasivnost. Gotovo je sicer da se bo dalo nekaj prihraniti na premogu, mazilih in ostalem materijalu. V to svrho bodo morali strokovnjaki primerjati naše železnice z ostalimi evropskimi, koliko premoga, mazila in osobja gre na tonski kilometer, kako razmerje je med praznim in koristnim tekom lokomotiv in vagonov itd. Ekonomična poprava vagona, posebno pa njih ekonomična izraba, da ne bo treba plačevati ogromnih najemnin za inozemske vagone, nam bo še precej koristila.

Vendar vse to nam ne bo prineslo zaželjenega uspeha, če ne bo državna uprava podredila vse panoge državnega gospodarstva državnim podjetjem. Predvsem mislimo na državne rudnike in gozdove. Dosedaj je postavljala železniška uprava ostala državna podjetja v isto vrsto kakor privatne. Ekonomično sodelovanje pa bi prihranilo državi ogromne milijone. Nehati se mora z dosedanjo prakso državnih železnic, kakor je n. pr. tale slučaj: Državni rudnik v Velenju ne ve kam s premogom, ter ga ponudi železniški direkciji v Zagrebu, ki pa šablonski odgovori Velenju, naj pošlje en vagon na poskušnjo ter plača nekaj tisoč dinarjev za poskušne stroške. Ali ne ve železniška direkcija v Zagrebu, da rabijo ta premog naše železnice že desetletja? Nadalje si je velenjski rudnik z velikim trudom uredil napravo za pridobivanje koksa iz najslabšega lignita. Koks je prvovrsten in ima do 7.000 kalorij. Ali mislite, da se naše železnice zanimajo za ta koks? Nikakor ne, nego mislijo na nabavo angleškega! V Banjaluki imamo tri državne rudnike, a železnica dobavlja od daleč privaten premog, banjaluški rudniki pa ga grmadijo, ker nimajo odjemalcev. Sličnih slučajev bi lahko našteli še celo vrsto.

Dokler bo taka praksa med državnimi podjetji v veljavi je radikalna sanacija nemogoča. Ako se bo pa poverila uprava železnic osemnajstorici, se bo ta praksa še bolj ukoreninila, ter ne bo v svrho sanacije ostalo nič drugega, nego brezglavo ter za vse ostalo gospodarstvo pogubonosno povišanje tarifov.

Še nekaj o orožniških upokojencih

Orožniški upokojenci, ki so služili v državi SHS in bili prevedeni 1. januarja 1919 na dinarsko plačo, so se upokojevali do 31. marca 1922 pogrešno v kronski veljavi namesto v dinarjih.

Tem upokojencem je notranje ministrstvo oktobra 1926 na njihovo prošnjo pripoznalo dinarsko pokojnino od dneva upokojitve, nakar je do decembra 1926 okrog 140 orožniških upokojencev pri velikem županu v Ljubljani vložilo prošnjo za izgotovitev tozadevnih dekretov.

Gosp. veliki župan je do 1. marca 1927 vse prošnje ugodno rešil in obvestil prosilce, delegacijo ministrstva financ v Ljubljani in glavno kontrolo v Beogradu.

Kako pa je to mogoče, da še do sedaj po petih mesecih glavna kontrola ni ne ene prošnje odobrila, marveč pošilja akte nazaj s pripombo, da nemških matičnih listov ne pripozna.

Sedaj se z vso naglico prepisujejo, oziroma prestavljajo matični listi v slovenskem jeziku in vlagajo zopet pri velikem županu.

Ker je bilo v časopisju objavljeno, da se bodo vsi zaostanki iz prejšnjih let iz kredita po partiji 55 izplačali, ki so bili javljeni do 10. maja 1927, — prosimo gosp. finančnega delegata, da nam blagovoli pojasniti, če pridejo omenjeni orožniški upokojenci v smislu objavljenega članka v poštev.

Orožniški upokojenec.

Rusko vohunstvo v Besarabiji

Bukarešta, 17. avgusta. s. Oblasti so prišle na sled po vsej Besarabiji razširjeni ruski vohunski organizaciji. Aretiranih je bilo 59 oseb.

Italijansko zrakoplovstvo

Rim, 17. avgusta. (be.) Na pobudo italijanskega Aerokluba bo morala vsaka provinca dobaviti po eno vojaško letalo.

Na razdobju slovenske politike

(Misli in opazovanja nevtralca.)

IX.

Politika dr. Korošca ni prinesla Slovenski ljudski stranki v teku osmih let nobene slave. To dejstvo uvidi danes tudi že najskromnejši njen pristaš; saj mora vsakomur dopovedati že zdrava logika, da naj bo stranka še tako dobra in močna, če je vodstvo slabo, se ne da nič doseči. To je kakor v vojski; če so generali zanič, najboljši vojaki ne morejo izvojevati zmage.

Zato pa tudi opažamo čedalje več nezadovoljstva v taboru SLS; nezadovoljstvo ne samo z nesposobnim političnim vodstvom, ampak tudi na splošno z razmerami, kakor vladajo danes v strankini organizaciji. «Slovenec» se kaj rad pobaha, kako da je SLS demokratična, kako da leži odločitev v vseh strankinih zadevah v rokah zaupnikov, kako pride v stranki lahko vsakdo do veljave itd. V resnici pa vlada tam danes režim, ki se mu pravi diktatura. Par ljudi komandira, drugi pa nimajo nobene besede.

In se ne smemo nič čuditi, če ima doktor Korošec v zadnjem času take mussolinske popadke, da izključuje iz vlade kar cele stranke, razveljavlja ustavne sankcije, odpravlja parlamentarne institucije, kakor na primer finančni odbor. To je duh, ki je obsedel SLS, odkar je takrat med Svečnico in Veliko nočjo malo povohala oblast. «Zdaj pride katoliški fašizem», je takrat nekdo naredil dovtip, — no, vsekakor se je SLS od takrat čisto prelevila, na znotraj kot na zunaj, in o kaki demokratičnosti ni pri njej ne duha ne sluha več.

To se je posebno pokazalo tudi pri postavljanju kandidatur za sedanje volitve. Tu se je enostavno diktiralo: vsi dosedanji poslanci se zopet kandidirajo, zaupniki pa so morali to hočeš nočeš odobriti (zato pa so «zaupniki»!). A kaj bodo porekli k temu volilci, to se bo seveda videlo 11. septembra.

Po splošnem razpoloženju med pristaštvom SLS soditi, se bo režimu v Kopitarjevi ulici ta diktatorska poteza z oktroiranimi kandidati kaj slabo obnesla. Kajti prvič je znana stvar, da imajo usiljeni kandidati malo privlačnosti, drugič pa tudi živi duši ne gre prav v glavo, zakaj bi se morala ravno ista, do zadnjega moža ista delegacija, ki je vendar dosti dolgo sedela tam v Beogradu, a si ni pridobila nobenih lovorik in si jih evidentno tudi v bodoče ne bo, zopet povrniti v Narodno skupščino. Vsaj malo «posveženja krvi» bi bilo potrebno.

Zakaj ne bi se ljudje malo izmenjali? Ali ni v stranki nobenih drugih sposobnih mož? — Seveda jih je in še celo jako brihtnih glav, ki bi že znali delati tako politiko, da bi za Slovenijo kaj izdalo. Ampak tu je tisto: demokratičnost SLS ne dopušča, da bi ti možje prišli v ospredje, kaj šele da bi se jim poverili državnozborski mandati. Ti ljudje naj le lepo pridno služijo stranki kot prostaki in počakajo, da postanejo oficirji, kakor bi rekel dr. Korošec. In če ne postanejo nikoli, kaj za to? Komur ni prav, pa lahko gre. In kdor kaj sitnari, se ga enostavno vrže ven. To je demokratičnost.

A so tu tudi intimne stvari, ki niso za vsaka ušesa. Ampak je vendar jasno, da nikakor ne gre riskirati, da bi zašel v Jugoslovanski klub kakšen človek, ki bi hotel hoditi kaka nova pota ali imel celo ideje. Pa bi delal zgago in kvaril disciplino in harmonijo. In bi dr. Korošec svojega kluba ne mogel več obvladati s krepko roko? In bi nam navsezadnje še kdo utegnil čez glavo zrasti? Ne, ne. Le nikakih renitentnih ali prevratnih elementov noter. Tisti odlični duh enotnosti, solidarnosti in složnosti, ki je doslej vladal v klubu, mora ostati tudi nadalje skrbno očuvan. Kar je bilo skoz osem let dobro in zdravo in je SLS prineslo toliko neverjetnih uspehov, Sloveniji pa dragocenih pridobitev, to se mora čvrsto držati in nadaljevati najmanj še osem let . . .

Ubogi prostak v SLS seveda o takih subtilnih zadevah v oficirstvu SLS nič ne ve in se zanje tudi ne zmeni; ta ubogi prostak ve samo to, da je takega vojskovanja sit; in ker ga je sit, se je začel puntati. Kar je odločnejših, zapuščajo zastavo SLS, kar pa je takih, ki se bojijo otvorjenega konflikta s cerkvenimi oblastnijami, ti pa prehajajo v pasivno rezistenco. Treba samo iti malo po deželi in poslušati, kaj pravi klerikalni kmet: Ne grem več volit! — To lahko slišiš danes povsod, in jasno je, da je to pojav, od katerega preti SLS velika nevarnost, a uspešnega sredstva proti temu nima, ne privlačnih gesel, ne privlačnih «oficirjev» . . .

Tako je torej razpoloženje v taboru SLS; povsod nezadovoljnost, razdraženost, zabavljanje in slaba volja. To ima opazovalec priliko povsod videti, to se povsod odkrito izraža in tega ni v stanu zakriti nobeno lepotičenje in navduševanje «Slovenca». Medtem pa si g. Korošec na vse moči prizadeva to nezadovoljstvo le še bolj podpihovati in spravlja s svojimi nepremišljenimi izjavami celo svoje najožje somišljenike v obup. Zlasti je s svojim nastopom proti finančnemu odboru razburil vse naprednejše, demokratsko orijentirane duhove, kolikor jih je v SLS. Tudi se vsakdo začuden vprašuje: Kaj je bilo vendar dr. KoroščU tega sploh treba? Kaj se mu je bilo treba tako daleč eksponirati za sedanjo vlado, ko niti ni njen član? Kaj mu je bilo treba desavuirati svoja tovariša v finančnem klubu, ki sta vendar tudi sprejela Pribićevićev predlog? In sploh: kaj se je dr. KoroščU zdaj v oči volitev treba producirati z gestami, ki delajo slab vtis in so samo voda na mlin političnih nasprotnikov!

Toda gospod Korošec stoji še danes tako pod sugestivnim vplivom Stjepana Radića, svojega dolgoletnega političnega učenika in vodnika, da se mu nikakor ne more več iztrgati in da mora hočeš nočeš vedno zopet narediti to, kar je naredil gospod Radić. In kakor je nastopal v poletju 1925. Radić, tako nastopa danes dr. Korošec. Kar je takrat na svojih agitatorskih turnejah govoril Radić, isto govori na svojih agitatorskih turnejah gospod Korošec. Za psihologa kakor tudi za političnega zgodovinarja bi bilo primerjevanje obeh študijev zelo zanimivo: našel bi frapantno sličnost; v izjavah i v formah i v času i v prilikah — z edino razliko pa: da je g. Radić takrat že bil na vladi, g. Korošec pa danes še ni. To je namreč zopet tista napačica, ki se dr. KoroščU pri posnemanju Radića vselej pripeti: on se sicer zelo potrudi, narediti stvar ravno tako kakor Radić, ampak popolnoma prav je le nikoli ne zadene. Mojster je le mojster.

In takrat so se radikali zelo jezili na Radića, stari gospod Pašić pa jim je rekel: Pustite ga, naj le govori; saj s tem najbolje agitira proti sebi. Danes pa se na g. KoroščU najbolj jezijo lastni njegovi pristaši. To je razlika med Radićem in Koroščem.

Na svojem shodu v Kranju je rekel dr. Korošec, da se revanžira Radiću: z vsakim v vlado, samo ne z Radićem! Naj se dr. Korošec danes pazi, da se po volitvah pa njemu ne bo zgodilo, da bodo rekli drugi: z vsakim v vlado samo s Koroščem ne!

Gospodarski uspehi SLS in g. Korošca

(Dopis iz gospodarskih krogov.)

Gospod urednik! »Slovenec« poroča, da je dr. Korošec v Rajhenburgu med naštevanjem uspehov SLS za Slovenijo navedel tudi naslednje:

»Dalje smo dosegli, da se plača davek do zneska 250 Din lahko tudi z 20odstotnimi boni.«

Ker je dr. Korošec o teh bonih razpravljal na enak način že pri neki drugi priliki, ne more biti govora o kaki stilistični pomoti. O voditelju SLS je že iz prejšnjih časov znano, da je v gospodarskih vprašanjih popolen lajik in da nima veliko razumevanja za gospodarske interese našega naroda. Ali bi bilo sicer mogoče, da je dr. Korošec pristal leta 1920 na strahovite izvozne carine? Na fižol je predpisal kar 100 Din na 1 konja 100 frankov, na 100 kg medu 700 Din itd. Ali bi bilo mogoče, da je naložil gostilnam novo takso v eksorbitantnem iznosu 3500 Din? In potem davek na poslovni promet, ki ga je on, odnosno njegova stranka uvedla v Sloveniji in ki je do danes izžemal iz naših revnih krajev sto in sto milijonov dinarjev? Ali bi bilo sicer mogoče, da dr. Korošec pristane na Markov protokol in omogoči, da predpiše homogeni radikalni režim l. 1923 strahoviti 30odstotni pribitek na vse direktne davke? Takih pogreškov bi lahko našteli še celo vrsto. Kar pa se tiče 20odstotnih bonov, je stvar taka: Ni res, da se plača davek do zneska 250 Din lahko tudi z 20odstotnimi boni, pač pa je res, da se lahko plačujejo na podlagi člena 34. fin. zakona zaostali davki v poljubni višini z 20odstotnimi boni, ki pa se morajo glasiti na zneske pod 1000 kronami in ki se morajo glasiti na ime dotičnega davkoplačevalca.

V tem ravno tiči zahrbtnost tega člena, da je namreč takih bonov prav malo. Fin. minister je prvotno napovedoval, da bo ugodnost plačevanja zaostalih davkov z 20-odstotnimi boni veljala splošno brez razlike njih nominalnega iznosa. »Slovenec« je še 28. januarja poročal: »Sporedno s tem se bodo ob priliki plačila dolžnih davkov sprejemale mesto denarja tudi priznanice, ki se glasijo na 20odstotkov ob priliki žigosanja kron odvzetih novčanic. Po cenitvi je teh priznanic v prometu v vrednosti 320 milijonov dinarjev. A kaj so klerikalci napravili iz teh 320 milijonov. Ko so oni vstopili v vlado, so pomagali reducirati plačljivost zaostalih davkov na bone, glaseče se na zneske pod 1000 K!! S tem so klerikalci uničili vrednost vseh onih bonov, ki jih imajo naši kmetje in ki se glasijo na zneske nad 1000 K. Namesto 320 milijonov Din bomo mogli plačati v bonih komaj bore 3 (reci: tri) milijone Din!

Tako izgledajo gospodarski uspehi gospoda Korošca.

Politične beležke

Še vedno ne vedo «kdo pije, kdo plača»

Beograjski listi poročajo: Finančni minister dr. Marković je izdal vsem državnim blagajnam, ki vrše izplačilo pokojnin, nalog, da zberejo in sporočijo finančnemu ministrstvu podatke o vseh državnih uradnikih iz njihovega področja, ki imajo pravico do pokojnine. Ti podatki bodo služili komisiji, ki ji je poverjena izdelava uredbe o penzijskem fondu kot osnova za matematično proučevanje procentov vlog, ki bi jih morali državni uslužbenci vlagati v pokojninski fond. Potrebne podatke morajo blagajne dostaviti fin. ministrstvu najkasneje do 15. septembra. — Ako fin. minister še ni zbral niti podatkov o državnih nameščencih, je seveda razumljivo, da se ni upal pričeti z reorganizacijo finančne in sploh državne administracije ter da ni odredil 10-odstotno linearno redukcijo proračuna. Dokler nima ministrstvo niti temeljnih statističnih podatkov o državnih izdatkih, ni niti misliti na uspešno reorganizacijo državnih financ. Kako naj reorganizira, če niti ne ve, koliko ga stane državno nameščenstvo.

Sacco in Vanzetti bosta deportirana?

Newyork, 17. avgusta. s. O posvetovanju komiteja za revizijo procesa proti Saccu in Vanzettiju poročajo iz Bostona: Justična palača, kjer se je vršila seja, je bila polna tajnih agentov. Dohodi k dvorani so bili zabarikadirani. Dostop je imelo le nekaj odvetnikov, nekaj osebnih znancev sodnikov, nekaj novinarjev in gledalcev, med njimi Saccova žena. Seji je predsedoval sodnik Pralay. Najprej je več ur govoril branitelj Hill. Njegov govor je bil bolj obtožilni govor proti sodniku Tayerju, kateremu je očital pristranost, kakor pa obrambni govor obsojencev. Generalni državni pravdnik je povdarjal, da je bila sodba docela pravilna v smislu zakona. Sodnik Pralay bo v petek izrekel svojo sodbo.

Newyork, 17. avgusta. s. Kakor se izve, se vrše med zvezno vlado države Massachusets pogajanja, ki stremijo za tem, da bi se afera Sacco - Vanzetti spravila s sveta, ne da bi se izvršila smrtna obsodba in ne da bi se obnovil proces. Zvezna vlada je baje predlagala, da bi se Sacco in Vanzetti deportirala. Pri tem bi šlo za odredbo, ki se še ni izvajala v Zedinjenih državah.

Internacijonalna afera beograjske policije

Zagonetna usoda komunističnega voditelja Rade Vujovića. — Policija ne dovoli nikomur da bi govoril z njim. — Zanimanje francoske javnosti. — Odličen češki kulturni delavec izgnan iz Jugoslavije

Beograd, 17. avgusta p. Pred tedni je v Beogradu brez sledu izginil mlad komunist Rade Vujović. Ker policija zadnje čase zopet kar po vrsti lovi in zapira komuniste, je umevno, da se je tudi o Vujoviću govorilo, da je bil aretiran. Njegov advokat je zato v spremstvu Vujovićevega očeta interveniral na beograjski policiji, da bi jima dovolili sestanek in razgovor z aretirancem. Na policiji pa so jima izjavili, da Vujovića nimajo zaprtega in da o njem ne vedo ničesar. Ker pa se je med tem zvedelo, da je bil Vujović vendarle aretiran, so se začele širiti vesti, da so ga v zaporu trpinčili in da policija zato ne dovoli, da bi kdo z njim govoril.

Za Vujevićevo usodo se je začelo zanimati tudi inozemstvo; posebno levičarski francoski listi, med njimi celo glasila vladnih strank, so razpravljali o tej aferi. Pariška Liga za zaščito človeških pravic se je obrnila zato direktno na našega ministrskega predsednika s pozivom, naj pojasni, kaj je z Vujovićem. Tej ligi pripadajo ugledni francoski politiki in drugi javni delavci, med njimi tudi podpredsednik francoskega parlamenta g. Brunet in sloviti pisatelj Barbusse. G Vukičević na poziv Lige ni odgovoril. Pač pa je dal novinarjem izjavo, ki je za vodstvo Lige naravnost žaliva, češ naj se pariški gospodje lotijo drugega, bolj koristnega dela in naj ne bodo predrzni. Dobil je zato primeren odgovor, ki sta ga med drugimi podpisala tudi Brunet in Barbusse in ki ga objavlja pariški »Quotidien«, glasilo levičarskega kartela, ki tvori večino sedanje vladne koalicije v Franciji. Pismo pravi, da je g. Vukičević sam kriv, ako inozemstvo nima zaupanja v našo policijo, ker je tudi v inozemstvu zrano, s kakim terorjem nastopa sedanja vlada pri volitvah.

Med tem je tudi policija priznala, da je bil Vujović radi komunističnega rovarenja res aretiran, slejkoprej pa je odločno zavračala prošnje in zahteve njegovih svojcev in znancev, da bi ga smel kdo obiskati. Tudi naše pariško poslanništvo je izdalo dva komunikeja, v katerih potrjuje Vujovićevo aretacijo. Dočim pa v prvem izjavlja, da je Vujović iz zapora pobegnil, zatrjuje v drugem, ki je izšel par dni kasneje, da je še v zaporu.

Pred dnevi je dospel v Beograd dr. Teodor Bartošek, znani češki kulturni politik in podpredsednik praške Lige za zaščito človeških pravic. Prosil je na policiji, da bi mu dovolili sestanek z Vujovićem, kar pa so mu odbili. Potom češkoslovaškega poslaništva je prosil za sprejem v ministrskem predsedništvu, a tudi tega ni dosegel. Novinar Kosta Atanasijević, ki je ravno te dni prišel iz policijskega zapora, mu je baje pripovedoval, da je v zloglasnj Glavnjači videl Vujovića, ki mu je potožil, kako grdo ravnajo z njim.

O namenu in uspehu svoje intervencije je hotel dr. Bartošek včeraj prirediti javno predavanje, ki pa ga je policija prepovedala. Obenem mu je svetovala, naj nemudoma zapusti našo državo, ker se je kot tujec vmešaval v naše notranje zadeve. Dr. Bartošek je nato sinoči odpotoval iz Beograda. Kake vtise je odnesel, si lahko mislimo.

Beograjska policija je ob tej priliki končno objavila tudi prvi komunike o Vujovićevi aretaciji. Komunike pravi med drugim: »Vujović je bil eden glavnih voditeljev komunistov v Jugoslaviji. Bil je član komunističnega urada za Jugoslavijo, član jugoslovenskega odbora za kontrolo in član komunistične internacijonale. Kot pooblaščenec Moskve je imel pravico sodbe nad jugoslovenskimi komunisti in je v tem svojstvu nedavno izključil iz stranke nekega komunista, ki je poneveril več stotisoč dinarjev, poslanih iz Moskve za komunistično propagando v Jugoslaviji. Vujović je vzdrževal direktne zveze z Moskvo in korespondiral z moskovsko vlado in komunistično stranko, v Moskvi s posebno osebno šifro. V Jugoslaviji je ustanavljal ilegalne komunistične organizacije in se zlasti v zadnjem času mnogo bavil z ustanavljanjem komunističnih celic po Vojvodini.« Preiskava se še nadaljuje.

Naši kraji in ljudje

Planinski prazniki v Kranjski gori

Težki, z elektriko in skrajno vlago prenasičeni oblaki so se pretegavali vso soboto po širokem obzorju. Nervozno je curljalo iz megle in dolgotrajno deževno vreme je topo strmelo nad Ljubljano. Vlaki so se polnili s turisti in čemernost se je zlobno režala iz vseh kotov. Kamniške planine so bile do podnožja zastrte z oblaki, ki so se trgali, lomili in preganjali nad vso gorenjsko dolino. Močan jugovzhodnik je divjal gori v visokih plasteh, a tam nad Kranjem se je svetlikalo umito nebo v razsežnih koscih; nad Bledom se je že posmihalo solnce, ki je pričelo energično preganjati umazane megle z gorskih pobočij. Savska dolina se je čistila in je pozdravljala z rmenimi, smejočimi žarki turiste, ki se jih je za Jesenicami že polastila dobra, vedra volja. V svetem planinskem letu se je izkazalo gorsko solnce in je za praznike preložilo deževno katastrofo.

Dovje. Postaja je hipoma preplavljena z glasnimi turisti in čebljajočimi turistinjami. Na stotine jih požirajo širna, v nemiren solnčni prah zavita Vrata. Bele gore ožive in se stegajo izza megla, ki se krčevito oklepajo spranih skal in vidno požirajo druga drugo. Triglav se zasveti ob visokem solncu in se sklanja turistom v pozdrav. Vlak pa hrope in se preriva sunkoma naprej ob Savi po prepereli, zrahljanj železniški progi. Samotni gozdovi dihajo krog in krog v prerojenem veselju in so prepojeni z ostrim vonjem po smoli in živo rdečih ciklamih.

Rute pod Martuljkom. Špik se spenja dobrovoljno v jasno modrino, sneg pod navpičnimi stenami Poldna se sveti srebrno, gozdovi šume v naglem vetru in ob beli cesti se stiskajo v ravni vrsti skromne in pohlevne hišice raztegnjene Borovške vesi. Vlak zropoče preko mosta čez divjo Pišenco, ustavlja se in hipoma je prostor pred in za postajo prenatrpan s pisano, živahno množico, ki se gnete in valovi po belem peronu. Topiči pokajo, pesmi buče in tamburice udarjajo. Rmeno solnce se potaplja za koroške gore, zastave vihrajo s hiš, množica se preriva po cesti, pričel se je prvi planinski praznik. Mrak in noč se gneteta izza snežnikov, kresovi plapolajo po hribih in izza nemirne megle, ki se je oklenila Vitrančevega vrha, gori ogenj in se izteza proti okroglemu mesecu, ki s krvavo zarjo gleda izza črne Baščice.

Komerz v Razorju. Udeležba je pičla in so v večini domačini, ker je glavno maso zvodil očka Triglav. Običajne govorance in domače in junaške pesmi. Vino se toči dokaj pridno, glave so razgrete in srca navdušena. A vseeno ni neženirane domačnosti nikjer, srčnega skladu težko pogrešaš in si zatopljen in zaverovan skoroda le v lastno omizje in nimaš pojma za čutenje drugih sosedov. Planinska ideja je vendarle v ospredju in vendarle s tovariskim čutom veže soseda s sosedom. Polnočna ura beži mesec se smeje nad nemirno zagorsko vasjo in s težko glavo se človek zarije v dišečo seno črnega skednja.

Hladno jutro s sivkastim nebom, koder še brle blede zvezde v jutranji mrak. Po tihih, zapuščenih potih pa že gredo turisti v malih skupinah ob neugnani Pišenci, ki se nevzdržno vali med širokim prodom. Prisank in Razora gledata ostro in svetlo v sivi mrak in pot se vije kvišku in kvišku nad zelenim Klinom prot vijugasti cesti, spenjajoči se do Sovine glave in do Močila in še dalje do samih Lahov. Koča na Gozdu gleda iz zelenja, nad njo strmé grozne stene severnega Prisankovega pobočja, sneg ostro diha v oživljeno jutro in visoko na nasprotni strani se bleščijo vrhovi divje Škrlatice v rožni, v živ ogenj se prelivajoči jutranji zarj. Z nove Prisankove poti, sem dol do Hanzove stene se oglaša veselo vriskanje zgodnjih turistov, ki se kakor polži pomikajo med gladkim skalovjem. Pot pa se spenja više in više med samoto pod nemimi skalami. Na desni je že pokonci tiha Erjavčeva koča, stoječa na gričku pod zleknjeno Mojstrovko, ki gleda z ožarjeno glavo po prostranem, gluhem planinskem svetu.

Obisk v koči je spet pičel in gospodar skoroda nervozen. Noge se odpočijejo in želodec poteši z mehkimi žganci. Ker Lahi tudi na praznik sitnarijo, ostane Mojstrovka tudi danes strašno zapuščena. Tik ob njenem podnožju se vijejo gruče turistov proti Robičju in dalje proti Slemenu. Nad Grlom taboré in strmé v silno lepoto Planice, ki leži globoko tam doli in molči, molči, kakor da je onemela od lastne krasote. Dame čebljajo kot pravljične gorske ptičke in nad sedemdeset let stara Trnovčanka je vsa ponosna na svojo čilost in bodrost.

In skrita, svetu nepoznana steza zavije po črni goščavi navzdol, koder bučj po ozki soteski Mala Pišenca, siromašna kraljična, ki jo imata zaprto birokratski erar in egoistični lovski zakon. Soteska je divja in več kot romantična. Prepovedana je strogo, a turistu so na njegov praznik malo mar pisani, mrtvi zakoni. Skozi črne gozdove, nad silnimi prepadi, med razritimi jarki se vije pot, kakor predrzna misel. Še preden se človek zave, že se zasmeje v pozno popoldanskem solncu bela Borovška ves, ki je vsa živa zaradi svojega največjega praznika.

V dišečem senu na samotnem skednju prespi človek svojo trudnost, a že se upre vanj skozi line zgodnja jutranja zarja. In se prične spet romanje po beli cesti do samotnih Rut, ki danes tudi praznujejo planinski praznik. Vrhovi Martuljkovih snežnikov so se danes vzpeli še više. Visoko nad njimi se plazijo sivi oblaki in vsepovsod je razlit neprijetni vonj po dežju, ki je še nekje za gorami. Turistom ne upade pogum in polna jih je steza, ki vodi do silovitega slapa tam pod Akom. Nebo je že vse prepreženo z oblaki, a dež še vedno odlaša, ker noče skaliti planinskega praznika. Utrujeni se vračajo turisti do Rut, trumica se jih ustavi v Omanovi verandi, da tam proslavijo rutarški planinski dan.

In je v verandi že objestno veselje, še preden je človek pošteno pomislil. Petje in smeh in skoro nekrščanska razigranost. Rutarški fantje se zgrnejo po verandi in pojo, pojo. Rutarške pesmi, ki jim ni enakih po vsem svetu in so take, da bi se človek smejal in jokal obenem. Veselje do skrajnosti, prešernost do zadnjih mej — po nebu pa se kopičijo oblaki in v večerni mrak prične liti dež ke je z vso obzirnostjo odlašal do zadnje minute planinskih praznikov.

Borovški planinski dnevi se niso vršili tako, kakor smo pričakovali. Njihov moralni efekt je pokvaril Triglav, pokvarili Ljubljančanje in še drugi. A rutarški spontani planinski praznik v Omanovi verandi je imponiral in ostane v spominu vsem, ki so se ga udeležili in ga praznovali z bodrim, neumetnim veseljem. Rute so le Rute in poezija ostane le poezija, če jo iščeš in najdeš na pravem kraju.

Lepa sokolska svečanost v Žireh

V nedeljo je praznovalo Sokolsko društvo v Žireh svojo dvajsetletnico. Pri tej priliki je otvorilo tudi svoje novo letno telovadišče. Prireditev je lepo uspela. Po predpoldanskih vajah se je ob 1. popoldne razvila povorka, v kateri je korakalo, vštevši dece in naraščaj, skupno 173 članstva v kroju.

Po vkorakanju na letno telovadišče je zbranemu Sokolstvu očrtal pomen slavja in kratko zgodovino društvenega delovanja br. Poljanšek; temu sta sledila pozdravna nagovora odposlancev JSS in župe Ljubljana. Nato je br. starosta v toplih besedah izročil letno telovadišče članstvu. Končno je pozdravil in bodril članstvo poleg br. Stenovca, ki je svoječasno neumorno deloval pri tem društvu, tudi ustanovitelj žirovskega Sokola br. Julče Novak, sedanji starosta mariborske sokolske župe. Kakor vsi drugi govorniki, se je zlasti br. Julče Novak toplo spominjal naših zasužnjenih bratov ter zlasti ljubljene Idrije, kjer je moral ostaviti svojo majko in svoje začeto, še ne dokončano delo.

Za tem se je vršila telovadba. Nastopilo je pri prostih vajah, vštevši naraščaj in deco, skupaj točno 150 članstva, na orodju pa pet vrst in vzorna vrsta na krogih. Poleg vaj z vesli je bil najboljši nastop obeh naraščajev. Zelo vzpodbudno je učinkoval strumni nastop starejše vrste z vajami iz leta 1907. Z malimi izjemami je bil ostali nastop zelo dober. Le članicam bo treba močnejše opore. V splošnem je treba povdariti, da je žirovsko društvo v obmejnem okrožju najboljše, tako v administrativnem, kakor tehničnem oziru. Vršite delo v tem pravcu dalje!

Pri nastopu je sodelovala godba Sokola I. Godbene točke za proste vaje moškega naraščaja in članov niso dovolj naštudirane in manjka harmonična celota. Iz okrožja so se pogrešala društva Gor. Logatec, Planina in Rakek. To naj se v bodoče ne zgodi več. V celem je uspelo slavje zelo dostojno in Žiri obetajo biti najjačja sokolska postojanka ob sedanji provizorni državni meji.

Otvoritev Sokolskega doma v Grosupljem

Grosupeljsko sokolsko društvo štejemo med mala podeželska društva. Ali že za časa ustanovitve pred tremi leti je pokazalo svojo življenjsko silo s tem, da je na dan ustanovnega občnega zbora priredilo že svoj prav lepo uspeli javni nastop. Letos pa se je društvo osamosvojilo tudi v pogledu prostorov, saj je v nedeljo otvorilo majhen, ampak lep Sokolski dom. Zavedali so se vrli naši bratje Grosupeljčani, da je usoda društva tesno zvezana z vprašanjem prostorov, zato so hiteli, delali in zmagali. Bodi jim bratska zahvala najlepše priznanje.

Živahno je bilo na postaji na Grosupljem v nedeljo popoldne. Kljub veliki slavnosti v Novem mestu je posetilo prireditev zelo mnogo gostov iz Ljubljane, odličen pa je bil obisk bratov iz Ribnice, Kočevja, Velikih Lašč, Višnje gore in Sodražice. Ljubljansko župo je zastopal br. prof. Marolt, JSS pa br. Švajgar. Po pozdravu na postaji in lepi povorki do novega doma, je ogovoril zbrane goste starosta domačega društva br. Ivan Rus, ki je v lepem govoru popisal vse delo društva od ustanovitve do danes. Vse omembevredno je bilo delo društva na vseh poljih. Glavna skrb, zidanje Sokolskega doma je našla med članstvom mnogo odziva. Prav v izdatni meri je pa pripomogel br. Rus star., da se je delo posrečilo, saj je prispeval v denarju, materijalu in podaril zemljišče društvu. Nato je pozdravil v imenu Ljubljanskega Sokola br. Juvanec, župne pozdrave je prinesel br. Marolt, v imenu Saveza je otvoril dom br. Švajgar. Vsi govori so bili polni vroče domovinske ljubezni, navdušenja in energije za nadaljno delo.

Javna telovadba je pokazala, da ima društvo dovolj sile za uspešno delovanje. Nastopilo je 16 deklic z vajami z žogami, 15 dečkov z raznoterostmi, nad 35 članov in okoli 40 članic s prostimi vajami, med temi 12 telovadcev in 4 telovadke iz domačega društva. Prav lepa je bila orodna telovadba, zelo pa je ugajala posebna točka ribniških Sokolic s kiji. V splošnem je uspeh telovadbe zelo dober in najlepše zadoščenje onim požrtvovalnim bratom iz Ljubljanskega Sokola, ki so prihajali v Grosuplje vadit. — Nato sledeča veselica je bila zelo animirana in dobro obiskana. Sodelovala je godba Sokola I. iz Ljubljane v splošno zadovoljstvo.

Če se romarji dobro imajo. .

Ljubljana, 17. avgusta

Kadar so razpisane volitve, razpišejo klerikalci vedno velika romanja, ki se jih udeleže tisoči najponižnejših in stotine najpodjetnejših ovčic.

Pred kratkim so jo usekali na protialkoholni kongres na Trsat. Zbralo se je mnogo brumnih in veselih pristašev abstinenčnega gibanja z vseh vetrov, ker je bila vožnja polovična, je vino po ceni in je posebno »domače« zaslovelo že tja gori na Gorenjsko. Ker so jih trsatske stopnice upehale in je bila tako huda vročina, se je 30 fantov z Dolenjske, ki so ga vajeni, oteščalo pred kosilom z 90 litri dalmatinca, ker jim je s seboj vzeta izdatna zaloga že med potjo potekla. Seveda so bili deležni zasluženega občudovanja in splošnega priznanja.

S solnčnega juga so se romarji šli hladit na Sv. Višarje. Dva posebna vlaka jih je bilo in ni čuda, da so na Trbižu poskočile marele na dvojno ceno, voda v vinu pa do skrajnih meja rdeče barve. Hej, so bili veseli, veseli romarji!

Resni in pobožni romarji, krema tercijalk in elita tercijanov, se je pa zbrala na Rakovniku, kjer so salezijanci žegnali zvonove. Darovalci prispevkov za zvonove so se posebno z Dolenjske odzvali prijaznemu vabilu in polnoštevilno prihiteli po popolne in najpopolnejše odpustke, kakršnih v tako novi fazoni še ne dele nikjer drugje. Dame so bile seveda v veliki večini, ker se za novosti bolj zanimajo kakor konservativni moški.

Po brezkončni predigri obširnega programa izbranih cerkvenih slovesnosti so šele okrog 19. ure zvečer potegnili bleščeče velikane v ponosna zvonika. Program svečanosti se je od ene lepše točke do druge še lepše razvijal pozno v noč ob milem pritrkavanju, da so se jela mehčati in tajati srca in se je razvila neprisiljena in vrlo animirana domača zabava dobrega ljudstva v bajno lepi mesečini. Ko so se ob 23. pred polnočjo odstranili nepotrebni oboroženi stražarji sosednjih vrtov, je razpoloženje doseglo svoj višek. Za desert so gostje blagoslovitve zvonov obrali sladke češplje in delikatne hruške in šli na obisk tudi še v drugi vrt, kjer so vlomili dobro zaklenjena, negostoljubna vrata, odtrgali od okna prijazno vabeče vrtne hišice polknice, izruvali pri vratih v kleti cel okvir in pustili na mizi izruvani stožer kot trofejo.

Poleg hišice so otresli še nezrelo hruško in pustili obgrizene ostanke kislih hrušk po tleh. Zraven so prigrizovali krače in klobase in jih zalivali s pivom, kar pričajo kupi mastnega papirja, prazne steklenice, kosti, ostanki štrukljev in drugih domačih delikates. Sicer ima lastnik do 1000 Din škode, vendar ga pa tolažijo odpustki in spominki najneverjetnejših kalibrov, ki so nepovabljene vizite z njimi vsaj za nekaj let pognojili vrt naravnost razkošno. Gospodje salezijanci, za nas je resnično preveč blagoslova, zato Vas prosimo, da prihodnjič dirigirate svoje razgrete in radodarne dobrotnike na svoj vrt. Ali pa delimo tudi druge darove pravično med seboj. V dišečo zadevo je zagrabila tudi ljubljanska javna varnost.

Nesreča srečnega Janka iz Žirov

Janko iz Žirov je star 7 let in priden fantič. Zato ga je oče, ki je čevljarski mojster in se piše za Kopača, vzel v ponedeljek s seboj v Ljubljano. Lepa je vožnja z avtomobilom in z vlakom od Žirov do Ljubljane, pa tudi dolga, da ji ni kraja, a Ljubljana je vredna truda. Hoje je dosti po njej, da bole noge, če bi ne bil Janko, čvrsti Janko iz Žirov.

Še nazaj grede proti Škofji Loki je hotel vse videti iz vlaka in posebno ga je zanimalo, kje Sora, ki je lani na Žirovskem napravila tako povodenj, konec jemlje. Zato se Janko od Medvod dalje ni premaknil od okna v vratih vagona ter zaverovano sledil mimo njega drvečemu drevju in hišam. Naenkrat je odletel Janko iz vlaka in telebnil ob progo, da se mu je vse posvetilo, vlak pa je mimo njega ropotal dalje in z njim njegov ljubi oče. Kakor bi mignil se je Janko skobacal na noge in jo ucvrl za drvečim vlakom in očetom, kriče: »Pačaki, pačaki, ti pašast grda, ti« . . .

V vlaku so medlej prestrašeni oče in potniki da so pozabili potegniti zasilno zavoro. Šele v Retečah se je pognal oče iz vlaka in stekel svojemu sinčku proti Medvodam na pomoč, če ne bo prepozno . . . Še ni bil daleč, ko je zaslišal zasopljeno tulenje svojega dirjajočega Janka: »Pačaki, pačaki, ti pašast, ti, gareča« . . .

Šele v Škofji Loki je preplašeni mojster Kopač z največjim Žužkovim štrukljem posušil solze svojemu krepkemu Janku. O pašast! . . .

Samomor rudniškega upokojenca

Trbovlje, 17. avgusta

Na progi med železniško postajo in novo elektrarno se je vrgel pod vlak, ki pride ob 15.30 v Trbovlje, rudniški upokojenec-paznik Kangler. Ker se je Kangler v zadnjem trenotku vrgel na tir, ni mogel strojevodja preprečiti nesreče. Lokomotiva je nesrečnežu odrezala glavo in noge. Na lice mesta je došla komisija, nakar so truplo prepeljali v trboveljsko mrtvašnico. Kakor se je dognalo, je vzrok Kanglerjeve smrti obupna beda, s katero se borijo skoraj vsi rudniški upokojenci.

Razbojnik ljubljanske sorte

Ljubljana, 17. avgusta

Ko je šel predsnočnjim okrog 22. ure v Vodmatu stanujoči uradnik Poštne hranilnice g. Ivan Tonja v bližnjo Podobnikovo gostilno, ga je nahrulil iz gostilne prihajajoči neznan gost: »Hej, kam pa ti?!«

»Za nosom!« je bil kratek odgovor Tonje, ki ni imel volje razgovarjati se s pijanim možakom. Neznanec je pričel kleti in psovati gospoda Tonjo in se ni hotel odstraniti izpred gostilne. Kakor hitro pa je Tonja stopil iz lokala spet na cesto in se namenil proti domu, je neznani gost namerij korake za njim ter ga pred domačo hišo dohitel. Tam je iznenada skočil nadenj, ga zagrabil za vrat in rame ter ga vrgel na tla. Nato ga je pričel obdelovati s pestmi ter ga praskati po obrazu. Davil in praskal bi presenečenega Tonjo še naprej, da se ni med tem zbralo poleg obeh več ljudi in da se ni posrečilo Tonji napadalca vreči raz sebe. Neznani napadalec je nato hitro skočil na noge ter se pridružil dvema svojima prijateljema, s katerima je odšel proti Selu.

Po obrazu ves okrvavljeni Tonja je hitel proti stražnici, medpotoma pa je opazil, da mu je napadalec ukradel listnico s 740 Din gotovine ter srebrno uro z verižico.

Stražnik je naglo odšel za napadalcem. Kaj hitro ga je aretiral in spoznal v njem 29letnega zidarskega delavca Teodorja Modica, stanujočega na Selu 34. Odvedel ga je s seboj na stražnico, kjer so ga zaslišali, preiskali in res pri njem našli ukradeno uro, dočim je moral listnico vreči stran ali pa jo je še pravočasno izročil enemu izmed svojih spremljevalcev. Ponoči je bil napadalec prepeljan na policijsko direkcijo, odkoder so ga zjutraj oddali v sodne zapore.

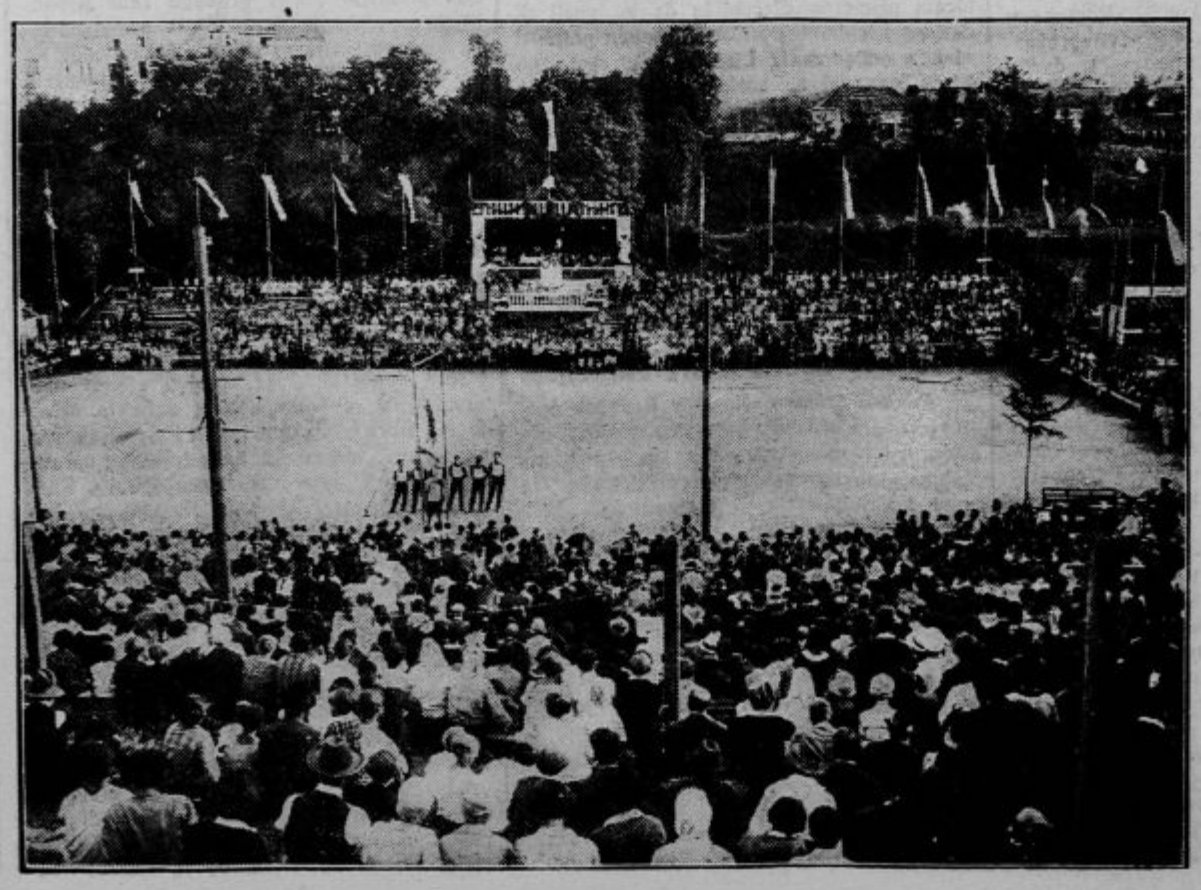

S sokolskega praznika v Novem mestu
Pogled na sokolsko telovadišče, kjer je prisostvovalo vajam Sokolstva in vojaštva do 4000 ljudi.

Foto G. Dolenc

Samo še danes
II. del (konec)
senzacijonalnega špijonažnega velefilma
„Špijonka z Balkana“
Samo še danes ob 4. pol 8 in 9. uri
Pri vseh predstavah umetniška godba
Kino Dvor. Telefon 2730.

Tragedija trgovskega potnika

Ljubljana, 17. avgusta

Popoldne okrog 14. se je na savskem mostu med Sv. Jakobom in Sneberjem odigral tragičen dogodek. Orožniška patrulja iz Dolskega, prihajajoča od Sv. Jakoba, je na mostu opazila neznanega, okrog 30 do 40 let starega moškega, oblečenega v rjavo obleko, dolgih nazaj česanih las, ki se je tam naslanjal na ograjo. Čim pa je neznanec ugledal patruljo, se je nervozno zganil, se zavihtel čez ograjo in planil v valove narastle Save.

Orožnika, ki sta videla obupno dejanje neznanca, sta takoj pohitela k Savi, vendar v umazani vodi ni bilo več sledu za njim. Deroči valovi so svojo žrtev takoj potegnili k dnu in jo tirali dalje, bogve kam.

Pozneje sta orožnika našla na mostu list, na katerem je obupanec napisal zadnje poslovilo svoji ženi, Magdaleni Noč, stanujoči na Magacinski cesti št. 5. v Zagrebu. Na listu sporoča zadnji pozdrav tudi svojemu bratu Josipu Noču, stanujočemu v Zg. Lipnici pri Kamni gorici. V svojem pismu navaja dalje, da se sam piše Ivan Noč, rojen l. 1901 na Jesenicah, po poklicu trg. potnik. Poslavlja se tudi od svojih malih otrok Božidarja in Srečka ter prosi svojo ženo odpuščanja za vse, kar je prizadejal zlega. V smrt ga tira nesrečna ljubezen do neke Marice, obenem pa bojazen in sramota pred ženo, ki jo je pustil v bedi, dočim se je pozabaval s svojo ljubico, s katero je zadnje dni zapravil 3000 Din . . .

Ponos gospodinje
Pristno srebrni jedilni pribor za 6 ali 12 oseb dobavljen
F. ČUDEN, LJUBLJANA Prešernova 1

Razburljivi prizori na Dravi

Iz Ptuja nam poročajo: V nedeljo so se vozili po Dravi v novem čolnu tukajšnji mizarski mojster Hojkar z dvema hčerkama in dvema mladeničema. Hojkar je šele pretekli teden izgotovil čoln in ga je želel sam preizkusiti, preden ga prepusti v uporabo otrokom ali komu drugemu.

Pri lesenem mostu so zašli s čolnom v najbolj divji tok Drave pri desnem obrežju, kjer je voda najglobokejša in polna nevarnih vrtincev. Zadeli so z vso močjo ravno s sredino čolna v mostno joho. Čoln se je prevrnil in obvisel na johi, a ljudi v čolnu je naenkrat pokrilo valovje Drave. Moškim se je končno posrečilo deloma že po johi sami splezati na suho, medtem ko je obe hčerki neslo besno valovje Drave naprej. Starejša hčerka se je zavedla situacije, se krčevito oklenila z eno roko mlajše sestre, z drugo pa je skušala pogumno rezati valove in se rešiti. Vendar pa so tudi njej sčasoma opešale moči in v bližini železniškega mosta se je tudi ona pričela potapljati. V tem kritičnem trenotku so jima prihiteli s čolnom na pomoč v bližini se nahajajoči vojaki ter obe deklici srečno rešili iz valov.

Le junaški starejši sestrici se je zahvaliti, da ni postala mlajša žrtev neizprosne Drave. Veslačem pa, zlasti na desnem bregu Drave, priporočamo mnogo previdnosti, posebno še neizkušenim!

Zagoneten obešenec v Vurbergu pri Ptuju

Ptuj, 16. avgusta

V petek, 12. t. m., zjutraj so našli prebivalci v bližini Vurberga pri Ptuju na nizkem drevesu obešenega neznanega moškega. Bil je obešen tako nizko, da je klečal zraven drevesa. Oblečen je bil v beraške cunje, imel je bose noge, vendar baje tako fine, da bi se dalo po njih sklepati, da ni ta mož nikdar hodil bos, niti doma ne. Mrliški oglednik, ki je ugotovil smrt, je pustil pokopati neznanca še istega dne na pokopališču v Vurbergu, čeprav ni bilo mogoče ugotoviti identitete obešenca, ker so bili vsi njegovi žepi popolnoma prazni. Orožništvo je slučajno šele te dni izvedelo za ta slučaj, ter se trudi, da bi ga razjasnilo, kar se bo seveda moglo zgoditi šele z odkopom in eventualno obdukcijo trupla. Domnevajo, da je neznanec doma od Sv. Martina pri Vurbergu.

Pri tej priliki omenjamo, da se zelo čudimo, kako je mogoče še sploh kaj izslediti naši ptujski orožniški postaji, ki je skrajno pičlo zasedena. Predpisan je menda stalež 14 mož, dejansko pa jih je le 4 ali 5. Postaja mora vršiti službo na obsežnem teritoriju, v katerem živi 17.000 prebivalcev. Ni čuda, da obstoje kraji, kjer se more oglasiti službujoči orožnik po enkrat ali samo dvakrat v mesecu. Po vsem tem je razumljivo, da ima prav pogosto opravka z malenkostnimi zadevami, medtem ko mora zagonetne slučaje zanemarjati. Orožniki prejmejo dnevno po 70 in še več spisov v reševanje in jim je komaj mogoče posvetiti se svojemu pravemu poklicu, varovanju splošne javne varnosti. Upamo, da bo te nemogoče razmere uvidela tudi orožniška komanda v Ljubljani in jih po možnosti skušala odpraviti.

Domače vesti

* **Povratek zunanjega ministra z Bleda v Beograd.** Na povratku z Bleda je včeraj ob 20.20 prispel v Ljubljano zunanji minister g. dr. Voja Marinković. Ob 20.27 je z brzovlakom nadaljeval vožnjo v Beograd.

* **Nemški novinar v Dalmaciji.** V Dalmacijo je prispel prošli ponedeljek urednik berlinske »Germanije« z neko slikarico. Prehodila bosta naše Primorje od Kotora do Sušaka ter ostaneta na potovanju cele tri mesece. »Germania« bo izdala o naši revijeri posebno številko s številnimi ilustracijami.

* **Izpremembe v državni službi.** Premeščena sta srednješolska profesorja dr. Ignacij Fludernik iz Sarajeva na realko v Mariboru in Henrik Šuman iz Bjeline na sarajevsko gimnazijo. Pisarniški pomočnik Jakob Štukl je od okrajnega sodišča v Kozjem premeščen k deželnemu sodišču v Ljubljani.

* **Z ljubljanske univerze.** Rektorat univerze v Ljubljani razpisuje mesto fakultetnega tajnika na juridični fakulteti s prejemki uradnika 9. skup. I. kategorije. Prosilci, ki se zanimajo za to mesto, naj pošljejo prošnje do 30. avgusta rektoratu univerze.

* **Iz uradnega lista.** »Uradni list« ljubljanske in mariborske oblasti objavlja v 86. letošnji številki naredbo o izplačilu razlike v prejemkih državnih uradnikov in ostalih uslužbencev za čas od dne 1. oktobra 1923 do dne 1. maja 1924; nadalje štatut državnega kemijskega laboratorija ter navodilo za izplačevanje razsodb sodišč za vojno škodo.

* **Razpisana službena mesta.** Narodna banka v Beogradu razpisuje natečaj za sprejem šestih uradniških pripravnikov v službo Narodne banke. Sprejemajo se kandidati, ki so dovršili doma ali v inozemstvu univerzo ali višjo trgovsko akademijo, ki ima stopnjo fakultete, ali pa doma ali v inozemstvu državno trgovsko akademijo. Kandidati morajo, preden se sprejmejo v službo, opraviti sprejemni izpit. Interesente opozarjamo na razpis v 86. številki »Uradnega lista«. — Na kmetijski pojizkusni in kontrolni postaji v Mariboru je razpisana služiteljska (dnevničarska) služba. Prosilci naj vlože opremljene prošnje do 10. septembra pri ravnateljstvu omenjene postaje.

* **Volitev župana na Viču.** Pri včerajšnji volitvi župana na Viču je bil ponovno izvoljen g. Jurij Petrovčič (socialist) za prvega svetovalca pa g. Franc Novak, posestnik na Viču (SLS). V starešinstvu, ki šteje z županom vred 7 članov, je zastopana SDS z dvema članoma.

* **Dr. Alojzij Kraut †.** V Kamniku je po daljšem bolehanju umrl odvetnik in posestnik dr. Alojzij Kraut. Bil je koroški rojak. Pravne študije je absolviral v Gradcu, nakar se je posvetil advokaturi in se je po početni praksi v Celju in Ljubljani stalno nastanil v Kamniku. Tu si je tekom 22 let pridobil kot odličen odvetnik obširno klijentelo, a kot narodni delavec velike zasluge, ki mu ohranijo trajen spomin. Bil je soustanovitelj Sokola in Društvenega doma, predsednik Čitalnice in je tudi županoval nekaj let pred vojno. Vselej je bil čvrsto napreden in narodno zaveden. Užival je splošno priljubljenost radi svoje dobrosrčnosti. Lahko rečemo, da ni imel nobenega sovražnika. Zadnji dve leti, ko mu je naglo pešal vid, se je blagi mož umaknil v zatišje. Končno je zdaj v čestiti starosti 65 let podlegel težki živčni bolezni. Pogreb se bo vršil danes ob 17. Težko prizadeti rodbini izražamo najgloblje sožalje!

* **Smrtna kosa.** V Radečah je po daljšem bolehanju v lepi starosti umrl g. Oroslav Kos, posestnik in pekovski mojster. Bil je ugleden mož, kremenit značaj, vsestransko agilna osebnost. Posebno vnet je bil v gasilskem delovanju, ki ga je gasilno društvo v Radečah priznalo s tem, da je pokojnika imenovalo za svojega častnega člana. Bil je tudi dolga leta občinski svetnik in si je vobče s svojim neumornim delom pridobil lepe zasluge, ki mu bodo ohranile trajen spomin. — V Ljutomeru so v nedeljo pokopali 77letno go. Henrijeto Škriečevo, dobro mater in vrlo zavedno Slovenko, tudi v času narodnih bojev. Kako priljubljena in spoštovana je bila pokojnica, je pokazala častna udeležba pri njenem pogrebu ter številni šopki in venci. Bodi pokojnima ohranjen blag spomin, žalujočim naše iskreno sožalje! — Pri smrtnem naznanilu pokojne gospe Karle Jereb se nam je včeraj vrinila neljuba pomota. Imelo bi biti tiskano: »Bratje in sestre: Franc Turk, bančni uradnik, Ladi Turk, bančni prokurist,« kar s tem popravljamo.

* **Naši avijatiki v Curihu.** Po vesteh, ki so jih prejele naše vojaške oblasti, je skupina naših avijatikov, ki je pod vodstvom podpolkovnika Petrovića odpotovala v Curih, da se udeleži velikih mednarodnih avijatičnih tekem, srečno prispela v Curih. Polet iz Milana preko Alp je bil zaradi vremenskih nepogod zelo težaven. Avijatične tekme so se predvčerajšnjim pričele v prav neprijetnem vremenu. Na poletu okoli Alp sodelujejo tudi naši avijatiki. Tekme bodo dne 23. avgusta končane, nakar se naši avijatiki vrnejo na svojo bazo v Novi Sad.

* **Dopustj dnevničarjev.** Poštni minister je odredil, da se smejo dovoliti dnevničarjem, ki služijo v p. b. t. stroki, vsako leto 15dnevni dopusti zaradi odpočitka ali zaradi zasebnih opravil in do 30 dni za zdravljenje in da smejo dobivati oni za časa dovoljenega dopusta svojo navadno mesečno nagrado. V svoji odločbi je minister odredil, da veljajo glede teh dopustov isti predpisi kakor za državne uslužbence. Potemtakem smejo predstojniki dovoljevati dnevničarjem zaradi odpočitka ali zaradi zasebnih opravil vsako leto samo po tri, direkcija pa po deset dni dopusta in enomesečen dopust za zdravljenje. Več ko 10 dni dopusta zaradi odpočitka, oziroma zaradi zasebnih opravil pa dovoljuje na utemeljno prošnjo samo ministrstvo.

* **Odda se zdravniško mesto** pri krajevni bratovski skladnici v Mežici s sedežem v Černem. Zdravnik vodi tudi skladič. bolnico. Prednost imajo zdravniki z daljšo kirurško prakso na kliniki. Zdravniku je na uporabo prosto stanovanje.

* **Proslava 50letnice rojstva Otona Župančiča.** Belokranjsko dijaštvo priredi v soboto 20. in v nedeljo 21. avgusta na Vinici proslavo 50letnice rojstva pesnika Otona Župančiča z naslednjim sporedom: V soboto: 1.) Ob 20.30 razsvetljava. 2.) Podoknica: V. Vodopivec: Pojdimo spat. (Pojo otroci.) Po Beethovnu: Večerna. (Poje moški kvartet.) A. Nedvěd: Serenada. (Poje ženski kvartet.) Dr. G. Ipavec: Milada. (Poje mešani zbor.) — V nedeljo: Ob 16. akademija s sporedom: 1. O. Župančič: Pesem mladine. 2. Slavnostni govor. 3. O. Župančič: Belokranjska deklica. 4. Ivan Ocvirk: Moja pomlad. (Poje mešani zbor.) 5. O. Župančič: Z vlakom. 6. O. Župančič: Razgovor. 7. E. Adamič: Uspavanka. E. Adamič: Na Jurjevo. Al. Šonc: Turek. (Poje otroški zbor.) 8. O. Župančič: Kvartopivci. 9. Dr. A. Schwab: Večer na morju. (Poje moški kvartet.) 10. O. Župančič: Pokopališče sv. Barbare. 11. Emil Adamič: Jurjevanje. V. Vodopivec: Stari Medo. (Poje otroški zbor.) 12. O. Župančič: Duma. — Po akademiji prosta zabava. Pri proslavi igra dijaški orkester iz Novega mesta. Dijaki iz oddaljenih krajev naj se pesmi, ki jih poje mešani zbor, nauče, da bodo sodelovali. Dijaki naj pridejo v Črnomelj že v soboto z dopoldanskim vlakom. Dijaki, ki hočete priti, priglasite se takoj radi voza iz Črnomlja do Vinice, na naslov: Oton Berkopec, abit., Vinica, Bela Krajina. Slovenski dijaki in prijatelji pesnika, prihitite ta dan na Vinico, pesnikov rojstni kraj!

* **»Vagonarji« še ne bodo deložirani.** Kakor poroča Udruženje jugoslovenskih železničarjev, je generalna direkcija državnih železnic preklicala svoj odlok o deložaciji železničarskih rodbin, ki stanujejo v vagonih. Posebna komisija bo pregledala vse te vagone ter bo one vagone, ki se ne morejo več uporabiti za promet, prepustila še nadalje za stanovanje, dokler se zanje ne zgradijo stanovanja.

* **Senzacijonalna razsodba po zakonu o tisku.** Pred osješkim sodnim stolom se je predvčerajšnjim zagovarjal po zakonu o tisku odgovorni urednik »Hrvatskega Lista« zaradi članka, v katerem je ostro obsojal postopanje žandarmerije v Baranji, kjer je prišlo do divjaškega napada na mirne ribiče. Žandarji so jih premlatili s puškinimi kopiti in je bil neki ribič težko ranjen na glavi in po životu. Pokleknil je pred pijane orožnike ter prosil, naj mu prizanesejo, ker je oče peterih otrok. Priče so pod prisego potrdile obtoženčevo izjavo. Ker se je dokaz resnice posrečil, je sodišče odgovornega urednika oprostilo. Sedaj se bodo morali zagovarjati orožniki.

* **Konjske dirke na Krškem polju.** Nedeljska konjska dirka, ki se je vršila pod okriljem konjerejskega odseka Kmetijske družbe, je dala lepe rezultate. Priglašenih je bilo 51 dirkačev, ki so vsi dirkali, nagrade pa so dobili sledeči: I. kategorija 3- do 4letni konji, daljava 1800 m. Prvo darilo Janez Bobič iz Gor. Gradišča s 3letno kobilo »Balkan« in je prevozil daljavo v 5 min. 54 sek. 2. darilo Rupert Uršič, Videm, s 4letno kobilo »Zoro« (5 min. 10 sek.), 3. darilo Jože Škof, Tomažjavas, s 4letno kobilo »Furiozo« (5 min. 18 sek.); II. kategorija: 5letni in starejši konji, daljava 2700 metrov. 1. darilo je dobil Josip Molan, Dolenja vas, z 12letno kobilo »Bebo« v 6 min. 45 sek. 2. darilo Josip Kalin iz Bregane z 8letno kobilo »Luco« v 6 min. 46 sek. 3. darilo Jože Petan, Sromlje, z 10letno kobilo »Zoro« v 7 min. 2 sek. III. kategorija: enovprežna, za ameriške dirkače daljava 2700 metrov. 1. darilo Franjo Klenčir iz Zagreba s 5letnim konjem »Naci« v 5 min. 17 sek. 2. darilo Martin Vajdič iz Karlovca s 7letno kobilo »Puco« v 5 min. 28 sek. IV. kategorija: enovprežna, za mrzlokrvne, daljava 2700 m. 1. darilo Lipej Ivan iz Sušice s 3letno kobilo »Vido« v 4 m. 58 s. 2. darilo F. Žniderščič, Leskovec, s 3letno kobilo »Lustik« v 5 min. 10 sek. 3. darilo Josip Stadler iz Št. Petra s 4letno kobilo »Romeo« v 5 min. 11 sek. V. kategorija: dvovprežna, za toplokrvne, daljava 2700 m. 1. darilo Ivan Lipej, Gor. Sušice, z 12letno »Čibo« in s 3letno »Vido« v 7 min 15 sek. 2. darilo Franc Kužnik, Videm, s 5letno »Pucl« in 12letno »Danico« v 7 min. 16 sek. 3. darilo Franjo Klenčir iz Zagreba s 5letno »Naci« in 3letno »Manon« v 7 min. 30 sek. VI. kategorija: jahalna dirka, daljava 2700 metrov. 1. darilo Jaro Stoviček, Leskovec, s 7letnim konjem »Sokol« v 4 min. 18 sek. 2. darilo Alojzij Kocjan, Bučka, s 7letnim konjem »Pubi« v 4 min 19 sek. 3. darilo Norbert Schimetschek iz Vidma z 18letno kobilo »Rudi« v 4 min. 35. sek. — Dirka se je izkazala kot važna prireditev za pospeševanje našega konjerejstva in je vredna, da se vsako leto ponavlja. Neokusni politični nastopi, ki se ta dan vršijo na Krškem polju, pa naj se preložijo drugam ali na drugi čas. To je splošna želja vseh resnih kmetovalcev - konjerejcev.

* **Avtomobilizem in turizem.** Naraščanje mednarodnega avtomobilskega prometa ima za posledico, da so se pomnožile avtomobilske nesreče. Ker vodijo naše ceste v nekaterih goratih pokrajinah po težavnem terenu in pogosto po ostrih ovinkih, kakor n. pr. na cesti Kotor - Cetinje, je odsek za turizem v ministrstvu za trgovino in industrijo naročil velikim županom in vlasti velikima županoma dubrovniške in zetske oblasti, naj se izvrši stroga komisijska revizija šoferskih usposobljenostnih listin in da se te listine odvzamejo vsem onim, ki ne odgovarjajo vsem predpisom. Rezultat revizije je bil v zetski oblasti tak, da so bile tretjini šoferjev odvzete te listine.

* **Nova sodna obravnava proti Grginoma.** Po odloku višjega prizivnega sodišča v Splitu se bo proti Marku in Mateju Grginu, ki sta bila obtožena, da sta umorila orjunaškega čelnika dr. Žica v Splitu, a ju je splitska porota oprostila, vršila nova obravnava pred okrožnim sodiščem v Kotoru. Delegacija drugega sodišča je povzročila precejšnjo senzacijo.

* **Senzacijonalna aretacija bančnega ravnatelja.** Po nalogu okrožnega sodišča v Sremski Mitrovici je bil v ponedeljek v Sremskih Karlovcih aretiran ustanovitelj in ravnatelj »Fruškogorske banke« Pavle Balugdžić. Banka je pred dvema letoma postala insolventna in je pozneje napovedala konkurz. Tozadevna kazenska preiskava je imela za posledico, da je bil ravnatelj Balugdžić aretiran in izročen sodišču. Aretacija je povzročila veliko senzacijo.

* **Končno vendar dež tudi na našem Primorju.** Po skoraj celomesečni vročini in dolgi vrsti soparnih dni je končno predvčerajšnjim po celem našem Primorju padel izdaten dež, ki bo morebiti vendar pripomogel, da si povrtna zelenjava in drugo koristno bilje zopet opomore. Deževalo je od ranega jutra do opoldne ob močnem grmenju in bliskanju, popoldne pa je bil zopet lep jasen dan.

* **Lovski blagor.** Iz Sevnice poročajo, da je upokojeni nadučitelj g. Jurko ustrelil tekom avgusta že drugo divjo svinjo, tokrat v Zabukovju na njivi posestnice Marije Stoparjeve, kjer je bila zašla v oves. Svinja je tehtala 120 kg. Zadel jo je v glavo in je žival takoj obležala mrtva.

* **Nezgoda vojaškega avtomobila.** V nedeljo zvečer je na neki strmini blizu Sarajeva odpovedala žavora vojaškega avtomobila, ki je iz Kalinovika vozil proti Sarajevu. Na avtomobilu je bilo 16 vojakov, ki so — boječ se nesreče — poskakali z avtomobila ter so bili več ali manj poškodovani. Na ovinku se je avto prevrnil preko obrobka in se skoraj popolnoma razbil. Šofer, ki je v zadnjem trenotku skočil z avtomobila, se je težko poškodoval ter je bil prepeljan v sarajevsko vojaško bolnico.

* **Hajdukinja Stoja Markovićeva preko Slovenije pobegnila v Avstrijo.** V Zagrebu še vedno vlada veliko zanimanje za beg hajdukinje Stoje Markovićeve. Verzije so fantastične in najbolj verjetna so zatrdila, da je Stoja nekje v bližini Zagreba vstopila v vlak in se vozila do Zidanega mostu. Tu je zopet zasedla naročeni avto in preko Gorenjske »odjurila« v Avstrijo.

* **Aretacije komunistov na našem Primorju.** S Sušaka poročajo, da je bilo na našem Primorju v zadnjem času aretiranih več oseb zaradi komunistične propagande. Ker je dvajset aretirancev nudilo dovoljne garancije, da ne bodo pobegnili preko državne meje, so bili večinoma izpuščeni iz zapora. Trojica in sicer Dujmić iz Bakra, Seler iz Kraljevice in Broz iz Sušaka pa so bili pridržavni v zaporih sodnega stola v Ogulinu.

* **Za dalmatinsko vino prodali opico.** V splitsko pristanišče je nedavno prispel parobrod »Pato« s kitajsko posadko. Mornarji so imeli dobro dresirano opico. Dalmatinsko vino pa je na kitajske mornarje vplivalo tako, da so zapili ves svoj denar in nazadnje prodali še opico. Ta kitajska opica se nahaja sedaj v zoološkem vrtiču na Marjanu.

* **Poglavar albanskih kačakov ubit.** Ministrstvo zunanjih zadev je izdalo komuniké, v katerem sporoča, da je bil ubit zloglasni kačak Kaljoš Hazlijević Zajas, ki je leta 1920. pobegnil iz naše države v Albanijo in postal major v albanski vojski. Te dni je s tridesetimi kačaki prešel na naš teritorij. Takoj se je začelo izsledovanje. Naša patrulja je naletela na oddelek kačakov ter je tri ubila. Dognalo se je, da je eden izmed njih Kaljoš Hasiljević, eden pa njegov brat. Na Kaljoševo glavo je bilo razpisanih 100.000 dinarjev. V Albaniji se nahajajo še trije odmetniki, ki so ucenjeni s 100.000 dinarji in sicer Mehmed Delija, Šeri Salković in Mehmed Kunjak. Delija je major v albanski vojski.

* **Pozor, vojnj tovariši!** Direkcija državnih železnic nam sporoča, da bodo v nedeljo dne 21. t. m. ob priliki našega skupnega sestanka na Brezjah, ki prične ob 10. uri dopoldne, vsi jutranji vlaki proti Jesenicam primerno ojačeni in da bo vozil ta dan od Ljubljane do Otoč **poseben potniški vlak z odhodom iz Ljubljane gl. kol. ob 7.50.** Tega naj se poslužijo zlasti tovariši, ki bi prišli v Ljubljano po odhodu prvih običajnih jutranjih vlakov, in tudi drugi izletniki, če tudi ne gredo na Brezje. Ljubljančani, kupite karte že v soboto in sicer žigosane v raznih prometnih pisarnah. Polovična vožnja od 19. avgusta do 23. avgusta. Izkaznice za ceno 3 Din dobite na Brezjah. Možje, brez razlike mišljenja, 21. avgusta na Brezje! — **Glavni odbor Z. S. V. Ljubljana.** 1726

ITO — zobna pasta najboljša!

* **Pevsko društvo »Kum« v Radečah** proslavi dne 28. avgusta 20letnico svojega obstoja, združeno z veselico na prostem. Vabljena so sosedanja pevska društva in sploh prijatelji petja. — **Odbor.** 1230

* **Koncert na Bledu.** Na vsestransko prošnjo blejskih gostov se je posrečilo pridobiti gospoda Šimenca, tenorista zagrebške opere, da priredi v soboto, dne 20. avgusta 1927 v koncertni dvorani Kazina svoj koncert. Pel bo kompozicije domačih in svetovnih komponistov. Vstopnice za ta koncert se prodajajo v kavarni Kazino na Bledu.

* **Volno, bombaž** za strojno pletenje in ročna dela dobite po najnižjih cenah pri PRELOGU, Ljubljana, Stari trg 12 in Židovska ulica 4. * 93

* **Pomnite!** Schichtovo milo izda dvakrat več, če se perilo namoči z Žensko hvalo.

* **Tkanina »Eternum«,** glavna zaloga za Jugoslavijo pri J. Medved. manufaktura Ljubljana, Tavčarjeva ulica 7. 95

* **Pri naduhi in boleznih srca,** pri bolečinah v pljučih in prsih, skrofulozi in rahitisu, povečanju ščitnih žlez in tvoritvi golše je odvod v črevo z rabo prirodne grenčice »Franz-Josef« bistveno domače zdravilo. Kliniki svetovnega slovesa so videli, da so se pri jetičnih prvi čas se pojavljajoča zagatenja umaknila z rabo vode »Franz-Josef«, ne da bi se pojavila neprijetna driska. Dobi se v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

* **Čudežne zdravilne uspehe dosežete** pri revmatizmu, krčih, nevralgijah (ischias), pri živčnih in ženskih boleznih, pri zapnenju žil, motenju preosnove, ostarelosti, kron. kožnih boleznih, svoje telo okrepčate in pomladite, ako napravite kuro v starodavnem radioemanacijskem termalnem kopališču Toplice pri Novem mestu (Dolenjske Toplice, 36—38° C. Postaja Straža-Toplice (3 km). Sezona od 1. maja do 30. septemb. Ves modern komfort. Prospekti na zahtevo. Pošta, telegraf in telefon. 142

* **Pri bolečinah hemeroidov,** telesnem zaprtju, natrgovanju črevesa, abcesih, krvavitvah debelega črevesa, siljenju na vodo, bolečinah v križu, tesnobi v prsih, močnem utripanju srca, omotičnosti nam prinaša raba prirodne grenčice »Franc-Josef« vedno prijetno olajšanje, večkrat pa tudi popolno ozdravljenje. Strokovni zdravniki za notranje bolezni dajo v mnogih slučajih vsak dan zjutraj in zvečer piti po pol kupice vode »Franz- Josef«. Dobiva se v vseh lekarnah, drogerijah in spec. trgovinah.

KUŠAKOVIĆA KALODONT
najboljša pasta za zobe.

* **Čudežne zdravilne uspehe dosežete pri** revmatizmu, krčih, nevralgijah (Ischias), pri živčnih in ženskih boleznih, pri zapnenju žil, motenju preosnove, ostarelosti, kron. kožnih boleznih, svoje telo okrepčate in pomladite, ako napravite kuro v starodavnem radioemanacijskem termalnem kopališču Toplice pri Novem mestu (Dolenjske Toplice) 36—38° C. Postaja Straža-Toplice (3 km). Sezona od 1. maja do 30. sept. Ves modern komfort. Prospekte na zahtevo Pošta, telegraf in telefon. 142

Iz Ljubljane

u— **Preporodaši in učiteljiščniki!** Danes popoldne ob 14.48 se pripeljejo naši tovariši s Češkega. Naša dolžnost je, da jih na kolodvoru sprejmemo. Ob 14.30 se zbiramo pred glavnim kolodvorom, odkoder bomo goste v skupinah odvedli po mestu. Udeležite se sprejema v čim večjem številu! Zdravo! — **Župa SJSU. za Slovenijo.**

u— **Sprejemanje trgovskih vajencev.** Šolski odbor gremija trgovcev v Ljubljani obvešča članstvo, da se trgovski vajenci sprejemajo le do 10. septembra. Po tem terminu se vajenci ne bodo več sprejemali.

u— **Življenje in umiranje v Ljubljani.** Po podatkih mestnega fizikata se je v dobi od 7. do 14. avgusta rodilo v Ljubljani 31 otrok (18 moškega in 10 ženskega spola), umrlo pa je 7 moških in 10 žensk, skupaj torej 17 oseb in sicer: 3 osebe za jetiko, 2 za rakom, 2 za prirojeno slabostjo, 1 za boleznijo na srcu, 1 za pljučnico, 8 oseb pa vsled drugih naravnih smrtnih vzrokov. Izmed umrlih je samo 1 oseba dosegla starost nad 70 let. Na nalezljivih boleznih so obolele 4 osebe: 2 na griži, 1 na škrlatinki in 1 na davici.

u—**Na ženski realni gimnaziji v Ljubljani** je razpisanih troje profesorskih mest: a) za latinščino s slovenskim učnim jezikom; b) za francoščino in italijanščino ter slovenščino; c) za nemščino in francoščino. Pravilno opremljene prošnje z uradnim zdravniškim spričevalom in dokazilom, da je prosilec jugoslovenski državljan, je vlagati pri predsedstvu mestnega magistrata do 31. avgusta t. l.

u— **Redne pevske vaje pri Ljubljanskem Zvonu:** Vsak ponedeljek in vsako sredo zvečer ob pol 8. ženski zbor, vsak petek ob pol 8. zvečer in vsako nedeljo ob pol 11. dopoldne moški zbor. Prva vaja v sredo dne 17. t. m. za ženski zbor. Dobrodošli novi člani in članice! — **Odbor!**

u— **Izredni občni zbor SPD.** Danes ob 20. se bo vršil v restavraciji »Pri levu« izredni občni zbor SPD. Dnevni red: Volitve osrednjega odbora.

u— **Drobna policijska kronika.** Na policijo prihajajo zopet pritožbe radi popadljivih psov, ki jih je na ulicah opažati vsepovsod. Prijavljenih je več slučajev, da so psi popadli mirne pasante ter jim pomerili hlače ali pa so bili ugrizi tudi resnejšega značaja. Prijavljena je bila 1 poškodba tuje lastnine, 2 prestopka trpinčenja živali, 1 tatvina kolesa, 1 prestopek kajenja v kinu, 1 izguba psa in 7 prestopkov cestnega policijskega reda. Aretovane so bile 3 osebe in sicer: 1 radi tatvine in cestnega napada ter 2 radi vlačugarstva.

u— **Smola dveh pijančkov.** »Kdo bo vedno delal za druge?« sta se jezila predsinočnjem v neki gostilni na Dolenjski cesti hlapca Janez in Jože. »Dajva enkrat tudi zase!« sta se pomenkovala dalje in sklep je bil storjen. Zvrnila sta ga še vsak par kozarčkov, nakar sta se odpravila naravnost proti Pengovovem skladišču na Karlovski cesti ter vdrla vanj. Naložila sta dve vreči žita in ga odnesla proti Ižanski cesti. Imela pa sta smolo, kajti na cesti je oba zajel višji stražnik Butkovič ter ju aretiral. Oba nerodna ptička sta bila spravljena seveda takoj v luknjo, dočim je bilo ukradeno žito vrnjeno lastniku.

u— **Drzna tatvina.** Uradnik tvrdke »Split« Fran Zupančič, stanujoč na Taboru št. 5, je shranil v torek tekom noči svoje 1000 dinarjev vredno, črno pleskano kolo, v skladišče tvrdke tik proge ob glavnem kolodvoru. Kolo pa je tekom noči tudi že nekdo ukradel. V notranjost skladišča je prišel tat na ta način, da je splezal na streho, odstranil tam nekaj opeke in se spustil v notranjost. Od znotraj mu je bilo zapah lahko odpahniti in se odpeljati z ukradenim kolesom.

u— **Dentist E. Koder zopet redno ordinira.**

M. U. Dr. Fr. Virant
ne ordinira od 19. do 30. t. m.

u— **Veseljak, ki nima svojega konja.** Takih veseljakov je sicer več, skušajo pa se pozabavati na drugačen način, kakor neki Jaka O. iz Podpeči. V nedeljo je dobil obisk dveh prijetnih Dolenjcev, pred katerima se je hotel na vsak način postaviti. Stopil je zato kar v hlev posestnice Frančiške Ortačeve, nato pa še v hlev gostilničarja Antona Mravljeta, kjer je vzel konjsko opremo, potegnil izpod strehe voz in zapeljal sebe ter oba fanta proti Ljubljani. Ortačeva in Mravlje sta pozneje, ko sta »tatvino« opazila, prijavila vso stvar seveda orožnikom, ki so povsod zasledovali navihance. Ti pa so se vozili po deželi okrog in odšli celo na božjo pot v Dravlje, nakar so se ustavili na Viču. Tam šele je Jakoba prijel v neki gostilni stražnik ter mu zaplenil konja in voz. Za Jakoba bo imel ta špas seveda dokaj neprijetne posledice in bo kljub svoji originalnosti imel opravka pred sodiščem.

Iz Maribora

a— **Umrl je** v torek v Mariboru v visoki starosti 83 let g. Boštjan Kocbek, davčni nadupravitelj v pokoju. Pogreb bo danes ob 17. uri iz mrtvašnice mestnega pokopališča v Pobrežje.

a— **Nesreča v tovarni.** Iz papirnice na Ceršaku so pripeljali v mariborsko bolnico 18letno Zofko Lileg, ki je prišla pri delu z levo roko v stroj. Stroj ji je roko popolnoma zmečkal in ji jo bodo brškone morali amputirati.

a— **Srezka organizacija za Maribor mesto** ima danes ob 20. v mali dvorani Narodnega doma plenarno sejo, na katero tem potom vabimo vse odbornike in zaupnike političnih društev. Posebnih vabil ni! S to sejo se zaključijo predpriprave za volitve in prosimo, da se vsi odzovete. Odbor.

a— **Prodaja lekarne.** Mag. pharm. g. Miroslav Prull v Mariboru na Glavnem trgu je prodal svojo lekarno dosedanjemu lekarnarju na Bledu g. Franu Minariku.

a— **Mizarska stavka v Mariboru** še vedno ni končana. Mizarski mojstri izjavljajo, da ne more biti govora o kakem znatnem zvišanju mezd, ker bi to povzročilo povišanje cen mizarskih izdelkov, kar pa bi bilo spričo vladajoče gospodarske stagnacije za to obrtno panogo naravnost katastrofalno. Mizarski mojstri bodo imeli danes posvetovanje o svojem nadaljnem postopanju.

a— **Rokovnjači v Slovenskih goricah.** Pretekli teden je vlomila v trgovino Maksa Kocbeka pri Sv. Ani v Slovenskih goricah tolpa 10 mož in odnesla različno blago v skupni vrednosti 13.000 Din. Najbolj so grabili po manufakturi. Rokovnjače so sosedje sicer opazili in jim pri odhodu sledili, vendar jim pa niso mogli do živega, ker so roparji na zasledovalce streljali iz samokresov. Na nekem sejmu v Prekmurju pa so orožniki že izsledili del ukradenega blaga.

Iz Celja

Zadnja pot Antona Kuneja

Celje, 17. avgusta.

Krasen solnčni popoldan je bil, ko je nastopil danes ob 17 Anton Kunej, podravnatelj celjske podružnice Ljubljanske kreditne banke svojo zadnjo pot na prijazno celjsko okoliško pokopališče. Številno, globoko potrto sorodstvo ter nepregledne množice prijateljev, znancev in zastopnikov vojaških in civilnih oblasti so ga spremile izpred celjske javne bolnice k zadnjemu počitku. Zelo častno je bila zastopana celjska okoliška požarna bramba in celjsko lovsko društvo, katerim so sledile dolge vrste aktivnih in rezervnih oficirjev, zastopniki predsedstva in uradništvo Ljubljanske kreditne banke ter zastopniki vseh celjskih oblasti, uradov, šol, denarnih zavodov in gospodarskih krogov.

Pred pokopališčem so oficirji dvignili krsto ter zanesli svojega tovariša do rodbinske grobnice. Ginljivo slovo je spregovoril v imenu lovskega društva g. Rafko Salmič, v imenu rezervnih oficirjev pa sodni svetnik dr. Vičar. Vojaška častna četa je oddala salvo, streli lovskih pušk so odmevali in lovski rog je zatrobil turobno slovo. Pač ni bilo očesa, ki bi se ne zasolzilo pri ginljivem slovesu ob preranem grobu.

*

e— **Članski sestanek članov krajevne organizacije za Celje mesto,** ki se vrši vsako sredo zvečer, je odpadel. Vršil se bo v petek zvečer v kavarniški sobi Celjskega doma. Članstvo se vabi, da se udeleži sestanka v čim večjem številu!

Pred propadanjem zob
obvaruje samo vsakodnevno pravilno čiščenje Vsako leto vstavijo 50 milijonov umetnih zob. Varujte Vaše zobe z uporabo
PEBECO pasta za zobe

Serravallo
Železnato CHINA-VINO
Vzbuja voljo do jedi, okrepča živce, zboljša kri in je rekovalescentom in malokrvnim zelo priporočeno od zdravniških avtoritet.
Izborni okus.
Nad 10.000 zdravniških priporočil.
Dobi se v vseh lekarnah.

Iz Trbovelj

t— *Prostovoljno rudniško gasilno društvo* na Vodi je priredilo v nedeljo popoldne veliko gasilsko vajo z novo motorno brizgalno. Mesto požara je bil rudniški konzum, rudniška restavracija in žična vspenjača. Nova brizgalna je funkcijonirala izborno, enako tudi ostale rešilne priprave. Pri vaji je vladala vzorna disciplina. Povelja so bila izvršena enolično in precizno. Po vaji se je vršila v društvenih prostorih za današnje razmere dobro obiskana veselica. Gasilska vaja se je ponovila v pondeljek popoldne na kolodvoru.

t— *Smrtna kosa.* Nagle smrti je umrl upokojeni rudniški uradnik g. Lapornik. Zdravil se je v ljubljanski bolnici, odkoder so ga hoteli pripeljati domov. Par minut pred Trbovljami pa je umrl v rešilnem vozu. Pokojnik je bil oče tukajšnje šol. upraviteljice gdč. Ane Lapornikove. V Trbovljah je bil zelo priljubljen in spoštovan. Preostalim naše iskreno sožalje.

t— *Stavbeno gibanje.* Stavba trgovca gospoda Šetinca lepo napreduje, hiša trgovca g. Mahkovca pa je že popolnoma dograjena. Opremljena je s centralno kurjavo. To je prva stanovanjska hiša v Trbovljah s centralno kurjavo.

t— *Shod pri Pravdiču.* V nedeljo je bil pri Pravdiču shod Delavsko-kmečkega republikanskega bloka. Govorila sta g. Möderndorfer in g. inž. Gustinčič. Pokazalo se je, da spričo tolikih delavskih porazov, fraze in demagogija ne vžigajo več. Delavstvo potrebuje kruha, tega mu pa voditelji, ki delavstvo samo razdružujejo, mesto da bi ga združevali, ne bodo mogli preskrbeti.

t— *Sreča v nesreči.* V pondeljek popoldne se je igralo več otrok pod leseno lopo za shranjevanje lesa mizarja Leskovarja v Trbovljah. Otroci so se za trenutek odstranili iz lope, v tem momentu pa se je ista zrušila in z velikim truščem prevrnila v potok. Samo par sekund preje naj bi se bila dogodila nesreča, pa bi našli otroci sigurno smrt pod tramovjem.

t— *Poslovanje knjižnice na Vodi.* Iz delavskih krogov smo prejeli: Želeli bi, da bi javna knjižnica na Vodah poslovala vsaj enkrat na teden tudi v večernih urah. S tem bi se ustreglo onemu delu občinstva, ki po dnevi ne more posečati knjižnice.

t— *Peron na postaji Trbovlje.* Poslopje železniške postaje je bilo pred kratkim prenovljeno. Pričakovali smo, da bo žel. uprava pri tej priliki napravila tudi prepotrebni peron. Postaja s tolikim osebnim prometom bi peron pač nujno rabila, ker se mora potujoče občinstvo ob slabem vremenu drenjati v zatohlih čakalnicah. Železniška uprava bi pri sedanjih visokih osebnih vozninah imela lahko tudi nekaj obzira napram potujočemu občinstvu.

Po vsej Sloveniji gre glas, le „Domovina“ je za nas!

Iz Novega mesta

n— *Avto povozil telico.* V Kačji ridi je povozil neznan avto telico nekega posestnika. Zlomljeno ima eno nogo. Avto se je po karambolu urno odpeljal naprej, ne da bi se zmenil za nesrečo.

n— *Začetek porotnega zasedanja.* Porotne obravnave pri okrožnem sodišču v Novem mestu se bodo pričele 19. septembra.

n— *Odmev napada na vojaški avto.* Zaradi «Jutrovega» poročila o napadu na vojaški avtomobil pri Gornji Straži je bil po orožnikih klican na odgovor neki naš funkcijonar. Bil je zaslišan na orožniški komandi, kjer je moral podpisati protokol. Dogodek je vzbudil v vseh tukajšnjih krogih, predvsem pa pravniških, obilo komentarjev. Slednjič se je orožniška komanda ustno opravičila.

n— *Popis mladeničev, rojenih l. 1908.* se bo vršil za občino Novo mesto 18. septembra pri okrajnem glavarstvu soba št. 1. pritličje. Mladeniči tega letnika, stanujoči izven mesta, a sem pristojni, se opozarjajo, da se pravočasno zglase.

n— *Na naslov železniške uprave.* Na postaji Birčna vas se močno opaža, da se ne dobi vode, ker ima postaja vodnjak na vreteno, ki pa je že nad pol leta razbito. Zelo smo radovedni, kako bi na postaji v slučaju požara gasili ali v slučaju nezgode postregli potnikom. Prosimo remedure!

n— *Agitacija z listi.* SLS mora presneto trda presti, da pošilja na okoliške fare skoraj na vsako hišo dnevno po eno številko in to brezplačno že mesec dni! Ljudje se hvalijo, da niso še nikdar imeli toliko papirja pri hiši. In pravijo: «Nič škode! Saj vse plačajo gospod Vukičević!»

n— *Pretep na orlovski slavnosti.* Na orlovski slavnosti v Smolinji vasi so se stepli fantje. Eden izmed njih je dobil večje poškodbe.

Iz Metlike

m— *Sokolska nedeljska prireditev.* V nedeljo je naš Sokol priredil svoj letni javni nastop. Kljub temu, da je naše vrlo sokolsko društvo izgubilo v tem letu precej dobrih telovadcev, ki so deloma odpotovali v inozemstvo, deloma odšli na odsluženje kaderskega vojaškega roka, je letošnji javni nastop pokazal, da skoraj prav nič ne zaostaja za prireditvami pretečenih let. Vse točke programa so bile izvajane od strani telovadcev prav dobro, tako da so se vsi gledalci izrazili prav pohvalno o celotnem nastopu. Moralni uspeh nedeljskega javnega nastopa je bil prav dober. Pri nastopu je igrala naša domača mestna godba. Po nastopu se je razvila zvečer veselica, ki je v vsakem oziru prav dobro uspela. Nedelja je ponovno pokazala, da je in da ostane Metlika samo sokolska.

m— *Suša.* Kakor skoro povsod, tudi pri nas vlada letos velika suša. Vsi okoliški kraji trpijo na pomanjkanju vode, tako da romajo voz za vozom na naš Obrh po vodo. Od petka na soboto je padlo sicer malo dežja, ki je malo ohladil neznosno vročino, vendar pa polja in vinogradi tega dežja niti niso čutili. Grozdje je že začelo polagoma dozorevati, je še tako drobno, da se vinogradniki boje, če pride dež prepozno, bodo jagode popokale. Sadja je radi suše polovico odpadlo in še odpada. Sadjerejci so v začetku mnogo pričakovali, suša je njihove nade uničila. Če ne pade v najkrajšem času obilen dež, bo še najslabše stanje živinorejcev, ker ne bo ne paše. ne otave.

m— *Poprava cerkvenega zvonika.* V torek so bila na javni dražbi oddana dela za popravo cerkvenega zvonika župne cerkve. Pri tem pripominjamo, da morajo sedaj župno cerkev po zakonu popravljati vse občine, ker je last župljanov, medtem ko je v vojnem času gospodaril s cerkvenimi zvonovi nemški viteški red, ki je zvonove prodal in denar dal za vojno posojilo. Sedanji križevniški red ima tudi gotove dohodke. Kam pa gredo ti dohodki in kdo vodi kontrola nad njimi, medtem ko morajo tudi župnišče popravljati občine? Pa še gromadijo na hrbet davkoplačevalcev vse različne potrebne in druge ne nujno potrebne popravke v tej splošni gospodarski krizi!

m— *Nesreča pri delu.* Pri popravljanju mlinskega kamna v mlinu g. Cirila Trčka je kamen padel mlinarskemu delavcu na nogo in mu jo zlomil. Ponesrečenega delavca so prepeljali v bolnico v Kandijo.

Schichtov način pranja

Namočiti v ekstraktu za pranje „Ženska hvala“
Izprati s Schichtovim Terpentinovim milom.

Gospodarstvo

Produkcija slovenskih premogovnikov v I. polletju 1927.

V juniju.

Produkcija slovenskih premogovnikov se je tudi v juniju razmeroma ugodno razvijala, če pomislimo, da sezijsko povečanje produkcije nastopi šele v drugi polovici leta. V rudnikih Slovenije se je v tem mesecu nakopalo **132.027 ton** premoga napram 136 tisoč 403 tonam v maju in 134.034 tonam v aprilu. Čeprav je bila produkcija znatno manjša kakor v zimskih mesecih, vendar je bila v primeri s produkcijo v odgovarjajočih mesecih zadnjih dveh let znatno večja, in sicer v primeri s produkcijo v juniju 1926 za 19.544 ton ali 17.3 % in v primeri s produkcijo v juniju 1925 za 8806 ton ali 7 %.

Premogovniki so v juniju oddali železnicam 59.523 ton (v maju 63.053 ton), brodarstvu 390. ton (100), industriji 47.915 ton (50.553), raznim strankam 8105 ton (9226), sami so porabili 9780 ton (9088), izvozili pa so 4402 tone (3923); skupaj torej 130.115 ton. Ker je bila produkcija nekoliko večja kakor pa oddaja, so se zaloge povečale od 69.293 ton koncem maja na 71.205 ton koncem junija.

Povprečno število zaposlenih delavcev je ostalo skoro nespremenjeno. Zaposlenih je bilo 8370 delavcev (v maju 8369), 247 paznikov (248) in 266 uradnikov (269).

V I. polletju 1927.

V primeri s produkcijo v prvi polovici preteklega leta se je produkcija v prvi polovici tekočega leta znatno povečala. Kakor je razvidno iz nastopne tabele, je letošnja produkcija razven v januarju, v vseh ostalih mesecih znatno nadkrilila lanskoletno.

Produkcija	1926.	1927.	
januar	179.307	173.108.	— 6.199
februar	148.399	168.021	+ 19.622
marc	134.070	147.554	+ 13.484
april	114.473	134.034	+ 19.561
maj	105.294	136.403	+ 31.109
junij	112.483	132.027	+ 19.544
I. polletje	794.026	891.147	+ 97.121

Celotna produkcija je v prvem polletju t. l. znašala **891.147 ton**; napram produkciji v prvem polletju 1926 (794.026 ton) se je **povečala za 97.121 ton ali 12.2 %**, napram produkciji v prvem polletju 1925 (898.868 ton) pa je le za malenkost nazadovala.

K povečanju produkcije je znatno pripomogla večja oddaja premoga industriji. V prvem polletju t. l. je bilo oddano industriji 280.413 ton premoga, napram 238.413 tonam v prvem polletju lanskega leta. Industrija je torej v prvi polovici t. l. konsumirala **42.200 ton premoga** več kakor lani v istem razdobju. Ta višek pa predstavlja skoro polovico prirastka celotne produkcije.

S socijalnega stališča manj razveseljivo je znatno zmanjšanje povprečnega števila zaposlenih delavcev navzlic povečanju produkcije, kar je v zvezi z zboljšanjem tehničnih naprav v naših rudnikih in povečano produktivnostjo posameznega delavca. Vendar je upati, da bo rudnikom s povečanjem produkcije, posebno v jesenskih in zimskih mesecih, omogočeno znova sprejeti odpuščene delavce. Gibanje povprečnega števila zaposlenih delavcev in paznikov je razvidno iz nastopne tabele:

	1926.	1927.	
januar	12.955	9.698	— 3.257
februar	11.747	9.582	— 2.165
marc	10.674	8.852	— 1.822
april	10.092	8.563	— 1.529
maj	9.845	8.617	— 1.228
junij	9.272	8.617	— 655

= **Peronospora na poznem hmelju v Savinjski dolini.** Letos so že zelo redki nasadi poznega hmelja v Savinjski dolini zelo dobro obetali in so bili hmeljarji že mnenja, da peronospora ponehava. Toda te dni so kobule poznega hmelja, kakor nam poročajo, naenkrat začele rjaveti. Ali se to pojavlja v vseh nasadih poznega hmelja, nam ni znano. Zatrjuje se nam, da se bo najbrže isto zgodilo v hallertauskem hmeljskem okolišu (Bavarska), kjer je lani peronospora skoro uničila pridelek, letos pa se je hmeljska rastlina doslej ugodno razvijala. Ako se bo to zgodilo, bodo tudi letos cene prilično ugodne. Ob tej priliki, ko se je baš pričela hmeljska sezija, ponovno opozarjamo hmeljarje, da je **cena odvisna tudi od obiranja.** Kakor doznavamo, imajo mnogi nakupovalci v Savinjski dolini naročila od svojih firm, da kupujejo po dnevnih cenah samo lepo obran in pravilno posušen hmelj, slabo obran hmelj pa smejo nakupovati le nizko pod dnevnimi cenami.

= **Stanje hmeljskih nasadov v srednji Evropi.** Po VII. poročilu Srednjeevropskega hmeljarskega urada je razvoj hmeljske rastline v Nemčiji ugoden, predvsem v hallertauskem, spallskem in hersbruškem okolišu. Pričakuje se dobra srednja letina; pridelek bo vsekakor znatno večji kakor lani. V Češkoslovaški, predvsem v žateškem okolišu, je stanje posameznih nasadov še vedno neenako. Glede na povprečni pridelek je računati, da bo letina srednja ali pa celo dobra. Na Poljskem se hmeljska rastlina zelo lepo razvija, ker je bilo vreme v zadnjem času ugodno. Tudi v Alzaciji je stanje hmeljskih nasadov zelo ugodno. V žateškem okolišu se je 8. t. m. že pričelo obiranje. Po došlih poročilih znaša donos 4—5 starih centov na 1000 drogov ali žic.

= **Novi papirji na ljubljanski borzi.** Včeraj so prvikrat notirale na ljubljanski borzi delnice Kranjske industrijske družbe d. d. V kratkem bodo pričele notirati tudi delnice Tvornice za dušik, d. d. v Rušah.

= **Stanje Narodne banke S. t. m.** (vse v milijonih Din; v oklepajih razlike napram stanju 31. julija t. l.) **Aktiva:** kovinska podlaga 488.8 (— 1), saldo raznih računov (tečajne diference deviz) 1416.4 (— 20.4), posojila na menice 1109.9 (+ 23.1), na vrednost. papirje 235.9 (+ 5.4). — **Pasiva:** obtok bankovcev 5589.2 (+ 67.2), žirovne terjatve 1017.7 (— 56.8), državne terjatve 177.9 (— 31.3), obveznosti po raznih računih 412.6 (— 34.2); celotni obtok plačilnih sredstev 6784.8 (+ 41.7). Ostale postavke so ostale nespremenjene.

= **Uprava državnih monopolov je sklenila najeti investicijsko posojilo.** Uprava državnih monopolov ima velike težkoče s skladišči za tobak, ker nima primernih lastnih objektov ter mora za najeta skladišča plačevati visoke najemnine. Zato je uprava sklenila najeti v inozemstvu potom izdaje monopolskih obveznic posojilo v znesku 150 milijonov Din. Ta vsota naj bi se porabila za izključno gradbo skladišč. To posojilo se bo lahko obrestovalo in amortiziralo iz prihrankov na najemninah.

= **Trgovinski minister odbil zahtevo po ukinjenju carine na žito.** Kakor poročajo iz Beograda, je minister za trgovino in industrijo odklonil zahtevo Trgovske zbornice v Beogradu, da se zaradi slabe letine ukine carina na pšenico in turščico, češ, da je ta zahteva neosnovana. Ukinjenje carine na žito bi dovedlo naše producente v zelo težak položaj.

= **Naš delegat za prometno konferenco v Ženevi.** Kot delegat našega nacijonalnega odbora Mednarodne trgovske zbornice potuje na konferenco Lige narodov za promet in tranzit, ki se bo pričela 23. t. m., član tarifnega odbora in prometni konzulent zagrebške Trgovske in obrtniške zbornice g. dr. Lujo Karmanski.

= **Pravilnik za dvorazredne trgovske šole.** Minister za trgovino in industrijo je podpisal pravilnik za dvorazredne trgovske šole. Istočasno je določil, da se imajo ukiniti dvorazredne trgovske šole v Kotoru, Bakru in v Našicah.

= **Ustanovitev šole za tekstilno pletenje v Sarajevu.** Minister za trgovino in industrijo je ustanovil v Sarajevu strokovno šolo za tekstilno pletenje (za trikotažo), ki bo pri nas edina šola te vrste.

= **Izpremembe v stanju trgovskih, obrtnih in industrijskih podjetij v Sloveniji.** Po podatkih Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani je bilo v drugem četrtletju t. l. prijavljenih 316, odjavljenih pa 314 trgovinskih podjetij. Največ je bilo prijavljenih trgovin z mešanim blagom (prijavljenih 63, odjavljenih 57), dalje trgovin z lesom (prijav. 36, odjav. 23), z deželnimi pridelki (prijav. 15, odjav. 9), z delikatesami (prijavljenih 11, odjav. 2), komisijskih trgovin (prijav. 10, odjav. 3) ter sejmarskih in branjarskih obratov (prijav. 42, odjav. 42). Obrtnih podjetij je bilo v tem razdobju prijavljenih 559, odjavljenih 274. Največ je bilo prijavljenih šivilj (prijavljenih 71, odjavljenih 14), čevljarjev (prijav. 54, odjav. 31), mlinov (prijav. 43, odjav. 16), kovačev (prijav. 35, odjav. 24), gostiln (prijav. 33, odjav. 51), mizarjev (prijav. 33, odjav. 13), mesarjev (prijav. 20, odjav. 11) in pekov (prijav. 14, odjav. 18). Med tvorniškimi obrati so bili prijavljeni 3 (2 tvornici za izdelovanje kovinskih izdelkov in 1 tvorniško podjetje za mizarstvo), odjavljena pa sta bila 2 (1 tvornica keksov, peciva in slaščic ter 1 tvorniško podjetje za izdelovanje lesnih predmetov).

= **Konkurz Prve zemljoradničke banke v Beogradu.** Iz Beograda poročajo, da je tamošnje sodišče odredilo konkurz Prve zemljoradničke banke v Beogradu. Aktiva znašajo 35 milijonov Din, pasiva pa 45 milijonov Din. Težkoče banke datirajo še iz leta 1925. V početku svojega poslovanja si je banka stekla posebno zaupanje naših ameriških izseljencev.

= **Prisilna poravnava Franca Čučka v Ptuju.** Konkurz, razglašen o imovini Franca in Antonije Čuček, veleposestnikov v Ptuju, je odpravljen, ker se je sklenila prisilna poravnava.

= **Ponudba nemške tvrdke Krupp za eksploatacijo državnih železarn.** Po vesteh nemških listov je znana nemška tvrdka Krupp (Essen) stavila naši vladi ponudbo za eksploatacijo državnih železarn Zenica in Vareš. Tvrdka Krupp je pripravljena v svrho povečanja in racijonalizacije obratov investirati okrog 2 milijarde Din.

= **Podpis trgovinske pogodbe med Francijo in Nemčijo.** Včeraj je bila v Parizu podpisana trgovinska pogodba med Nemčijo in Francijo. Pogodba, ki je bila sklenjena na podlagi največjih ugodnosti, bo stopila v veljavo 6. septembra. Kontingent za uvoz francoskega vina v Nemčijo je bil določen na 360.000 metrskih stotov.

= **Ustanovitev amortizacijske blagajne za notranje državne dolgove v Italiji.** 12. t. m. se je vršila v Rimu slovesna otvoritev nove amortizacijske blagajne za notranje italijanske dolgove. Finančni minister Volpi je mnenja, da je s tem garantirano postopno zmanjšanje italijanskega notranjega dolga, ki znaša preko 90 milijard lir. Amortizacija se zaenkrat vrši večinoma potom nakupa papirjev na efektnem tržišču. Za september namerava italijanska vlada dati amortizacijski blagajni v ta namen na razpolago 300 milijonov lir.

Borze

17. avgusta.

Na ljubljanski devizni borzi je bila tudi danes ponudba s privatne strani znatnejša, in sicer v devizah Newyork, Trst, Praga, Pariz in Amsterdam. Narodna banka je intervenirala le v devizah na Curih, London in Dunaj. Promet je bil znaten.

V tečajih državnih vrednot v Zagrebu ni bilo znatnejših sprememb. Vojna škoda promptna po 350, kasa po 349.5, za september pa po 352. Investicijsko se je dvignilo na 85.5 (zaključek).

Devize in valute.

Ljubljana. Berlin 13.5125 — 13.5425 (13.5275), Curih 1093.5 — 1096.5 (1095), Dunaj 7.991 — 8.021 (8.005, 8.00625), London 275.85 — 276.65 (276.25), Newyork 56.7 do 56.9 (56.8), Pariz 222 — 224 (223), Praga 168.2 — 169 (168.6), Trst 308.25 — 310.25 (309.30, 309.25).

Zagreb. Amsterdam 22.73 — 22.79, Dunaj 7.99125 — 8.0225, Berlin 13.5125 — 13.5425, Italija 308.31 — 309.31, London 275.85 do 276.65, Newyork ček 56.69 — 56.89, Praga 168.2 — 169, Švica 1093.5 — 1096.5; avstrijski šiling 7.995 — 8.025.

Beograd. Pariz 222.02 — 224.02, London 275.85 — 276.65, Newyork 56.698 — 56.898, Italija 308.25 — 310.25, Praga 168.2 — 169, Dunaj 799.5 — 802.5, Budimpešta 993.5 do 996.5, Švica 1093.5 — 1096.5, Bruselj 791 do 794, Bukarešta 35 — 35.5, Atene 75.25 do 75.75, Sofija 40.75 — 41.25.

Curih. Beograd 9.13, Berlin 123.2725, Newyork 518.625, London 25.2125, Pariz 20.33, Milan 28.25, Praga 15.39, Budimpešta 90.55, Bukarešta 3.22, Dunaj 73.075.

Dunaj. Beograd 12.4750 — 12.5150, Berlin 168.56 — 169.06, Bukarešta 4.3640 — 4.3840, London 34.45875 — 34.55875, Milan 38.63 do 38.73, Newyork 708.65 — 711.15, Pariz 27.7850 — 27.8850, Praga 20.99375—21.07375. Curih 136.68 — 137.18.

Efekti.

Ljubljana. Celjska posojilnica 197 — 199, Ljubljanska kreditna 142 — 0, Merkantilna 0 — 90, Prištediona 850 — 0, Kreditni zavod 160 — 0, Vevče 135 — 0, Stavbna 56—0, Šešir 104 — 0, Kranjska industrijska 360—0.

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda promptna 349.5 — 350, kasa 349.5 — 350, september 351.5 — 352, oktober 356 — 0, investicijsko 85.5 — 86, agrarne 50 — 51: bančne: Narodna 4750 — 0, Eskomptna 91 do 92, Hipo 55 — 56, Jugo 90 — 92, Ljubljanska kreditna 147 — 148, Prištediona 850 do 860; industrijske: Našice Union 1800 do 2050, Drava 515 — 555, Isis 46 — 48, Slavonija 15 — 17.5, Trbovlje 480 — 485, Vevče 135 — 145.

Blagovna tržišča

Ljubljanska blagovna borza (17. t. m.) Les: Tendenca živahnejša. Zaključenih je bilo 9 vagonov, in to 1 vagon suhih bukovih drv, zdravih, fco vagon naklad. postaja po 20, 8 vagonov desk, 18 in 24 mm, 75 % smreka, paralelnih, očeljenih, ostrorobih, monte, največ 30 %, od 16 cm naprej, fco vagon meja po 520. Nudijo se deske, smreka, jelka, monte, od 16 cm naprej, fco vagon meja, 14milimetrsko blago po 570, 18-milimetrsko pa po 500. Deželni pridelki: Tendenca mirna; zaključkov ni bilo. Nudi se nova baška pšenica, 78 kg, 2 % brez doplačila, mlevska tarifa, slov. post., plač. 30 dni, promptna po 345.5 — 347.5, za september pa po 347.5 — 350; nova sremska pšenica, 78/79 kg, 2 %, slov. post., mlevska tarifa, plač. 30 dni, promptna po 340 — 342.5; nova slavonska pšenica, 78/79 kg, 2 %, slov. postaja, mlevska tarifa, plač. 30 dni, promptna po 335 — 337.5; turščica, baška, plač. 30 dni, slov. post., navadna tarifa pa po 262.5; moka «0», fco Ljubljana, plač. po prejemu po 515.

Živinski sejem v Ljubljani (17. t. m.) Na včerajšnji živinski sejem je bilo prignanih 177 konj, 43 volov, 42 krav, 13 telet in 20 prašičkov za rejo; prodanih pa je bilo 44 konj, 20 volov, 17 krav, 7 telet in 18 prašičkov za rejo. Zaradi nujnih poljskih del je bil dogon slabši kakor običajno. Promet je bil srednje živahen. Cene so v zadnjem času nekoliko popustile. Za kg žive teže notirajo: voli I. 9, II. 8, III. 7, krave debele 5—6, krave klobasarice 3—4, teleta 13—14 Din: prašički za rejo po kakovosti in starosti 200—300 Din komad.

Novosadska blagovna borza (17. t. m.) Pšenica: baška, 78/79 kg, 2 %, ladja Tisa 305; baška, 78/79 kg 297.50 — 300. Ječmen: baški, 66 kg 265 — 270. Oves: baški 207.50 — 210. Turščica: baška 215 — 217.50. Moka: baška, «0g» 447.50 do 455. Otrobi: v jutastih vrečah 192.50 do 195.

Vremensko poročilo

Meteorološki zavod v Ljubljani 17. avgusta 1927. Višina barometra 308.8 m

Kraj (opazovanje)	Čas	Barom.	Temper.	Rel. vlaga v %	Smer vetra in brzina v metrih	Oblačno 0—10	Padavine: Vrsta	Padavine: v mm do 1. ure
Ljubljana (dvorec)	7.	762.5	10.3	94	E 2	1	dež	46.6
	14.	760.1	21.3	51	S 2	0		
	21.	761.9	17.6	68	W 5	0		
Maribor		760.7	15.0	82	NW 6		dež	27
Zagreb		761.2	15.0	81	S 6		dež	13.0
Beograd	8.	760.7	17.0	72	W 3	0	dež	17.0
Sarajevo		762.4	15.0	74	mirno	3	dež	10.0
Skoplje						0		
Dubrovnik		758.4	22.0	31	NW 4	0		
Split	7.	75[illegible].3	21.0	42	NE 6	0		
Praha		757.8	15.0	—	W 5	7	dež	5.0

Solnce vzhaja ob 5.3, zahaja ob 21.4, luna vzhaja ob 21.4, zahaja ob 10.1.

Najvišja temperatura danes v Ljubljani 23.6 C, najnižja 9.2.

Dne 6. avgusta se je pojavila velika depresija zapadno od Irske. Dospela je čez Atlantski ocean, na zapadnem obrežju evropskega kontinenta pa se je njena pot ustavila. Odslej je ostalo njeno središče nad morjem in otokih okrog Irske, tako da je segala še na skrajno severozapadno Francijo. V tem predelu je ostalo ves čas slabo vreme, dovolj vetrovno, večkrat celo viharno, deževni in hladni dnevi ter vse drugo, kar je s tem v zvezi.

Zapadna Evropa je imela spričo tega ves zadnji čas znova hladno vreme, prav kot v juliju; kolikor dalje proti vzhodu in jugovzhodu od navedenega ozemlja, toliko toplejše in lepše je bilo vreme.

Depresija je poslala od časa do časa manj še depresije proti vzhodu, sama pa je vztrajala trdovratno v navedenem predelu. Zato je tvorila na pr. krepko barijero za letalske eksperimente v smeri iz Evrope v Ameriko, ker bi se ji bilo moči izogniti šele z velikim ovinkom daleč proti jugu, v bližini Azorov, kjer šele neha njeno učinkovanje, kar pa bi bilo spričo prevelikih razdalj za sodobni način poletov prehuda ovira.

Manjše depresije, ki so se v smeri od glavne prenašale od zapada proti vzhodu, so motile dobo lepega vremena le za krajšo dobo. Običajno so se držale Alp; posegalo so proti jugu od gora kvečjemu nekaj desetin kilometrov, osobito v bližine severnega obrežja sredozemskih morij. Z njimi so se podile na vzhod nevihte z viharji in nalivi, ki pa vendarle nikjer niso zavzeli večjih dimenzij. Zato tudi vročine niso mogli pregnati. Do neke mere se je to posrečilo šele manjši depresiji, ki se je v dneh 12. in 13. avgusta ojačila nad severno Adrijo, povzročila na južni strani Alp večje plohe in nevihte potem na odhodu pa potegnila za seboj hladnejši zrak z zapadne Evrope. To je bila prva omembe vredna mrzla reakcija letošnjega poletja, kar je za naša poletja pač precej redka ugodna izjema. Zato se tudi sv. Lovrenc, ki je po kmetskem koledarju prvi jesenski dan, letos ni mogel uveljaviti.

Ali prvi ohladitvi je kmalu sledila druga, večja, združena z novim nalivom, še bolj razprostranjena nego so bili prejšnji. Hlad, ki je sedaj preplavil srednjo Evropo, je prinesel sneg tudi v naše planine ter jih pobelil po najvišjih vrhovih. Poletje se nam nagiba v jesen.

•

Dunajska vremenska napoved za četrtek: Večinoma jasno, v Alpah mogoče nevihte, topleje.

Tržaška vremenska napoved za četrtek: Normalni vetrovi, nebo večinoma jasno, temperatura od 18 do 27 stopinj, morje mirno.

Iz življenja in sveta

Smrt avtorja našega romana

Iz Detroita je prišla tragična vest, da je umrl slavni ameriški pisatelj James Oliver Curwood, avtor našega romana «Preganjana žena». Rojen je bil leta 1878. v Michiganu v Ameriki. Poprej novinar se je zadnjih 20 let izključno literarno udejstvoval. Naši čitatelji se spominjajo, da smo pred «Preganjano ženo» objavili njegov roman «Onstran pragozda». Curwood se je v vseh svojih romanih izkazal kot velik ljubitelj prirode.

Sisowath,
kralj Cambodgea (Indija), je pred dnevi umrl v starosti 88 let.

Pariška kronika

Tujski promet. — Francoski polet čez Ocean. — Avtomobilska nezgoda naših rojakov. — Pariz in jugoslov. komunisti.

Pariz se je domala izpraznil. Ni ga niti polovica. Vse je na počitnicah — v okolici ali na morju. Prav posebno opaziš to v malih kavarnah in restavracijah.

Ali tujcev je toliko, da kar vrve kakor v mravljišču. Na poti na Rivijero se vsak ustavi za nekaj dni v francoski prvostolici, da si ogleda njene znamenitosti. Te dni je prispela velika skupina ameriških novinarjev in lastnikov listov. Priredili so študijsko potovanje v Evropo. Koncem tega meseca prispe 15.000 bivših bojevnikov iz Zedinjenih držav. Pridejo obujat spomine na tiste dni, ko so se vojskovali na francoskih tleh za usodo Evrope. Tako bodo dali tujci Parizu sredi mrtve poletne sezone pravo zimsko obličje.

Izmed prireditev pa bo brez dvoma najzanimivejša medparlamentarna konferenca, ki se bo vršila v Parizu od 25 do 31. t. m.

*

Končno je Američan Levin (financijer in tovariš drugega prekooceanskega letalca Chamberlina) vendarle podpisal pogodbo s francoskim avijatikom Drouhinom. Bil je to težak porod; pravo pravcato ameriško pogajanje in razračunavanje. Slednjič sta se le domenila glede poleta iz Francije v Ameriko. Zdaj čakata ugodnih vremenskih poročil in se nadejata, da bo Francija prehitela Nemčijo, ki so jo vsaj zaenkrat vremenski bogovi ustavili v rekordni tekmi z oceansko daljavo.

*

Avtomobilske nesreče so tukaj na dnevnem redu. Vsak dan zahteva številnih žrtev. Nedeljska avtomobilska nezgoda ni tako vsakdanja, da nas ne bi zanimala: V nekem avtomobilu se je vozil jugoslov. tiskovni ataše pri D. N. v Ženevi g. Vlaja Bogdanović, načelnik naše turistične agencije gospod Mitja Paher s soprogo in g. Jovo Jelović, ki je prišel iz Amerike, da obišče rodbino v domovini. Avto se je iz dosedaj nepojasnjenega razloga zaletel na trotoar in trčil v kandelaber, prevrnil vse pasažirje in se razbil na kose. Ponesrečence so prepeljali v bolnico. Šofer je bil prvi izpuščen, ker se je začudo malo poškodoval. Naslednje dni so zapustili bolnico tudi gg. Paher, Jelavić in gospa Paher. G. Bogdanović, ki mu je presekalo vratno arterijo, se še zdravi v bolnici. Zakonska Paher nadaljuje zdravljenje v domači oskrbi, g. Jelović pa je že odpotoval v Dalmacijo. K sreči ne bo imela ta nezgoda nobenih trajnih posledic.

*

Živalno zanimanje je vzbudila v francoski javnosti vest, da je iz beograjske Glavnjače pobegnil aretirani komunist medicinec Vujović. Pariški levičarski tisk je prinesel o tem cele kolone in je v svojih komentarjih zelo oster. V času, ko se v Parizu toliko razpravlja o aferi Sacco-Vanzetti, ni izključeno, da bi se utegnilo o aferi naše policije razpravljati tudi na pariških bulvarjih.

Jules J. Skrbinov.

Le Brix,
francoski mornariški poročnik, ki hoče poleteti čez Ocean.

Letalo „Bremen“ med orkani

Veliko razočaranje zaradi povratka nemških letalcev. — Profesor Junkers joče. — Francoski komentarji. — Priprave za sprejem v Ameriki. — Nad Atlantikom besne nevihte. — Ristics in Loose bosta poskušala srečo vdrugič.

Poskus nemških letalcev, da bi preleteli Atlantski ocean, se je definitivno izjalovil. Junkersovi letali «Evropa» in «Bremen» sta se morali vrniti. «Evropa» se je morala spustiti na tla že v nedeljo ob 21.55 radi defekta, «Bremen» pa se je vrnila s pota od 20 ur trajajočem poletu. Prvo letalo ni doseglo domačega letališča, drugo, «Bremen», pa je srečno pristalo v Dessauu.

Utemeljevanje povratka.

Nemci utemeljujejo povratek letala «Bremen» s kratkimi besedami: zmagala je pamet. Hamburška meteorološka postaja je poročala v pondeljek ob devetih zjutraj, da nastaja nad Veliko Britanijo močan pritisk. Center zračnega tlaka je bil na severnem Irskem. Južno odtod pa so že tačas razsajali silni orkani, ki so dosegli mestoma 60 km brzine na uro. Nad Irsko in v severni Angliji so bili močni nalivi. Če bi «Bremen» nadaljevala polet v določenem pravcu, bi zašla v vzhodni orkan, katerega bi bila morda premagala. Naključje pa je hotelo, da je zabredla baš v središče zračnega pritiska. To je postalo zanjo usodno ter jo je prisililo na umik.

V nedeljo zvečer

je letela «Bremen» nad znanim nizozemskim kopališčem Scheveningenom. Brzela je v severozapadnem pravcu in je preletela ponoči Severno morje. V pondeljek zjutraj ob 1.40 so videli letalo nad Wakefieldom, ki leži 30 km od Sheffielda. «Bremen» se je tačas zelo počasi pomikala naprej. Razdalja med Scheveningenom in Wakefieldom znaša jedva 450 km.

Ob 2.45 je bilo letalo signalizirano nad Blackpoolom, 40 km severno od Liverpoola. Tu je vozila «Bremen» že v močnem dežju in proti vetru. Nastala je težka situacija; letalo je prišlo v najnehvaležnejšo etapo svojega poleta. Ob 5.15 je dosegla «Bremen» Dublin, oziroma Kingstown pri Dublinu. Začela se je

velikanska odiseja.

Pojavili so se močni viharji, katere je imelo letalo brez izjeme proti sebi. Okrog poldneva je prišlo v Berlin poročilo iz Crogdena in iz Pulhama, da je pasiralo tamošnje kraje očividno letalo nemškega tipa. Smer poleta je šla od vzhoda proti jugovzhodu. Bilo je jasno, da je «Bremen» prekinila svoj polet in da se vrača proti domu. V Dessauu se je spustila ob 16.30 gladko na tla potem ko je preletela 3000 km zračnega pota.

Povratek «Bremena» je v Dessauu izzval globoko razočaranje v javnosti, še večje pa v letalskih krogih. Ko je stari profesor Junker doznal za usodo letala, na katerega je polagal vse svoje nade, je

bridko zaplakal.

Vsa pojasnila niso pomagala nič. Stari mož je bil preverjen, da bo njegovo letalo kos vsakemu vremenu in je bil zelo razočaran, ko je doznal za poraz.

Pilot Edzard je pripovedoval, da je imela «Evropa» na nemških tleh neugodno vreme. Burja je bila močna in je silno pihala. Severozapadno Vorkuma pa so postali sunki vetra tako močni, da se je aparat tresel kakor igračka. Po ugotovitvi, da stroji ne delujejo brezhibno, se je posadka odločila za povratek, ki se je izvršil čisto nepričakovano in pri katerem se je «Evropa» močno poškodovala.

Francoski avijatiki,

ki so se pripravljali na polet čez Ocean, so odgodili svoj start na nedoločen čas. Povod za to odločitev so jim dala neugodna vremenska poročila z Oceana. Nemške priprave so jih sicer vznemirjale, kar je bilo jasno čutiti tudi na aerodromu Le Bourgetu pri Parizu. Sploh pa so Francozi prepričani, da so vzeli Nemci polet čez Atlantik nekoliko prepovršno. Vreme, ki vlada sedaj nad morjem med Evropo in Ameriko, je slično vremenu, ko sta letela Nungesser in Coli. Če bi bili Nemci šli naprej, bi jih zadela žalostna usoda francoskih izginulih letalcev.

V Newyorku

so delali za sprejem nemških letal in pilotov velike priprave. Američani niso v ničemer hoteli zaostati za Evropo, ki je sprejela Lindbergha z odprtimi rokami. Vest, da sta se «Evropa» in «Bremen» vrnili nazaj v Dessau, je izzvala v Ameriki nejevoljo.

Letalec Chamberlin, ki je priletel z «Miss Columbio» na Nemško, je hotel leteti Nemcem naproti do Long Islanda ter je hotel sprejeti letalce med New Londonom (Kentucky) in Rtom Codom (Massachusetts) ter voditi obe letali na letališče. Kljub temu, da so pričakovali letali v Ameriki med 12. in 19. uro ameriškega dnevnega časa, pa so bili vsi reflektorji v pripravljenosti tudi za nočni čas. Za slučaj, da bi bila «Bremen» zabredla, je bilo pripravljenih 20 civilnih in 3 vojaška letala, da letalo takoj izslede. Tudi vse ladje na odprtem morju so bile v pripravljenosti za morebitno pomoč.

Pogum velja!

Loose je radi neuspeha Junkersove ekspedicije zelo potrt, vendar izjavlja, da bo še enkrat poskusil srečo, če mu vodstvo Junkersovih tvornic ne odreče podpore. Med vodilnimi organi Junkersovega podjetja in med letalci se vrše nepretrgoma posvetovanja. Pretresa se vprašanje ponovnega poleta, kajti Nemcem gre za prestiž, a tudi za denarno nagrado

25 tisoč dolarjev,

katera čaka prvega pogumnega Evropejca, ki mu bo sreča mila in bo mogel preleteti Atlantski ocean. S to vsoto bi bilo Junkersovo podjetje vendarle nekoliko odškodovano za velike stroške, ki jih je imelo s pripravami in z napravami za polet v Ameriko.

Vodstvo Junkersovih aparatov povdarja zlasti dejstvo, da se je «Bremen» sijajno obnesla, ker je vzdržala v zraku nad 20 ur. Sedaj je mogoče natančno ugotoviti, koliko bencina in olja je treba za polet iz Evrope v Ameriko zlasti v vetrovnem vremenu. Ko bodo pretehtane vse okolnosti, pade odločitev, če in kdaj ponove Junkersovi aparati polet čez Ocean. Mogoče pojde na pot še to jesen, mogoče pa šele čez eno leto. Bližajoče se jesensko vreme je namreč za take ekspedicije zelo neprikladno.

Dva potresa

Po daljšem presledku so se zopet pojavili potresni strahovi. V lepem Engadinu na Švicarskem je v soboto ob pol treh zjutraj sunkovito gibanje tal vrglo vse prebivalstvo pokoncu. Potres je trajal več minut. Hiše so se jele nevarno zibati, slike so plesale po stenah ali padale na tla, dimniki so se hrupoma podirali in v starejših poslopjih so se pojavile na zidovih razpoke. V Švici je zdaj živahna tujska sezona in je zlasti Engadin poln tujcev. Največji poplah je nastal v St. Moritzu. Vsi hoteli so se na mah razsvetili; gostje so zbegano bežali na prosto. Tu so se zbirale skupine prestrašenih ljudi, drugi pa so vse do solnčnega vzhoda, ko se je razburjenje malce poleglo, posedali na stolcih, ki jih kljub prvi paniki niso pozabili vzeti iz tresočih se hiš. Nekateri gostje, ki so imeli avtomobile, so neutegoma zapustili kraj in odšli na varnejša tla. Nagajivi podzemeljski bogovi so se kmalu pomirili in potres je zapustil le neznatno škodo.

Daleko težjega značaja je bil potres, ki je zadel te dni jugovzhodni kot azijske Rusije, pokrajino Fergano v Turkestanu. Mesto Namangan je bilo domala porušeno. Uničenih je okrog 100 hiš, pod razvalinami je našlo smrt 15 ljudi, več kot 25 pa jih je težko ranjenih. Deset kilometrov od mesta se je pojavila velika zemeljska razpoka, iz katere neprestano vre voda.

Potres je zapustil veliko škodo tudi v mestu Andishau in v mnogih okoliških vaseh.

Citroen,
lastnik največje francoske avtomobilske tvornice, je moral odpustiti večje število delavcev. Krizo mu je povzročila revalorizacija franka.
(«Carnet de la Semaine»)

Evgen Čen,
kantonski vnanji minister, je odstopil.
(«Fantasio»)

Popolnoma novo! PREMIJERA! Popolnoma novo!

Kralieva ljubica

Sedem dejanj iz življenja galantne žene — — — Krasna prodajalka sadja NELL GWYN in veseli kralj Karlo II. Razkošje in sijaj, ljubav in intrige na angleškem kraljevskem dvoru. Angleško „MADAME DUBARRY“ kreira šarmantna

DOROTHY GISH

— Izvrstna režija — — Sijajna igra — — Lepi igralci —

Danes ob: 4, ½8, 9. Danes!

ELITNI KINO MATICA

Malo stanovanje dveh sob

in pritiklin išče mirna stranka. Ponudbe s ceno na upravo «Jutra» pod «Dve sobi». 50

Sport

15letnica SK Slovana

V dneh 21. do 28. t. m. proslavi naš drugi najstarejši klub SK Slovan 15letnico obstoja. Med drugim je organiziral SK Slovan va pri tej priliki napravila tudi prepotrebni nir, katerega se bodo udeležili klubi Ilirija, Jadran, Hermes, Slavija ter Slovan. Zmagovalec v jubilejnem turnirju prejme darilo mestne občine ljubljanske. Turnir sam bo obenem pokazal, v koliko so naši prvorazredni klubi napredovali tekom poletja. Za nedeljo, 21. t. m. sta določeni dve tekmi, in sicer nastopita kot prvi par Hermes : Slavija, nato pa Jadran : Slovan. Zmagovalca v teh tekmah igrata v semifinalu med seboj, zmagovalec iz te tekme pa nastopi dne 28. t. m. proti Iliriji. Podrobnosti bomo javili prihodnje dni. Že danes pa opozarjamo občinstvo na to proslavo ter apeliramo nanj, da se jubilejnih prireditev SK Slovana v čim večjem številu udeležuje.

Lahkoatletsko prvenstvo Slovenije l. 1927. za poedince

Atleti ASK Primorja 9, SK Ilirije 8 prvenstev. — Dva nova podsavezna rekorda.

Preteklo nedeljo in pondeljek se je vršilo na igrišču Ilirije lahkoatletsko prvenstvo Slovenije za poedince. Podrobni rezultati obeh dni so sledeči:

100 m (6 prij. 4 start.): 1. Stepišnik (Ilirija) 11.2, 2. Režek (I), 3. Weibl (Primorje).

200 m (7 prij. 5 start.): 1. Režek (I) 24.2, 2. Stepišnik (I), 3. Janowsky (P).

400 m (4 prij. 4 start.): 1. Furlan (P) 55.5; 2. Habič (I), 3. Močan (P). Točka je bila prvič razveljavljena.

800 m (6 prij. 5 start.): 1. Arhar (P) 2:13.7 2. Zupančič L. (I), 3. Slamič (P).

1500 m (6 prij. 4 start.): 1. Slamič (P) 4:39.3, 2. Hladnik (I), 3. Vidic (P).

5000 m (5 prij. 3 start.): 1. Slapničar (P) 17:23.9, 2. Perko (P), 3. Pinterič (P).

Skok v daljavo (8 prij., 7 start.): 1. Stepišnik (I) 6.125 m, 2. Korče (P), 3. Outrata (I) oba 5.73 m.

Skok v višino (5 prij. 1 startal): 1. Korče (P) 1.40 m.

Skok ob palici (5 prij. 2 start.): 1. Štrekelj (I) 2.70, 2. Tomšič (P) 2.50.

Troskok (5 prij. 4 start.): 1. Režek (I) 12.955 (nov podsavezni rekord!), 2. Gregorig (I) 12.055, 3. Korče (P) 12.045.

Met kopja (6 prij. 5 start.): 1. Zupančič L. (I) 43.62, 2. Petkovšek (P) 43.37, 3. Orehek (I) 42.90.

Met krogle (4 prij. 2 start.): 1. Slamič (P) 10.58, 2. Petkovšek (P) 9.41.

Met diska (4 prij.): 1. Slamič (P) 35 m (nov podsavezni rekord!), 2. Rovan (P) 33.75 m, 3. Banko (I) 31.85 m.

Met kladiva (4 prij. 2 start.): 1. Slamič (P) 33.035 m, 2. Banko (I) 22.565 m.

Štafeta 4 krat 100 m: (2 prij.): 1. Ilirija 47, 2. Primorje. Ta točka je bila prvič razveljavljena.

Švedska štafeta 400 krat 300 krat 200 krat 100: (2 prij.): 1. Primorje 2:10.4, 2. Ilirija.

Službene objave LLAP-a

Vsi klubi, ki še niso poravnali članarino za leto 1927. se pozivajo, da to store v najkrajšem času. — Istotako se opozarjajo klubi, da si čimprej nabavijo knjižico sprememb v pravilniku za natjecanje izdane po JLAS-u. Nova pravila so že v veljavi in se morajo vsi meetingi vršiti po teh pravilih. Knjižica se naroči pri savezu na naslov A. Kohn, Zagreb, Gundulićeva 11 za ceno Din 3. — Denar, kakor tudi znamko za pošt nino je treba priložiti v naprej pri naročnini. — JLAS je verificiral kot jugoslovenski rekord met kopja 800 g — 2731 cm, postavljen na tromatchu v Pragi l. 1926. po Krisch Baby (ASK Primorje). — ASK Primorje in SK Ilirija se ponovno pozivata, da do 20. t. m. javita podsavezu sporazumno določen termin za dvomatch za takozvano klubsko prvenstvo LLAP-a. Za to tekmovanje veljajo glasom sklepa JLAS-a sledeče določbe:

1. Točke tekmovanja morajo biti iste, kot so v standart programu za prvenstvo države oz. podsaveza, istotako tudi redosled tekmovanja. Nove točke se ne morejo vstaviti pod nikakim pogojem, a odstaviti se smejo samo točke, na katere pristaneta oba kluba. Vrstni red se lahko spremeni samo sporazumno.

2. Termin tekmovanja se določi sporazumno.

3. Dvomatch se vrši v načelu na istem igrišču kot prvenstvo podsaveza, vendar je sprememba dovoljena, seveda samo s pristankom obeh strani.

4. Pravico tekmovanja imajo vsi verificirani atleti, tudi ako imajo kazen ali zabrano nastopanja.

5. Klasifikacija je 5, 3, 1, oziroma 10, 6 pri moštvih.

6. Na vsaki točki nastopita načelno po dva atleta vsake strani.

7. V slučaju, da se stranki ne sporazumeta, odločuje podsavez oziroma savez.

Glasom rezultatov poedinskega prvenstva LLAP dne 14. in 15. t. m. se proglašajo pod saveznim prvakom za l. 1927.: Stepišnik Drago (SK Ilirija) v teku 100 m (11.2) in skoku v daljavo (6.125); Korče Danijel (ASK Primorje) v skoku v višino (1.40); SK Ilirija (Režek, Pavšič, Habič, Stepišnik) v stafeti 4 krat 100 m (47); Slamič Herman (ASK Primorje) v teku 1500 m (4:39.5), v metu krogle (10.58), v metu diska (35), v metu kladiva (33.035); Režek Ivan (SK Ilirija) v teku 200 m (24.2) in v troskoku (12.955); Furlan Jože (ASK Primorje) v teku 400 m (55.5); Slapničar Joža (ASK Primorje) v teku 5000 m (17:23.9); Zupančič Lado (SK Ilirija) v metu kopja (43.62); Štrekelj Ivan (SK Ilirija) v skoku ob palici (2.70); Arhar Franc (ASK Primorje) v teku 800 m (2:13.7); ASK Primorje (Furlan, Močan, dr. Perpar, Weibl) v stafeti 400 krat 300 krat 200 krat 100. Tajnik II.

Službene objave LNP. Redna glavna skupščina LNP-a se vrši danes, 18. t. m. ob 19. uri v steklenem salonu kolodvorske restavracije na glavnem kolodvoru. Dostop na skupščino ima poleg tč. članov podsaveznih odborov po en delegat podsaveznih klubov, ki so redni člani JNS-a, proti pooblastilu svojega kluba. — Tajnik I.

Medklubske kolesarske dirke. ASK Primorje priredi v nedeljo, dne 21. avgusta medklubske kolesarske dirke. — Razpored: 1. *Medklubska dirka na progi Ljubljana-Novo mesto-Ljubljana* (km 150). Start ob 14. uri. Nagrade: 1. darilo in diplomo, 2., 3. darilo in diplomo, 4., 5., 6. diplomo. Vsi v maksimalnem času (eno uro za prvim) na cilj dospeli dobijo priznanice. 2. *Medklubska dirka na km 30.* Start ob 17. uri. Nagrade: 1. darilo in diplomo, 2., 3., 4. kolajne. — 3. *Medklubska dirka na 20 km.* Pristopna vsem dirkačem, ki na cestnih dirkah niso dobili nobene nagrade. Start ob 17.30. Nagrade: 1. darilo in diplomo, 2., 3., 4. kolajne. — Prijavnina za dirko in osebo 10 Din. — Start in cilj za vse na Dolenjski cesti pri km 3 (gostilna «Jebačin»). — Prijave s prijavnino sprejema g. Brumat vsak dan med 13. in 14. v kavarni Prešeren in med 18. in 19. v kavarni «Zvezda». — Pismene prijave je poslati na naslov: Fr. Brumat, Mestni trg 25. Zaključek prijav nepreklicno dne 19. avgusta ob 20. uri. Naknadne prijave proti dvojni prijavnini.

SK Ilirija (ženska sekcija). Danes ob pol 19. skupni trening s SK Slovanom. Sledeče igralke morajo biti točno ob četrt na 19. v garderobi: Privšek, Mirtič, Senekovič Mil. in Andreja, Schiffrer I in II, Brodar. Za ostale se vrši istočasno lahkoatletski trening, ki je važen predvsem za one, ki nastopijo na državnem prvenstvu. Opozarjam vse članice, da posečajo redno in polnoštevilno treninge. Vse članice ponovno pozivam, da oddajo najkasneje do dne 21. t. m. vso klubovo opremo. — Načelnik.

SK Slovan, nogometna sekcija. V petek ne 19. t. m. ob 18.30 trening tekma na igrišču Ilirije. Obvezna za igralce: Globelnik, Marchiotti I in II, Skalar, Volkar, Hiršman, Koschell, Bucik, Strehovec, Lumbar, Novljan, Rakuš, Burger, Bögl, Škofic. Navedeni igralci imajo biti po možnosti točno ob 18. v garderobi SK Ilirije. — Načelnik.

JZSS. Tehnični odbor. Danes smučarski kondicijski trening ob 17. Vsi in točno! Načelnik.

JZSS. Smuški tehnični odbor. Jutri v petek seja tehničnega odbora ob pol 21. v kavarni Emona. — Načelnik.

Šah

V. nacijonalni šahovski turnir v Karlovcu

V Karlovcu se vrši V. nacijonalni amaterski turnir Šahovskega saveza kraljevine SHS. Savezni odbor je 11. t. m. postavil oficijelno listo udeležencev turnirja, ki so — 16 po številu — naslednji:

B. Abraham (Karlovac), V. Agapjejev (Zagreb), S. Acimović (Beograd), J. Bošan (Subotica), M. Filipčić (Zagreb), H. Fritz (Sušak), G. Kurdjukov (Sisak), ing. K. Jovanović (Vršac), ing. O. Nedeljković (Beograd) V. Pirc (Maribor), Z. Rupnik (Ljubljana), dr. L. Singer (Zagreb), B. Tot (Vršac), C. Vidmar (Ljubljana) in V. Židovec (Karlovac). Rezerve: Bernardić, Grenčanski in Mešiček.

Lani se je turnir vršil v Ljubljani v dveh skupinah, letos v Karlovcu pa zopet enotno.

Dopisi

BREZNO PRI SV. JEDERTI. V nedeljo, dne 21. t. m. ob 14.30 se bo vršil v Breznem javni volilni shod SDS v gostilniških prostorih g. Petra Kozoleta. Na shodu bo poročal sreski kandidat g. dr. Jože Bohinjec iz Ljubljane. Pridite vsi zanesljivo in povabite znance in prijatelje, da bo udeležba čim večja!

ŠOŠTANJ. Krajevni odbor udruženja vojnih invalidov v Šoštanju naznanja tužno vest, da je umrl dne 7. t. m. v najlepši starosti 34. let 60odstotni invalid Ivan Drobež iz Pesjega. Rajnki je bil že od začetka član in večletni odbornik udruženja vojnih invalidov, sedaj ga je pognala beda v prezgodnji grob. Odbor se najlepše zahvaljuje vsem, ki so ga spremljali na zadnji poti, v prvi vrsti pa pevskemu odseku požarne brambe v Šoštanju, ki mu je ob grobu zapel v slovo, isto tako tudi g. Antonu Bajtu, ki se je v imenu vseh navzočih ob grobu v kratkih in pretresljivih besedah poslovil od rajnega našega tovariša. Njegovi rodbini in sorodnikom pa izrekamo naše sožalje.

ŠMARTNO PRI LITIJI. V nedeljo se je vršilo pri nas zborovanje »katoliških mož in fantov«. Kljub velikanski agitaciji tudi po novinah je bila udeležba zelo pičla. Po končanem cerkvenem opravilu se je zborovanje nadaljevalo na prostem ter je nastopil kot glavni govornik bivši narodni poslanec g. Kremžar, ki očividno želi postati neke nove vrste misijonar, četudi brez črnega kolarja, kakor je omenil. Poučevati in pridigovati hoče iz svoje prakse ljudem, kaj je »katoliški mož v družini« in kakšen mora biti. Žalostno dovolj, da bivši narodni poslanec in sedanji sreski kandidat SLS za Litijo ne more drugače med volilce, kakor pod cerkveno, odnosno versko prireditvijo. Pa tudi ta iznajdba ni užgala med volilci. Na govorniški oder je prišel in odšel, ne da bi mu le eden izmed poslušalcev voščil dober dan. Z govorom g. Kremžarja se podrobno ne bomo pečali, ker se res ne izplača. Imeli smo utis, da so bili nad njegovo pridigo še g. dekan razočarani. Nam se zdi, da bi na primer voditelj SLS v Litiji g. Hinko Lebinger znal mnogo bolj zanimivo kakor g. Kremžar predavati o temi »katoliški mož v družini«. Zakaj se torej blamirati in vabiti g. Kremžarja za take stvari?

SLOVENJGRADEC. V nedeljo, dne 4. septembra t. l. priredi gradbeni odsek sokolskega društva v proslavo rojstnega dne Nj. Vel. prestolonaslednika Petra veliko narodno veselico s pestrim sporedom. Prireditev se bo vršila pod kozolcem brata Druškoviča. 1225

ROGAŠKA SLATINA. V petek, dne 13. t. m. smo spremili na zadnji poti našega župana Alojzija Hvaleca. Splošna priljubljenost pokojnika in tragika prerane smrti je privabila k pogrebu toliko občinstva, kakor je Slatina ni vajena. Pogreba so se med drugimi udeležili ga. Markovićeva, soproga finančnega ministra, mons. don Bulić, sreski poglavar dr. Hrašovec, šolski nadzornik H. Šumer, zdraviliška uprava z ravnateljem dr. Sterom, celokupni občinski odbor s podžupanom Vidgajem, zastopniki uradov, korporacij itd. V imenu občine se je poslovil od pokojnika dr. Kolterer, ki je posebno povdarjal pokojnikovo delavnost in nesebično požrtvovalnost v blagor zdravilišča. V mladostne moči pokojnikove smo stavili mnogo nade in nam je ločitev tem težja. Združeni rogaški in domači pevci so zapeli dve žalostinki, nakar je dolgi sprevod krenil proti Sv. Trojici. Na čelu mu je korakalo troje gasilnih društev z mnogimi venci, pred krsto pa divizijska godba. Na pokopališču je govoril v slovo imenom pevcev-tovarišev trgovec Šentjurc. Pokojnikova obitelj je bila v zadnjih dneh deležna splošnega sočutja.

SLOV. BISTRICA. Cestni mojster g. Maks Rovšek je bil prestavljen iz Slovenske Bistrice v Maribor. Z njegovim odhodom je zadela narodna društva v Slov. Bistrici težka izguba, posebno Čitalnico in Sokola, katerih nadvse agilni odbornik je bil g. Rovšek vsa leta svojega službovanja v Slov. Bistrici. Kot izvrsten diletantski igralec in dekorater si je g. Rovšek v letih po prevratu pridobil mnogo zaslug, da se je naša narodna igra v našem, že zelo ponemčenem mestu udomačila in dala podlago za krepko narodno življenje. Odhodnica, katero mu je priredila Čitalnica, je pokazala, kako visoko so cenili Rovškovo udejstvovanje v Slov. Bistrici.

IZ BREŽIŠKEGA OKRAJA nam piše samostojnež: Marsikdo pri nas bi bil nasedel obrekljivi izprijeni gospodi, ki se je skrila v oblačilo »seljaških« voditeljev ter dal svojo kroglico neresnemu Radiću. Še pravočasno pa so to preprečili sami z gnusnimi izpadi na tov. Ureka, katerega pridnost in delavnost mi vsi mnogo bolje poznamo, kot vsi obrekljivci Radićeve baže. Mi vemo, da je Urek vsako delo, ki se mu je izročilo, izvršil in dovršil z vnemo. Vemo, da je imel zelo srečno roko in je skoraj vedno uspel. Ni je vasi v našem okraju, kjer bi ne bil vsaj en dokaz Urekove pridnosti in spretnosti. Nasprotno pa so prošnje in predlogi, ki smo jih izročili g. Pucliju in njegovi družbi, ostajali nerešeni, največkrat niti odgovora nismo dobili. Gospodje radićevci, vaše delo je sama bahavost in zmerjanje onih tovarišev kmetov, ki so žrtvovali vse za svoje sotrpine. Ne, s temi manirami greste lahko drugam lovit prismode, med nami brežiškimi kmeti jih ne boste našli! Kmet s Posavja.

IZ PTUJSKEGA OKRAJA. Dva lepa shoda sta se vršila v ponedeljek v ptujski okolici. Prvi se je vršil v prostorih gostilničarja Kavčiča v Litmerku, popoldne pa v Oslušovcih v prostorih zavednega gostilničarja Koparja. Na obeh shodih je bila udeležba prav lepa, zlasti številna je bila v Oslušovcih kljub popoldanskim večernicam. Na obeh shodih je ob velikem zanimanju vseh poslušalcev razpravljal sreski kandidat Lovro Petovar vsa aktualna in gospodarska vprašanja, odvetnik dr. Šalamun iz Ptuja je podal obširno poročilo o političnem položaju, agilni domačin Josip Lah pa je poročal o važnih vprašanjih domačega okraja, ki so jih poslušalci spremljali z veliko pozornostjo in odobravanjem. Oba shoda sta potekla v najlepšem redu in brez vsakega odpora, ker so tudi pristaši drugih strank, ki so prisostvovali shodoma, morali priznati upravičenost vseh izvajanj. Vobče so naši številni shodi v ptujskem okraju zelo dobro obiskani, stvarni in dostojni.

Mali oglasi

Naročila in vse dopise, tičoče se malih oglasov, je pošiljati na Oglasni oddelek »Jutra«, Ljubljana, Prešernova 4. Tel. št. 2492

Vse pristojbine je uposlati obenem z naročilom, sicer se oglasi ne priobčijo. Čekovni račun poštne hranilnice Ljubljana, št. 11842.

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socijalne namene občinstva: vsaka beseda 50 par. — Najmanjši znesek Din 5·—. Pristojbina za šifro Din 3·—

Ženitve, dopisovanja in oglasi trgovskega ali reklamnega značaja: vsaka beseda Din 1·—. — Najmanjši znesek Din 10·—. Pristojbina za šifro Din 5·—

Obrt

Vulkaniziram
vse vrste avtogume, kakor tudi
galoše in snežne gumijeve čevlje
Popravljam kolesa in motorje. P. Škafar, Ljubljana, Rimska cesta 11 19

Mizarsko delavnico
ugodno dam v najem z raznimi naročili in z zalogo mrtvaških rakev. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 23683

Motorna vozila

Avtomobili
B. S. A. motocikli, svetovno znani, za ture.
TATRA AVTOMOBILI za v kvaliteti in za slabe ceste brezkonkurenčni.
VSI REZERVNI DELI za zgorajšnja vozila na zalogi.
DELAVNICE za vsa motorna vozila, strokovnjaško delo in solidne cene.
GARAŽE vedno na razpolago.
BENCIN iz sesalke, tudi ponoči, po konkurenčni dnevni ceni.
JUGO - AVTO d. z o. z., Ljubljana, Dunajska c. 36. Telefon 2236. 178

Več avtomobilov
rabljenih, in sicer malih dvosedežnih, večjih poltovornih in več šestsedežnih po nizki ceni proda A. Lampret, Ljubljana, Dunajska cesta 22. 23669

Motorno kolo
dobro ohranjeno, eventuelno s prikolico kupim. Natančne ponudbe s točnim opisom in navedeno ceno na oglasni oddelek «Jutra» pod «Weekend». 23570

Knjige

Več knjig
«Splošne knjižnice», 4 letnike «Mladike» in razne druge knjige prodam. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Knjiga». 23591

Službo dobi

Natakarico
ki položi 2000 Din kavcije, bolj preprosto, tudi začetnico, sprejmem na račun. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 23573

Vajenca
sprejme parna pekarna Viljem Bizjak, Ljubljana, Gosposvetska cesta štev. 7 23564

Šiviljo
z dobrim in finom okusom, veščo prikrojevanja vsaj nekoliko, da pri odsotnosti gospe njo zastopa in urejuje vse posle, sprejmem v modni salon v Mariboru. Ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod «Resna moč». 23543

Kuharico
popolnoma samostojno — sprejme s 1. septembrom slovenska rodbina v Zemunu. Plača zelo dobra. Ponudbe na naslov: Ana Pretnar, (sedaj) Podbrezje pri Podnartu. 23486

Gospodična
iz dobre hiše, vešča vseh hišnih del in kuhanja, ki bi bila voljna samostojno voditi gospodinjstvo v hiši starejšega trgovca, se naproša, da pošlje svojo ponudbo na naslov: J. Milošević, Poštanski fah 63 — Skoplje, Srbija. Dobro ravnanje, prosta vožnja do Skoplja, plača po dogovoru 23376

Krznar. pomočnike
sprejmem proti dobri plači takoj. Pismene ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Krznar». 23374

Kot učenca
za prikrojevanje moškega perila sprejmemo najmanj 16 let starega, krepkega, izobraženega mladeniča. — Pismene ponudbe s sliko ali osebno predstaviti v tovarni perila Karol Pajk, Celje-Gaberje. 23372

Prodajalko
dobro izurjeno sprejme M. Berdajs, trgovina z mešan. blagom in semeni v Mariboru. Hrana in stanovanje v hiši. 23363

Perutninskega strokovnjaka
sprejmemo za namoravano podjetje perutninske reje (Geflügelfarm), ozir. družabnika. Penzion Grintovec — grad Preddvor nad Kranjem. 23358

Puškar. pomočnika
samostojnega delavca ter izvežbanega kopitarja sprejmem takoj v stalno službo Ponudbe na oglas. oddelek Jutra pod «Existenca 203». 23303

Krojaškega vajenca
sprejme takoj tvrdka Ant. Presker, Sv. Petra cesta 14 23318

Plačilna natakarica
dobi službo v III. razredu kolodvorske restavracije v Mariboru. Nastopiti takoj. 23694

Šivilja
popolnoma samostojna, za fine in navadne obleke, plašče ter perilo, se sprejme na dom. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Marljiva 99». 23679

Urar. pomočnika
prvovrstnega, za vsa urarska in zlatarska dela takoj sprejmem v trajno delo. — Dopise na naslov: A. Stojec — Maribor, Jurčičeva ulica št. 8. 23692

Inštruktorja
dobrega, želim za matematiko. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 23649

Plačilnega natakarja
s kavcijo, verziranega, reprezentančno osebo, katerega žena bi bila fina kuharica, ki bi v lastni režiji vodila restavracijsko kuhinjo, sprejmem takoj. Natakar bi imel od alkoholnih in brezalkoholnih pijač procente. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Velik dohodek». 23688

Čevljar. pomočnika
sprejme takoj Anton Brajer — baraka v Prulah. 23687

Pletiljo nogavic
sprejmem takoj. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 23633

Potnika
z mesečno plačo in dnevnicami sprejme zavarovalnica. Prednost imajo v zavarovalni stroki izvežbani. Ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod «Zavarovalnica». 23615

Veščo ondulerko
sprejmem takoj proti dobri plači. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Gorenjsko». 23663

Učenca
krepkega in poštenega, s primerno šolsko izobrazbo, boljših kmetskih staršev, sprejme trgovina z mešanim blagom. Ponudbe na: A. Tiršek, Rečica v Savinjski dolini. 23625

Žagarja
samostojnega, samskega, s stanovanjem in hrano v hiši sprejmem. — Plača po dogovoru. Ponudbe na ogl. oddelek «Jutra» pod šifro «Vrh 1». 23616

Zaslužek

Prodaja drž. srečk!
Zastopniki (ce)
Nikjer drugje nimate tako sigurnega zaslužka kakor pri nas. Mi Vam nudimo največjo provizijo. Poleg državnih obveznic damo Vam tudi zastopstvo švicarskih ur na odplačila. — Javite se čim prej! — Zumbulović, Ljubljana, Aleksandrova c. 12. 23675

Fiksna plača in provizija
Prvorazredni bančni zavod sprejme v vseh mestih države agilne zastopnike za prodajo drž. vrednostnih papirjev na obroke — na podlagi zanesljivih kondicij Ponudbe na Publicitas, Zagreb, Gundulićeva štev. 11 pod «Za 12.997». 23636

Službe išče

Absolvent
gradb. rok. šole išče službo za tesarskega polirja kot začetnik. Naslov v oglas. oddelku «Jutra». 23601

Absolvirani jurist
želi zaposlenja v kakršnikoli službi. Cenjene ponudbe je poslati na oglasni oddelek «Jutra» pod «Zanesljiv 513». 23513

Hišnica
želi službo takoj ali s 1. septembrom. Naslov v ogl. oddelku «Jutra». 23638

Izurjena pletilja
išče službo. Naslov v ogl. oddelku «Jutra». 23662

Šivilja
za perilo in obleke ter deške obleke do 10 let, gre šivat na dom. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 23607

Šivilja
dobro izurjena, gre šivat na dom. Naslov v oglas. oddelku «Jutra». 23606

Gospodična
samostojna, želi mesto blagajničarke, prodajalke ali knjigovodinje. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Večletna praksa». 23656

Prodam

Vrhniško opeko
trboveljski premog in bukova drva tudi najceneje Lovro Krže, Trnovski pristan 12. Postrežba točna! 61

Drva
hrastova, parketne odpadke od žage ter mehka drva po nizki ceni dostavlja na dom parna žaga V. Scagnetti — Ljubljana, za gorenjskim kolodvorom. 36

Svetlo spalnico
in otomano, popolnoma novo, zelo ugodno prodam. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 23574

Čevljarji
Radi povečanja obrata na električni pogon, imam naprodaj po zelo nizki ceni malo rabljen levoročni stroj na ročni pogon, kakor tudi stroj za širjanje in štufanje, istotako na ročni pogon, katere si lahko vsak čas ogledate pri Ivanu Prešern, tovarna čevljev, Kranj 23491

Bukovo oglje
prvovrstno vilano, prodam vsake vagonske množine. — Dopise na naslov: Št. Peter v Sav. dolini, pošti predal št. 4. 23245-a

Vino
pristno kaštelansko Opolo dokler traja zaloga Din 12 liter v vinski kleti na Sv. Petra cesti št. 43. 23671

Pohištvo
radi selitve po zelo nizki ceni prodam. — Na ogled lahko takoj ali najpozneje do nedelje 21. avgusta popoldan v Majstrovi ulici — mlekarna. 23678

Vinsko sesalko
novo, proda Jos. Stibil, Maribor, Aleksandrova 49. 23690

Kopirno prešo
dobro ohranjeno, prodam po nizki ceni. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 23632

Lep klavir
znamke «Snabel» proda za 6000 Din Jesih, Beligrad 16/I. 23644

Veliko kavarno
z lepim senčnatim vrtom na najlepšem in najbolj prometnem mestu v Celju, kakor tudi več drugih objektov ima v prodaji Lovro Čremožnik, Celje, Kralja Petra cesta 28. 23618

Lepo svetlo spalnico in elektr. motor
2 k. s., 300 volt, proda radi preselitve Chalupnik na Starem trgu 19. 23612

Salonsko suknjo
prodam. Naslov pove oglas. oddelek «Jutra». 23661

Razno blago
Prodam 400 m³ bukovih desk, paralelnih 27, 38, 40, 50, 60 monte Din 800 franco. Sušak, 1000m³ bukovih suhih drv I in II, Din 20 franco. vagon 100 kg, tudi za oglje žgati pripravnih, ali v gozdu cenejše 3 % v svoji režiji. Jabolka, kumare, 3 in 2 Din kg stalno odpošiljam, varščina 200 Din, več vagonov jabolk, sliv za žganjekuho. Dopise na oglasni oddelek «Jutra» pod «Belokrajina». 23622

Pletilni stroj
štev. 8/50, brezhiben, prodam radi bolezni v družini. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 23637

Moško kolo
poceni prodam. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 23652

Čevljar. delavnico
kompletno prodam ali dam v najem. Naslov v oglas. oddelku «Jutra». 23653

Štajerskih jabolk
lepih, namiznih prodam vsako množino po nizki ceni. Poizve v gostilni pri Polšaku na Martinovi cesti. 23673

Kupim

Vsakovrstno zlato
kupuje po najvišjih cenah
Černe — juvelir
Ljubljana. Wolfova ul. 3. 69

Srebrne krone
kupuje in plača dobro Ouden. Ljubljana. Prešernova ulica 1 68

Krojaški stroj
«Pfaff» 34, ali pa «Singer», večji moški, kupim proti takojšnjemu plačilu. Ponudbe pod «Pfaff in Singer» na oglasni oddelek «Jutra». 23556

Cementne cevi
Razpisujemo dobavo 100 m cementnih cevi. Ponudbe je predložiti do 30. t. m. Pojasnila pri Direkciji drž. rudnika Zabukovca, pošta Griže. 23627

Brinjevo olje
kupuje drogerija A. Kanc, Židovska ulica. 22145

Brzojavne droge
hrastove, zdrave, olupljene, ravne in sicer: 1500 kom. 8.50 m dolgih, 500 komadov 9 m dolgih, 500 kom. 9.50 m dolgih, 1000 kom. 10 m dolgih; 12 m³ (Ahornpfosten)
javorjevih plohov
zdravih, popolnoma suhih, belih skoz in skoz 25 mm manj, ostanek od 30 mm naprej, od 20 cm širine, in 2 m dolžine naprej, kupim. Dobava v enem mesecu s takojšnjim pričetkom. Plačilo takoj pri prevzetju ali akreditiv. Cenjene ponudbe do 24. avgusta na oglasni oddelek «Jutra» pod značko «Hrastovi brzojavni drogi» 23617

Divan
dobro ohranjen, kupim. — Naslov pustiti v oglasnem oddelku «Jutra». 23665

Jamski les
Razpisujemo dobavo 120 m³ jamskega lesa. Ponudbe je vložiti do 30. t. m. Pojasnila pri Direkciji drž. rudnika Zabukovca, p. Griže. 23628

Posest

Posestvice
obstoječe iz vinograda ter njive, v sredi enonadstropna hiša, poleg lep vodnjak ter 50 mladih dreves, prodam. Njiva tik kolodvora je pripravna za zidanje kake restavracije. Pred vsem je pripravno za kake letoviščarje ali vpokojence. — Prodam tudi več malo rabljenih čevljarskih strojev. Posestvice je oddaljeno 5 minut od kolodvora Straža-Toplice. Anton Mali, čevljar, Gor. Straža. 23247

Prodaja posestva
v torek, 23. avgusta ob 10. uri predpoldne v Voličini, Sv. Rupert v Slov. Goricah 42 oralov: njive, travniki, gozdovi, vinogradi, sadonosnik in poslopja. Plačilni pogoji ugodni. — Pojasnila daje posestnik K. Muršič, Hoče pri Mariboru. 23639

Hišo z vrtom
posestvom ali brez njega kupim v Kamnici ali bližnjem delu Maribora. Tudi vinogradno posestvo. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Kamnica št. 621». 23631

Kmečko posestvo
lepo, s hišo, živinskim in svinjskim hlevom ter vsemi gospodarskimi poslopji, v lepem kraju Dolenjske po ugodni ceni naprodaj. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 23620

Lokali

2 lepi sobi
s telefonom oddam za pisarne v sredini mesta. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 23672

Lokal
2 prostora, takoj oddam v centru. Najemnina nizka. — Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 23686

Gostilna
dobro idoča, na prometnem kraju tik rudnika v Trbovljah, z vsem inventarjem naprodaj. Cenjene ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Dober promet». 23684

Trgovina
z mešanim blagom na prometnem kraju v Ljubljani, radi bolezni takoj ugodno naprodaj. Naslov v oglas. oddelku «Jutra». 23623

Gostilno
z vsem inventarjem oddam s 1. septembrom v najem pod zelo ugodnimi pogoji za dobo 5 let. Nahaja se na prometnem kraju blizu Ljubljane. — Mladi pari z dežele imajo prednost. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 23687

Gostilna
Vljudno naznanjam, da sem prevzela starosnano gostilno «Prešernov hram v Rožni ulici št. 29. Sprejemam abonente na hrano po 15 Din dnevno. Točim pristna vina vseh vrst. Za obilen obisk se priporoča gostilničarka. 23478

Stanovanja

Stanovanje
2 sob, kuhinje in pritiklin, ca 500 m² vrta odda s 1. septembrom na Brinju ob Dunajski cesti Pokojninski zavod v Ljubljani. 23336

Stanovanje
obstoječe iz kuhinje in ene sobe, tudi na periferiji mesta išče mirna družina, obstoječa iz 2 članov. Najemnino plača tudi za daljšo dobo naprej. Cenjene ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Mirna družina». 23228

Opremljeno sobo
in kuhinjo, eventuelno tudi prazno, ali sobo s štedilnikom išče zakonski par brez otrok, plača 300—400 Din. Ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod «Miren 58». 23658

Stanovanje - hišnica
Kot hišnica že več let, želim samo sobo in kuhinjo. Povsod v zadovoljstvo. — Ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod šifro «Hišnica» 23300-2

Stanovanje
obstoječe iz 2 sob, kuhinje in pritiklin išče za oktober stranka brez otrok. Ako je cena zmerna, plača tudi za par mesecev naprej. Cenj. ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod «1. oktober». 23237-a

Stanovanje
solnčno in suho, obstoječe iz 2 sob in kuhinje, takoj oddam. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 23619

Stanovanje
2—3 sob, s kopalnico oddam takoj proti plačilu za pol leta naprej. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Mirno 20». 23613

Stanovanje
na deželi, 10 minut od postaje, z elektriko, telefonom, suhe in zračne sobe, obilo polja, drva - odpadki zastonj, oddam za 75—150 Din po izberi. Gorup, posestvo Krupa, postaja Gradac, pošta Semič. 23622-a

Mirna stranka
3 odraslih oseb, išče stanovanje 2—3 sob s pritiklinami, ne preveč oddaljeno od centra, za 1. september ali oktober. Cenjene ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Po možnosti takoj». 23662

Sobo in kuhinjo
iščem za takoj. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 23635

200 Din
dam tistemu, ki mi preskrbi stanovanje in delavnico za vsako obrt v Zagrebu ali Beogradu. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 23693

Stanovanje
sobe in kuhinje oddam s 1. septembrom. Interesentje naj pošljejo svoj naslov na oglasni oddelek «Jutra» pod «Mirje». 23651

Sobe

Dijaka
nižješolca iz boljše hiše sprejmem na stanovanje in dobro hrano. Realka v neposredni bližini. — Strogo nadzorstvo. Naslov v ogl. oddelku «Jutra». 23578

Gosposko sobo
in salonsko garnituro, popolnoma novo, radi pomanjkanja prostora zelo poceni prodam. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 23575

2 sobi
1 krasno v I. nadstropju, drugo majhno, suhi in čisti odda Anton Maver, Ahacljeva cesta 5 23572

Čisto sobo
v sredini mesta išče solidien gospod — po možnosti s hrano, pri boljši družini. Ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod «Udobno». 23431

Opremljeno sobo
lepo, v I. nadstropju, s posebnim vhodom, v sredini mesta želi gospod za takoj. Prednost s uporabo klavirja Ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod šifro «Soba 12» 23412

Prazno sobo
iščem s 1. septembrom v centru mesta. Ponudbe na poštni predal št. 154. 23389

Opremljeno sobo
z elektriko, išččeta mlada zakonca s 1. septembrom — po možnosti v sredini mesta. Perilo lastno. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Snažnost 29». 23329

Za svojega sina
3. razr. gimnazije iščem v Ljubljani zdravo stanovanje z dobro hrano. — Dr. Stojan, Ljutomer. 23207

Sobo
oddam 2 osebam v centru mesta. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 23670

Opremljeno sobo
oddam eni ali dvema osebama. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 23678

Opremljeno sobo
po možnosti s kuhinjo in klavirjem želi takoj operni pevec g. G. Gospodinov. Cenjene ponudbe prosim na naslov: Uprava Narodnega gledališča v Ljubljani. 23682

2 gospodični
sprejme uradniška družina na snažno stanovanje in dobro hrano v bližini učiteljišča za 650 Din mesečno Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 23633-a

Opremljeno sobo
event. s hrano poceni oddam boljši osebi. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 23645

Dijaška stanovanja
preskrbuje ga. Likar, Poljanska cesta 87, vila Bergman. 23674

Opremljeno sobo
z 2 posteljama, s posebnim vhodom in elektr. razsvetljavo oddam takoj blizu glavnega kolodvora (Resljeva cesta). Naslov v ogl. oddelku «Jutra». 23631

Sobo s hrano
oddam takoj. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 23614

2 deklici
vzamem na stanovanje in hrano v bližini Kongresnega trga. Naslov v ogl. oddelku «Jutra». 23611

Opremljeno sobo
v sredini mesta oddam solidnemu gospodu. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 23610

Sobo
z elektr. razsvetljavo oddam solidnemu gospodu na Jurčičevem trgu štev. 2/I, levo. 23642

Opremljeno sobo
z elektr. lučjo takoj oddam v Gosposki ulici št. 10/I. 23634

Sobo z zajtrkom
oddam 2 gospodoma. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 13630

Opremljeno sobo
z elektriko oddam s 1. septembrom. Naslov v ogl. oddelku «Jutra». 23660

2 prostorni sobi
z enim vhodom, v pritličju nove hiše oddam v bližini tobačne tovarne. Pojasnila Cesta v Rožno dolino 11. 23430

Veliko zračno sobo
z 2 posteljama oddam zakonskemu paru brez otrok ali dvema gospodoma, v bližini Tabora. Ponudbe na oglasni oddelek Jutra. 23654

1—2 opremljeni sobi
samo v elegantni hiši, z vsem komfortom, strogo separirani, v centru ležeče, išče gospod. Ponudbe s naslovi pod «Moderno» na oglasni oddelek «Jutra». 23655

2—3 dijake
sprejmem na stanovanje z zajtrkom, event. vso oskrbo. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 23630

Opremljeno sobo
v centru, s hrano in vso oskrbo takoj oddam. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 23646

Kapital

Družabnika
iščem za dobre predmete, ki so že vpeljani. Dober zaslužek zasiguran. Prednost imajo oni, ki bi s predmetom tudi potovali. Ponudbe na upravo «Jutra» v Mariboru pod «Eksistenca zasigurana». 23691

Kot družabnik
z osebnim sodelovanjem pristopim s 35.000 Din, v kasnejši dobi še z enkrat tolikim kapitalom, k rentabilnemu podjetju, ki mi nudi lepo bodočnost. Pismene prijave na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Mlada in vstrajna moč». 23659

Kot družabnik
pristopim k mešani trgovini s 60.000 Din. Stanovanje potrebno. Ponudbe na ogl. oddelek «Jutra» pod šifro «Soliden». 23641

Dopisi

91 - 42
Vrnil! Prosim pridi, hrepenim po Tebi. — Vroče — ves . . .! 23680

Pri podružnici Jutra v Mariboru
je dvigniti sledeča pisma: Diskrecija 1887, Gostilna 20.000, Raf 23413, Kemik, Dobra gostilna, Inženjer 40, Ideal 44, Tahome, Tudi zakon ni izključen, Prodajalka, Simpatična, Kupim takoj, Ločenec 1001, Planine, Za vse kraje, Železniški pragi, Lep dom, F. M. 21293, Zagotovitev, Trgovina 1000, National, Samostojna in ljubka, Razpošiljalnica, Sijajen zaslužek, Strokovnjak 3033, Vzgojiteljica, Sreča, Kavcija, Gotov zaslužek, Emy Csillag, Hrepenenje 4, Dobro idoča trgovina 28, 50 % zaplačila, Ženitev, Zanesljiva, Srečna bodočnost, Skrbna gospodinja 43, Kontor, Bolje situirana, Veletrgovec, Trgovina 78, Poseben vhod, Čas je zlato, Vpokojenec 46, Štedilnik, Prodajalka 16136, Železninar 1927, Krasno podjetje, M. M. 18894, Zlata jama, Takoj 167.

Bled!
Le ta, kdor ljubi — lahko vse dobro Tebi želi, zatorej vedi zakaj baš jaz, želim Ti še mnogo lepih dni 23636-a

Nada
Dolgi, težki dnevi . . . Pa bo potem tem lepše! Neštete p. Tm. 23367

Ženitve

Posestnik
star 38 let, mirnega značaja, želi znanja z gospodično ali vdovo, staro 35—45 let, ki je vešča domačemu in poljskemu delu, ter po mogočnosti z nekaj gotovine. — Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 23685

Gospodična
trgovsko naobražena, vešča gospodinjstva, z nekaj gotovine in celo balo, bi se rada seznanila s simpatičnim trgovcem, starim do 33 let, ki ima lastno trgovino. Samo resne ponudbe s sliko in pravim naslovom je poslati na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Zaželjeni dom 11827». 23667

Izgubljeno

Biserno ogrlico
sem izgubila. Pošten najditelj naj jo proti nagradi odda v oglasnem oddelku «Jutra». 23643

Plašč
zelenkaste barve, s trakom «Elegance», sem izgubil v ponedeljek, na praznik od 8.—9. ure od vodnjaka pri Mestnem magistratu po Poljanski cesti čez Šentpeterski most, Škofji ulici, Sv. Petra cesti, Zaloški cesti do trgovine A. Sušnik pri tramvajski remizi. Pošten najditelj naj ga odda proti nagradi v pisarni tvrdke Globočnik in drug, Gosposka ulica 7. 23647

Razno

Izvežbana pletilja
sprejme delo na dom. Telovnike po 15 Din, otroške telovnike po 10 in spodnje majice po 8 Din. Izdela po 60 komadov tedensko. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 23648

Kupci, pozor!
Dne 22. t. m. ob 9. uri dopoldne bo v Zg. Domžalah štev. 157 sodna razprodaja večje količine mehkega in trdega lesa, desk, tramov, hlodov in remeljev, nadalje raznih voz, 4 konj, 1 krave in nekaj gospodar. orodja, in sicer na tretjino sodne cenilne vrednosti. Pojasnila daje odvetniška pisarna dr. Vladimira Kreča v Ljubljani, Tavčarjeva ulica št. 1. 23300

Rimske Toplice
Slovenija
Radioaktivno termalno kopališče, izvrstno proti revmi, išiasu, ženskim in živčnim boleznim. Pension predsezone 60, glavne 80 Din. Pojasnila daje direkcija. 140

Pletilja
sprejme delo na dom. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 23608

Jesenski kroj. tečaj
za krojače, šivilje in dame, ki se želijo izobraziti za samouporabo na zasebnem krojnem učilišču Stari trg št. 19, prične 1. septembra. Poučeval bom poleg drugih krojev na željo tudi najmodernejši sistem «Charleston». Učencem, ki obiskujejo tečaj, brezplačno preskrbim službe. Ugodni plačilni pogoji. Vpisovanje že sedaj. 23639

Primarij dr. Reišp
Celje, Krekov trg štev. 8
zopet ordinira.

V naše mizarstvo sprejmemo veščaka
poslovodjo
ki je posebno verziran v stavbenem mizarstvu. Ponudbe poslati na „Osječka Ljevaonica željeza i tvornica strojeva d. d. Osijek.

Strokovnjake
za izdelavo likerjev, esencev, limonade in sodavice
sprejme tovarna v Beogradu.
Služba stalna. Ponudbe na: Jugoslovanska trgovačka agencija Beograd, Jugovića ulica broj 16. 8913

Prvovrstno vpeljano
zastopstvo
manufakturne stroke z malo kolekcijo
oddam za Slovenijo
proti dobri proviziji. — Ponudbe do 20. avgusta pod „štev. 100“ na oglasni oddelek „Jutra“. 9400

Sprejmejo se:
1 **tkalni mojster**, ki je sposoben
1 **predilni mojster** (Spinnmeister), ki je delal na Trostle in
1 **snovač** v **Tekstilni** tovarni Mite Ristić i sinovi, Niš. 9056
Prednost imajo samci.

Park-sanatorij Schweizerhof
GRAZ · WETZELSDORF.
Za notranje in živčne bolezni. Posebni oddelek za zdravljenje: *Arteriosklerose.* Prospekti.

Dunajski velesejem
(Wiener Messe)
4.-11. septembra 1927
POSEBNE PRIREDITVE:
Razstava Sovjet. ruska. — Italijanska razstava. — Japonska razstava.
TEHNIŠKE NOVOSTI IN IZNAJDBE! — SEMENJ HOTELSKIH POTREBŠČIN. REKLAMNA RAZSTAVA. SEMENJ ZA RADIO. DUNAJSKI SALON KOŽUHOVINASTE MODE.
Brez vizuma! S sejemsko izkaznico in potnim listom prost prestop meje v Avstrijo! Madžarski prehodni vizum se dobi proti vpogledu sejmskih izkazov na meji.
Precejšnje vozarinske ugodnosti na jugoslovenskih, madžarskih in avstrijskih železnicah, na Dunavu, na Jadranu in v zračnem prometu.
Pojasnila vseh vrst ter sejmski izkazi (po Din 40) pri Wiener Messe, Akt.-Ges., Wien VII, Messplatz I, ter za časa Lipskega jesenskega velesejma pri poslovalnici v Leipzigu, Oesterr. Messhaus, Hainstrasse 16 - 18 in pri častnih zastopstvih v
Ljubljani: Avstrijski konzulat, Turjaški trg 4 — Zvezi za tujski promet v Sloveniji, Aleksandrova cesta 8 — Josipu Zidarju, Dunajska cesta št. 31.

J. O. Curwood: 39

Preganjana žena

Roman.

Jana pa je odhajaje spustila roke z obraza. Iz njenih črt ni gledala žalost, ampak duša nove, prerojene žene.

Prav tedaj se je Mac Donald vračal po bregu h gomili. Njegovo srce je bilo polno divje radosti in njegova obraščena usta so polglasno momljala v brado:

»Odpusti mi, Gospod Bog! Storil sem to zaradi nje in zaradi Johnnyja — in pa zato, ker je tako podobna moji Jani!«

Aldous, vržen iz skrajne napetosti duha v drugo razburjenje, ki ni bilo v svojem nasprotnem učinku nič manj silno, je še vedno stal na svojem mestu in strmel v šotorno zaveso, za katero je bila izginila Jana. Samo za hipec je bil uzrl njen obraz, baš toliko, da je ujel odsev žive, drhteče radosti nenadnega osvobojenja tam, kjer ni bilo pravkar še ničesar razen strahu in groze. Planila je bila v šotor, kakor da se sramuje svoje nezvestobe. Na vprašanje, ki bi ji ga bil Aldous rad zadal, je odgovarjalo to vedenje tisočkrat bolj odločno, nego če bi bila ostala in s svojimi usti potrdila, da ji Mac Donaldovi dokazi zadoščajo in da je grob v mali stranski soteski ni ukanil. Spoznala je bila prstan in uro; zgrozila se je nad njima, kakor bi se bala, da ne bi zlata kača nenadoma oživela in je ne bi pičila v srce.

Vzlic nadčloveškemu prizadevanju, da bi se ukrotila, je Aldous videl v njenem napetem in izmučenem obličju izraz, ki ni bil ne strah ne groza, ampak je pomenil mržnjo in stud. In poslednji pritajeni pogled v njeno lice mu je odkril očividno radost, ki jo je hotela utajiti s tem, da je pobegnila v šotor. Misel, da bi se utegnila radovati moževe smrti ali da bi bila odurna spominka iz groba tisto, kar je vzbudilo to novo sijanje v njenem obrazu in očeh, se mu ni zdela prav nič nezaslišana. Njegovo solnce je zdaj že vzhajalo in zahajalo v Jani. Samoumevno je bilo, da je grob moral hraniti zanjo dokaz o smrti onega drugega in da je gotovost te smrti, označene z nagrobnikom, v katerega je bilo vžgano ime Mortimerja Fitz Huhga, pomenila zanjo življenje, prav tako, kakor je tudi njemu pomenila življenje in vse ostalo. Sleherno drugačno čuvstvo mu je utonilo v viharju misli, da je Jana svobodna in da je grob njen ključ do svobode.

Polaščal se ga je mir, ki je bil docela različen od njegovega razburjenega duševnega stanja pred nekaj minutami. Poslej je bilo samo na njem, da si izvojuje Jano ter jo osvoji, ako je mogoče; v tej zavesti se je njegova duša zmagoslavno vzpenjala nad pravkaršnjo radost njegovega telesa in skoro siloma je potlačil v sebi nepremagljivo željo, da bi stopil za njo v šotor in bi ji povedal, kaj mu je bil današnji dan. Takoj za tem pa je vzniknila v njem nenadna predstava, kaj je ta dan prinesel njej: negotovost, muko pričakovanja, končni pretresljaj in strašno grozo pred tem, kar sta ji pokazala... Ne da bi jo videl, je bil uverjen, da leži skrčena na odejah. Naložila si je bila preizkušnjo, pod katero bi se bil zrušil tudi silen mož; misel na njeno borbo ga je odvrnila od šotora in mu je vdihnila sklep, prepričati jo, da bosta obadva, Mac Donald in on sam, izlahka pozabila dogodke današnjega jutra.

Požvižgavaje je začel vleči plahto s tovora, ki ga je bil stari lovec snel Pintu s hrbta. Našel je, da je skrbni Donald zložil v enega izmed obeh mehov iz kravje kože zaloge za obed in vse potrebščine za kuho. Kosilo so si hoteli pripraviti v dolini tik za rdečo goro. Prekladal je te stvari in veselo žvižgal sam pri sebi. Melodije še ni bilo konec, ko je prišel Mac Donald nazaj. Aldous je pogledal tovarišu v lice in je utihnil še tisti mah.

»Kaj se je zgodilo, Mac?« je vprašal. »Ste li bolni?«

»To ni bil zabaven posel, Johnny.«

Aldous je pokimal z glavo proti šotoru.

»Bilo je — brutalno,« je šepnil. »A ne dajva ji, Mac, da bi si do dobra naslikala, kako je bilo. Odpravimo se s tega kraja. Kósili bomo kje v dolini.«

Nakladala sta, dokler ni bilo zloženo na Pintovem hrbtu vse razen šotora. Aldous e z glasnim požvižgavanjem zatezal podprogo pri sedlu ter ubijal čas na vse mogoče druge načine. Tako je minilo četrt ure. Jane še vedno ni bilo na izpregled. Aldous si je v zadregi grebel po laseh in se oziral na šotor.

»Nočem je splašiti, Mac,« je rekel s tihim glasom. »Le delajva se še, kakor da sva zaposlena. Zdaj lahko ugasiva ogenj.«

Čez deset minut se je ves poten in dokaj utrujen iznova ozrl na šotor.

»Lahko bi posekala nekaj dreves,« je predlagal Mac Donald.

»Ali pa bi prevračala kozolce,« je menil Aldous.

»Padec debla je prirodnejši,« je dejal stari gorec. »Porečeva ji...«

Suha veja je počila za njima. Oba sta se hkratu okrenila. Jana je stala kakih deset korakov od njiju in ju je gledala.

»Bože moj!« je vzkliknil Aldous. »Jana, mislila sva, da ste v šotoru.«

Najboljša
svinjska mast
znamke — I. P. — znamke
lastni izdelek tvrdke
E. POPOVIČ — LJUBLJANA
se razpošilja v ročkah po 20 in 50 kg ter sodih po 50, 100 in 200 kg.
Točna postrežba! Cene najnižje!

Tvrdka
Desider Lederer, Sombor
kupuje:
seno
krompir
drva
stavbni les
prazne solne vreče
prazne vreče od moke
in prosi ponudbe. 8920

Naprave za sesalni plin
40—45 HP in 20—25 HP, kompletne rabljene garantirano pripravljene za takojšnji pogon
ceno prodamo.
Nove naprave, tudi bencinmotorji in parni motorji takoj na razpolago.
Iščemo spretne zastopnike
ing. Emil Plewa
Wien XVII, Wattgasse 78-80

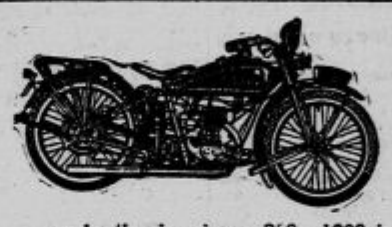
Na 12 mesečne obroke!
svetovnoznani, z najmodernejšim konfortom opremljeni **motocikli znamke**
„HARLEY DAVIDSON“
vseh tip in sicer: 350, 1000 in 1200 ccm z ali brez prikolice. — Nadalje specijalni športni modeli 350 ccm O. H. V. **Vam nudi promptno iz skladišča**
GENERALNO ZASTOPSTVO ZA KRALJEVINO SHS
TEHNIŠKA KOMERCIJALNA DRUŽBA Z O. Z
Ljubljana, Tavčarjeva ulica štev. 6
Telefon interurban 21—38.
Velika zaloga vseh nadomestnih in opremnih delov, originalnega Harley-Davidson olja ter „Firestone pneumatik“.
Zahtevajte cenike, katere razpošiljamo brezplačno
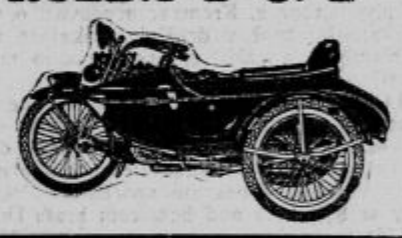

✝ 3065

Za vedno nas je zapustil preskrbni oče, stari oče, ded, tast, gospod

OROSLAV KOS

posestnik, pekovski mojster, častni član gas. društva Radeče, podnačelnik Trbov. gas. župe, večkratni občinski svetnik itd.

v 62. letu zemskega trpljenja, previden s tolažili za umirajoče.

Pogreb se bo vršil vršil v četrtek, dne 18. t. m. ob 5. uri pop. na Radeško pokopališče.

Bodi ohranjen našemu atu trajen spomin!

Radeče, dne 17. avgusta 1927.

Žalujoča rodbina.

✝

Prostovoljno gasilno društvo v Radečah naznanja tužno vest, da je njen dolgoletni načelnik, župni odbornik, gospod

Oroslav Kos

danes preminul.

Zvestega tovariša, ki je posvetil vse svoje sile našemu društvu ohranimo trajen spomin.

Radeče, dne 16. avgusta 1927.

Odbor.

Naznanjamo pretužno vest, da je danes zjutraj preminul naš visokospoštovani, ljubljeni sošef, gospod

Anton Kunej

Ohranimo mu trajen in časten spomin.

Nastavljenci „Šamotne tovarne“ Celje.

Mladega trgovskega pomočnika Slovenca
ki ima veselje do potovanja **sprejmem.**
Neobhodno potrebno je, da obvladuje slovenski in hrvatski jezik popolnoma, ako tudi nemški ima prednost. Upoštevali bomo tudi reprezentativno zunanjost in dovršene šole, ter stopnje inteligence.
Dotičnik bo v našem sistemu delovanja izšolan na Dunaju in bo potem potoval po vsej kraljevini SHS.
Življenski popis pisan brez tuje pomoči v slov., hrv. in nemškem jeziku in vse dokumente in sliko je poslati na oglasni oddelek „Jutra“ pod „štev. 138.927 FKL“. 9074

„Underwood“ pisalni stroj ima svetovni sloves, nad 2,000.000 strojev v prometu, nedosegljiv v trpežnosti in vsled tega najcenejši
LUD. BARAGA, LJUBLJANA,
Selenburgova ulica štev. 6/I. 9 Telefon t. 2 8

Pohištvo
elegantno, fino, cenevredno po tastnih in danih načrtih
A. AMANN, Ljubljana
Dvorni trg št. 1.

Kyffhäuser-Tehnika
Frankenhausen (Nemčija)
Inž. šola za strojno in avtomobilsko gradnjo — poseben elektrotehnični oddelek za polzedelstvo in aerotehniko. 56

ZOBNI ATELJE
DENTIST E. KODER
stalni sodni izvedenec
Križevniška ulica štev. 8
zopet redno ordinira

Pozor 30
! ženini in neveste !
Žimnice
(matrace), postelje mreže, železne postelje (zložljive), otomane, divane in tapetniške izdelke nudi najceneje
Rudolf Radovan
tapetnik
Krekov trg štev. 7
— poleg Mestnega doma.

Dobrega kletarja
z dolgoletno prakso in dobro kvalifikacijo sprejmem takoj v Sarajevo. Ponudbe s kvlifikacijo na firmo **Braća Damić, veletrgovina vinom, Sarajevo.**

✝

Naš predobri papa

dr. Alojzij Kraut

odvetnik in posestnik

nas je po daljši bolezni v 65. letu, previden s tolažili sv. vere, zapustil. Pogreb nam nikdar pozabnega se bo vršil v četrtek, 18. avgusta ob petih popoldne.

V Kamniku, dne 17. avgusta 1927.

Anica Krautova roj. **Grašek,** soproga. — **Vlado,** sodni avskultant; **Igor,** abs. pharm.; **Bojan,** stud. ing., sinovi. — **Nada Peterlinova, Vera Maršičeva,** hčeri. — **Franjo Maršič,** okrajni glavar; **dr. Makso Peterlin,** notarski nam., zeta. — **Zdenka, Dušan, Bojčko,** vnuki.

Zahvala.

Ob priliki nenadne smrti našega nenadomestljivega očeta, gospoda

Josipa Mešeka

naj sprejmejo vsi, ki so prihiteli od blizu in daleč, da izkažejo zadnjo čast vzornemu možu, prostale pa tolažili, najsrčnejšo zahvalo.

Osobito se zahvaljujemo preč. duhovščini, zdravniku g. dr. Ulmarju, vsem cenj. damam in gospodom, ki so nam stali požrtvovalno ob strani, vsem darovalcem cvetja, nadalje prost. gasilnim društvom Litija, Smartno, Zavrstnik, Šenožet, Šibče, Trbovlje in Zagorje, rudniški godbi iz Zagorja, pevskemu društvu Lipa, Sokol. društvu Litija-Smartno, družbi sv. C. in M., kraj. organizaciji SDS, občin. starešinstvu v Litiji, Gost. Iničarski zadrugi za litijski okraj. Vsem: Srčna hvala!

LITIJA, 14. avgusta 1927.

Rodbina Mešek in sorodniki.

✝

Vsegamogočnemu Bogu je dopadlo poklicati k sebi našega iskrenoljubljenega soproga, očeta, starega očeta in tasta, gospoda

Fran Lapornika

rudniškega upravitelja v pokoju

ki je po kratki mučni bolezni v 74. letu starosti previden s svetimi zakramenti za umirajoče v sredo dne 17. t. m. ob 9. uri zjutraj zatisnil svoje blage oči.

Pogreb z sv. mašo v farni cerkvi bode v soboto dne 20. t. m. ob 9. uri zjutraj.

Vse prijatelje in znance pokojnika prosimo tihega sožalja.

Trbovlje, dne 17. avgusta 1927.

Alojzija Lapornik, soproga. — **Ing. Franc Lapornik,** sin. — **Stana Lapornik,** šolska upraviteljica, hči. — **Magda Lapornik** roj. **Parazan** sinaha. — **Edo in Ado Lapornik,** vnuka.

Lipski velesejem
OD 28. AVGUSTA DO 3. SEPTEMBRA 1927
je najugodnejši kupčijski trg in največji velesejem v Evropi. Zastopanih je nad 1600 blagovnih skupin vseh strok, ter nad 10.000 razstavljalcev. Znižane vozne cene, brezplačni vizum. Pojasnila daje: častno zastopstvo: STEGU, Ljubljana, Gledališka ulica 8, telefon 2925.

Urejuje dr. Josip Binsa. Izdaja za Konzorcij «Jutra» Adolf Ribnikar. Za Narodno tiskarno dd. kot tiskarnarja Fran Jezeršek. Za inseratni del je odgovoren Alojzij Novak. Vsi v Ljubljani.